

मिक्षु सुमंगल महारथविर

VEN. SUMANGALA MAHATHERO

बुद्ध विहार, मृकुटी मण्डप

बागबजार, काठमाडौं

मिक्षु सुमंगल महारथविर VEN. SUMANGALA MAHATHERO

स्मृति ग्रन्थ

सल्लाहकार निर्देशक
मिक्षु सुदर्शन महारथविर

सम्पादक
मिक्षु कोण्डन्य
जनक 'नेवा' शाक्य

प्रकाशक

बुद्ध विहार संरक्षण समिति

भृकुटी मण्डप, पो.ब. नं. ११३

काठमाडौं

प्रकाशन

बुद्ध संवत् २५४३

नेपाल संवत् १९२०

बिक्रम संवत् २०५६

इस्वी संवत् २०००

Dhamma.Digital

कम्प्यूटर भरत महर्जन

सविन सिंह

मुद्रण नील सरस्वती छापाखाना

नील सरस्वती स्थान, लाजिम्पाट

फोन नं. ४३३०५४

मिक्षु सुमंगल महारुथविर स्मृति ग्रन्थ

दिवंगत मिक्षु सुमंगल महारुथविर

(जन्म ने. सं. १०५० फाल्गुण शुक्ल पक्ष सप्तमी
दिवंगत ने. सं. १११९ फाल्गुण कृष्ण पक्ष चतुर्थी)

प्रकाशकया छत्वाःचा खँ

मन्त हँ !

खः । मदुगु हे खः । न्हाचः तिन थें, म्हागः तिन थें, उखुन्हू तिन थें धाः मधाः थौं भिक्षु सुमंगल महास्थविर मदुगु दच्छि दत्त, उपासक उपासिका पिनिगु मिखां ख्ववि लः लः धाःगु म्हागः तिनथें च्वं - दच्छि दये धुंकल ।

थेरवादी बुद्ध धर्मय् श्रामणेरे व भिक्षु जुया बिज्यागु ४० दंया जीवनय् थःगु भिक्षु जीवनया सिवें मेपिन्त, समाज व संस्था तय्गु बिकास यायेगुलि जक मन वंम्ह म्हो हे जक मनूत दई । अज्योम्ह मनूखं पलिस्था याना थकूगु विहार, ब्वनेकुथि, बृद्धाश्रम, संस्थातय्गु बिकास यायेगु ज्या भीत भाला बिया भिक्षु सुमंगल महास्थविर सुखावती भुवनस बिज्याःगुलिं वसपोलया निर्वाणया कामना याये ।

भिक्षु सुमंगल महास्थविरं पलिस्था याना लथकूगु छुं नं ज्याखँय् थःथःगु थासं फूचाः कथं सेवा यायेगु भीसं बाचा ल्हासैं वसपोलया म्हगस पूर्वकेगु भीगु कर्तब्य जू वःगु दु ।

मदय्धुंकुम्ह भिक्षु सुमंगल महास्थविरयात म्हस्यूपिं छेंजः, संघ संस्थाया दुजः, उपासक उपासिकापिंया नापं थी थी ख्यलं वसपोल मदुबलय् बिचाः (अन्तिम श्रद्धाञ्जली) हायेकाः वीपिं सकलसितं सुभाय् देछाया च्वना । वसपोल लिसें दिं छ्याना दिइपिं तापाकं बाय् सतिकं म्हस्यूपिनिगु च्वसां पिज्वःगु थः थःगु लुमनायात गथे खः अथे हे ब्वयाः थ्व स्मृति ग्रन्थ छलपोलपिनिगु ल्हाती देछाया च्वना । च्वमिया बिचाः यात महिकुसें वय्कः पिनिगु लेखाधिकारयात स्वतन्त्रं तोता बियागु दु ।

प्रकाशकया च्वसां मधासैं मगागु छता खँ जिमिसं मदुम्ह भिक्षु सुमंगल महास्थविरया देशं दुने व पिने च्वीपि उपासकपिं पासापिं, गुरुपिं व चिकित्सकया नापं दाता मां-बौया छेंजः पिन्त ईलय् हे पौ च्वया वय्कः पिनिगु पाखें नं बिचाः ब्वयेगु कुतः यानागु खः, व कुतः थातय् लाके मफुत ।

भिक्षु सुमंगल महास्थविरं बिया बिज्याःगु योगदान व सेवा थौतकं भीगु न्ह्योने स्थिरं दनाच्वनी वहे ज्याः यात नाला कायेगु बाचा ल्हाये । अले वसपोलया जीवनकालय् गु गु कथं ग्वहाली याना दिइगु खः वइत लिपातकं न्ह्याका दिइत जिमिसं इनाप याना च्वना । जिमिगु ज्याय् ग्वहाली न्ह्याबले दइ धई धईगु मनंतुना ।

ने. सं. ११२० सिल्लागा ४
(२०५६ फागुण ११) बुधवार

बुद्ध विहार संरक्षण समिति
बुद्ध विहार, भृकुटी मण्डप

भिक्षु सुमंगल महारथविरको

ठहसिका

व्यक्तिगत विवरण

नाम	भिक्षु सुमंगल
गृहस्थ नाम	भक्तकृष्ण शिल्पकार (माहिलाकाजी)
बाजे	लक्ष्मीदास शिल्पकार
बुबा	काजिलाल शिल्पकार
मुमा	कृष्णकुमारी शिल्पकारकी
	द्वितीय पुत्र (५ जना छोरा र २ जना छोरी)

जन्म मिति:

बैधानिक :	सन् १९३० मार्च ३०
यथार्थ	नेपालदेशीय सम्बत् १०५० फाल्गुण मासे शुक्ल पक्ष सप्तमी शुक्रबार बि. सं. १९८६ फाल्गुण २४ ई. सं. १९२९ मार्च ७

जन्म स्थान

जोमबहाल, इखालखु, ललितपुर

ठेगाना

बुद्ध विहार, भृकुटी मण्डप, काठमाडौं

शैक्षिक योग्यता:

- १) विद्यालंकार विश्वविद्यालय, श्रीलंकाबाट बौद्ध अध्ययन (बुद्ध शिक्षा) मा डिप्लोमा
- २) विश्व शान्ति स्तूप विहार, यांगुन, म्यानमारबाट सन् २९ मार्च १९५९ मा श्रामणेर प्रबज्या र सोही वर्षकै २ अगष्ट १९५९ मा सेन मा मा क्यायुङ्क विहार, मोलमिन, म्यानमारमा उपसम्पदा ग्रहण
- ३) रिशो विश्वविद्यालय, जापानबाट बौद्ध दर्शनमा एम. ए.

सहभागी तथा कार्यकलाप

- १) सन् १९७४ मा बेल्जियमको लुआवेनमा आयोजित धर्म तथा शान्ति दोस्रो विश्व सम्मेलनमा नेपाली प्रतिनिधि मण्डलको सदस्य भै भाग लिएको ।
- २) सन् १९७९ अगष्ट २९ देखि सेप्टेम्बर ७ सम्म संयुक्त राज्य अमेरिकाको न्यूजर्सि राज्यमा विश्व शान्ति तथा धर्म सम्बन्धी तेस्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा नेपालको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।

- ३) सन् १९८४ मा संयुक्त राज्य अमेरिकाको प्रिष्टन शहरमा आयोजित धर्म तथा शान्ति तेम्नो विश्व सम्मेलनमा नेपाली प्रतिनिधि मण्डलको सदस्य भै भाग लिएको ।
- ४) विश्व बौद्ध सम्मेलनको १५ औं देखि १९ औं सम्म आयोजित काठमाडौं, लस एन्जलस, सियोल तथा बैककमा नेपाली प्रतिनिधि मण्डलको सदस्य भै भाग लिएको ।
- ५) नयाँ दिल्ली, मस्को तथा टोकियोमा आयोजित एशियाली बौद्ध सम्मेलनहरूमा सहभागी भएको ।
- ६) ACRP बाट सिंगापुर, न्यू दिल्ली र काठमाडौंमा आयोजित धर्म तथा शान्ति विषयक सम्मेलनहरूमा RAPAN को तर्फबाट भाग लिएको ।
- ७) सन् १९९३ जुन २७-३० सम्म फिलिपिन्सको मनिलामा आयोजित ACRP को कार्यकारी समितिको बैठकमा नेपाल च्याप्टरको अध्यक्षको रूपमा पर्यवेक्षक भै भाग लिएको ।
- ८) यस्तै अन्य राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, भेला, सम्मेलनहरूमा ब्यक्तिगत तथा संस्थाको प्रतिनिधित्व गरी भाग लिएको ।

सामाजिक सेवा:

- १) नेपालको प्रमुख थेरवाद बौद्ध विहारहरू मध्येको " गण महाविहार " का संस्थापक सदस्य ।
- २) अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र काठमाडौंका संस्थापक निर्देशक ।
- ३) नेपालको प्रमुख थेरवाद बौद्ध विहारहरू मध्येको बुद्ध विहार भृकुटी मण्डपका संस्थापक विहाराधिपति ।
- ४) सिद्धार्थ शिशु निकेतन प्रा. वि. का संस्थापक तथा प्रिन्सिपल ।
- ५) अभय उपचार केन्द्र (SEI MEI KYO) का संस्थापक तथा अध्यक्ष ।
- ६) ASIAN CONFERENCE ON RELIGION AND PEACE (ACRP) का संस्थापक निर्देशक तथा WORLD CONFERENCE ON RELIGION AND PEACE (WCRP) का सदस्य ।
- ७) ACRP को क्षेत्रीय केन्द्र तथा WCRP को नेपाल च्याप्टर धर्म तथा शान्ति प्रतिष्ठान नेपाल (RAPAN) को अध्यक्ष ।
- ८) धर्मोदय सभा (राष्ट्रिय बौद्ध संस्था तथा विश्व बौद्ध भ्रातृत्व संघको क्षेत्रीय केन्द्र) का उपाध्यक्ष ।
- ९) प्रणिधिपूर्ण विहार बलम्बुका संयोजक (INCHARGE) ।

- १०) बौद्ध बृद्धाश्रमको संस्थापक अध्यक्ष ।
- ११) स्व. बट्टीमाया मानन्धर स्मृति कोषका संस्थापक अध्यक्ष ।
- १२) बुद्धिष्ट कम्युनिकेशन सेन्टरका संस्थापक ।

प्रकाशन :

- १) Buddhist Meditation (नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजी भाषाका लेखहरूको संकलन)
- २) An Introduction to Meditation
- ३) बुद्ध धर्म सम्बन्धी लेखहरू

भ्रमण :

भारत, बंगलादेश, श्रीलंका, म्यानमार, थाइलैण्ड, कम्बोडिया, भियतनाम, सिंगापुर, मलेशिया, फिलिपिन्स, द. कोरिया, जापान, चीन, मंगोलिया, सोभियत संघ, फ्रान्स, बेल्जियम, जर्मनी, बेलायत तथा संयुक्त राज्य अमेरिका ।

मान सम्मान :

- १) वि. सं. २०५४ सालमा अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रबाट अभिनन्दित ।
- २) वि. सं. २०५५ फागुन २२ गते "धर्मबहादुर धाखा कल्याण कोष" बाट पुरस्कार र सम्मानित ।

दिवंगत :

- ने. सं. १९९९ फाल्गुण कृष्ण पक्ष चिल्लागा चतुर्थी
- वि. सं. २०५५ फाल्गुण २२ गते
- ई. सं. १९९९ मार्च ६
- बु. सं. २५४२ - शनिवार राती ११:०५ मा हृदयाघाट ।

Dhamma.Digital

विषयसूची

नेपाल भाषा	लेखक	पृष्ठ
१. आयुष्मान सुमंगलया लुमन्ति	भिक्षु बुद्धधोष महास्थविर	१
२. भिक्षु सुमंगल महास्थविर : जिगु लुमन्तिइ	भिक्षु सुदर्शन महास्थविर	४
३. सुमंगल भन्ते लुमंका	प्रा. आशाराम शाक्य	१७
४. भिक्षु सुमङ्गल मिजासया भण्डार खः	अ. धम्मवती शासन धज्ज	२२
५. जिगु प्रबजित प्रेरणाया स्रोत भिक्षु सुमङ्गल	अ. उप्पलवण्णा	२९
६. जिगु लुमन्ति सुमंगल भन्ते	दुण्ड बहादुर बज्जाचार्य	३०
७. सुमङ्गल भन्ते मन्त	भिक्षु सुमेध धीरसुमेधो	३७
८. सुमंगल	दुर्गालाल श्रेष्ठ	३९
९. बिचा हायेका	संगिता	४०
१०. सुमङ्गलपनिगु उदय जुइमाल	तुलसिमान राजकर्णिकार	४३
११. भन्ते बाःया बिचा हायेका	संजिव	४४
१२. ध्यान केन्द्र निर्माण्य भिक्षु सुमंगल महास्थविरया योगदान	अ. बौ. भावना केन्द्र	४६
१३. प्रणिधिपूर्ण महा विहारे सुमंगल भन्तेया देन नेपाली भाषा	प्रणिधिपूर्ण महाविहार परिवार	५१
१. भिक्षु सुमंगल महास्थविर	रत्न सुन्दर शाक्य	११
२. भिक्षु सुमङ्गल र सेइ मेइ क्यो	विश्वकमल तुलाधर	२३
३. भिक्षु सुमंगलसंगका स्मृतिका क्षणहरू	जनक नेवा	३३
४. श्रद्धाञ्जली	केशरी बज्जाचार्य	४२
५. भिक्षु सुमंगल अंग्रेजी भाषा	सहनशिला श्रेष्ठ	४९
१. An Obituary Ven. Bhikkhu Sumangala	Bhikkhu Sugandha	२५
२. Condolence	Rajeev	४१
☐ शैक्षिक विवरण	☐ पत्रिको लेख	
☐ सम्मान-पत्र	☐ फोटो	
☐ भाषण	☐ मृत्यु-प्रमाण-पत्र	
☐ विधान	☐ श्रद्धाञ्जलि	
☐ अर्न्तवार्ता	☐ समवेदना	

आयुष्मान सुमंगलया लुमन्ति

- भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर
श्रीसुमंगल बिहार

२३ फागुन २०५५ या दिनय सुथय् खाः सिलेत लः महःनिगुलिं विहारया क्यबय् फेतुना च्वना । अ. निक्खमी वया

- “ भन्तेनं खबर सिलला ? ”
- “ छु खबर ? मस्यु । ”
- “ भिम बहादुरं छुं मधाला ? ”
- “ भिम बहादुर नाप मलानि । ”
- “ सुमंगल भन्ते म्हिग बहनी मन्त । ”

आकाभाकां आयुष्मान सुमंगल भन्ते मन्त धाःबले मनय् तस्सकं दुःख ताल ।

थ्व हे वंगु ११ फागुण होली अष्टमी खुन्हु तिनि आयुष्मान सुमंगलया जन्मदीया लसताय भोजन वना वयागु खः । उखुन्हु हे कीर्तिपुर विहारय् थाइलैण्डया राजगुरु थाइसंघराजा सकल महासंघ परिणायक ज्ञाणसंवर महास्थविरयात नेपाःया ३९ गू बौद्ध संघ संस्थात मुना अभिनन्दन पत्र देछागु समारोहलय् आयुष्मान सुमंगलयात अन नाप लाना समारोह सिधय्का सुमंगल आयुष्मान च्वना वःगु मोटरय्तुं च्वना बुद्ध विहारय् वया भोजन याना वयागु खः ।

अर्नालिपा २० फागुण खुन्हु बर्मायाम्ह ध्यान गुरु ऊ. पण्डिताभिवंस बर्मा लिहाँ बिज्याइगु जुया अन आयुष्मान सुमंगल उगु विदाई समारोहलय् न नाप लागु खः । वसपोल ध्यानगुरू लुम्बिनी दयेका बिज्यागु ध्यानाश्रम उद्घाटन कार्यक्रम सिधयेका बर्माय् लिहाँ बिज्याये न्थयव शंखमूल ध्यानकेन्द्रय चर्च्छ च्वना बिज्यागु खः । थुकथं आयुष्मान सुमंगलयात अन्तिमकथं ९ न्ह्या दुने निको नापलाःगु जुल ।

आयुष्मान सुमंगल भिक्षु मज्जनिबले निसैं परिचय दयाच्वंगु खः । आयुष्मान सुमंगलया गृहस्थिया नां भक्तकृष्ण शिल्पकार खःसा चल्लीगु नां माहिलाकाजी खः । छैं यलया इखालखु जोम्बाहा खः । भक्तकृष्णया मां-बौ पिसं भन्तेपिन्त बरोबर निमन्त्रणा याना च्वंगु खः तर भक्तकृष्ण बिहारय् वय्गु चलन मदुनि । वया तसा कर्णकुमारी धाःसा बरोबर विहारय् वइम्ह उपासिका जुयाच्वन । छन्हु ततामहं भक्तकृष्णयात विहारय् छ्वयेया निति “छन्त बुद्धघोष भन्ते नं नां कयाच्वन ” धाल । ततायागु खँ न्यना भक्तकृष्ण विहारय् वयेगु यात । उपदेश न्यना बुलुहुं बुलुहुं शील कायेगु नं यात । वर्षावास थ्यंक वल । स्वलायंक न्हित्थं विहारय् वया शील कायेगु अधिष्ठान

यात । छन्हु बहनी लिबाक्क बिहारय् वया कोठाय़ा खापा धाराधारा यानाच्वन । खापा चायेका स्वया भक्तकृण जुयाच्वन “भन्ते ! ब्रम्हशम्शेर जरसाहेब याथाय् विशेष ज्या जूगुलिं लिबासां थौं शील काः वया” धाल । थुंकथं बहनी ११-१२ बजे जूसां शील कया थःगु अधिष्ठान पूर्वकल ।

इ.सं. १९५४ सालं जि निकोगु पटक बर्माय् वनाबले नं भक्तकृष्णं बरोबर चिट्ठी छोया हः । जि बर्माय् च्वं च्वना बले हे भक्तकृष्ण नं बर्माय् बुद्धधर्म अध्ययन यायेत वल । बुद्ध शासन कौन्सिलया नियम बमोजिम न्हापां शासन यैता धइगु ध्यानाश्रमय् लच्छि सतिपट्ठान विपस्सना ध्यान यायेमाः । भक्तकृष्ण व दे नियमानुसार न्हापां ध्यान निं यात । १९५९ मार्च २९ खुन्हु यांगूनया विश्व शान्ति चैत्य विहारय् भदन्त ज्ञाणुत्तर सयादोया आचार्यत्वय् प्रवजित जुया श्रामणेरे सुमंगल जुल । प्याला लिपा मोलमिनय् १९५९ अगस्त २ खुन्हु ऊ. लक्खण सयादो महास्थविरया उपाध्यायत्वय् उपसम्पन्न जुया भिक्षु सुमंगल जुल ।

इ.सं. १९५९ सालं जि बर्मा नेपाः लिहाँ वया । आयुष्मान सुमंगल नं ५-६ दँ बर्माय् बुद्धधर्म अध्ययन याना देश विदेश नं चाहिला वल । नेपालय् वये धुंका आयुष्मान सुमंगलया बरोबर बर्माय् वनेगु ज्या दया च्वनीगु । बर्माय् वने त्यलकिक जिथाय् वया “भन्तेया छुं धया बिज्याय् माःगु दुला ?” धका न्यनी । जिं थुजो थुजोगु सफू हया ब्युसा ज्यू धका सफूया नांत बिया छ्वयगु । सुमंगलं सफू माला न्याना ज्वना हे वइ । अले सफूया दां पुला बिइगु ।

आयुष्मान सुमंगल गण महाविहारय् च्वना च्वंबले परियत्ति शिक्षा संचालन याना बुद्ध धर्म अध्ययन अध्यापन याकेगु प्रबन्ध यात । फलस्वरूप डा. केशवमान शाक्य, त्रिरत्न मानन्धरथें जापिं बौद्ध ब्यक्तित्वपिं नं ब्वलंकल । जि तापाक्क निमन्त्रणाय् वनेबले नं आयुष्मान सुमंगल दइबले विहारय् थ्यंक मोटरं तय हइगु । थथे जित आयुष्मान सुमंगलया यक्व हे गुणत लुमसे वः ।

परोपकारया ज्याय् आयुष्मान सुमंगलया पला यक्व हे च्वन्त्या । बनेपाय् बृद्ध तयेगु निम्ति बौद्ध बृद्धाश्रम दयेकल ।

बर्माय् बुद्ध धर्म अध्ययन याय् न्थयव शासन यैताय् लच्छीयंक ध्यान याबले मतीवःगु खं छन्हु जित प्वंकल “नेपालय् नं थजागु ध्यानश्रम छगू दयेके दसा गुलि ज्यू ” । वहे विचार अनुसार आयुष्मान सुमंगलं नेपालय् नं ध्यानाश्रम दयेकेत जग्गा माः जुयाच्वन । छन्हु नःबहीया चैत्यमाया उपासिकां परियत्ति शिक्षा संचालन याय् थःगु शंखमोलय च्वंगु जग्गा प्रदान यायेगु बिचा जित प्वंकल तर परियत्ति शिक्षा यात उपयुक्त जुइथें मताया जिं स्विकार मयाना । अनलिपा थुगुबारे चैत्यमायां प्यंगथाया आनन्द राज शाक्य नापं सल्लाह यात । आनन्दराजं उगु जग्गा ध्यानश्रम दयेकेत दान ब्यूसां ज्यू धैगु सुभाव बिल । चैत्यमाया यात नं थ्व खं चित्त बुभे जुल । संयोगवस चैत्यमायां आयुष्मान सुमंगलयात धाल । ध्यानाश्रम दयेकेत जग्गा मालाच्वंम्हसित अगचा मालां देगचा लुथें जुल । हर्षपूर्वक जग्गा दान काल । देश विदेशं चन्दा कया हया यक्व मेहनत याना ध्यानाश्रम नं तयोर यात उकियात “ अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र ” धका नां तल । थ्व ज्या आयुष्मान सुमंगलं बुद्ध शासनया लागि

यागु महत्वपूर्ण योगदान खः ।

आयुष्मान सुमंगलया प्रयासय् थुगु भावना केन्द्र स्थायी रूपं संचालन यायेत कमिटी स्वना बर्माया ध्यानगुरु ऊ. पण्डिताभिवंशयात प्रार्थना याना ध्यान गुरु छम्ह स्थायी रूपं तयगु प्रबन्ध नं जुल । थुगु भावना केन्द्रय् आतकं प्रत्येक महिनाय् १० गते निसं १० न्हुया सतिपट्ठान विपस्सना ध्यान शिविर संचालन, प्रत्येक शनिवार ध्यान व धर्मदेशना कार्यक्रम, प्रत्येक शनिवार मस्तय् निति बुद्ध कक्षा सञ्चालन, प्रत्येक वर्षया चिकुलां स्कूलया विद्यार्थी पिनि निति “बाल लघु शिविर” व दुर्लभ प्रबज्या संचालन, व इच्छुक महानुभाव पिनि निति थःत अनुकूलगु न्यागु दिनय् नं “सतिपट्ठान विपस्सना ध्यान” अभ्यास व्यवस्था जुया वया च्वंगु जुल ।

भगवान बुद्ध अभिन्ह सूत्रय् आज्ञा जुया बिज्यागु दु “ सब्बेहि मे पियेहि मनापेहि नाना भावो विना भावो तं सभावं अनतित्तोति अभिण्हं पच्चवेक्खित्तत्वं अर्थात् थः योपिं नापं नाना भाव व विना भाव रूपं बाय्माःगु स्वभावयात अतिक्रमन याय फेमखु धका न्हित्थं बिचार यायेमाः धका कना बिज्याना तःगु खँ लुमंसे वयाच्वन ।

भिक्षु सुमंगल महास्थविर : जिगु लुमन्तिइ

- भिक्षु सुदर्शन महास्थविर

१. न्यय्निदं ति न्यःयागु जिगु लुमन्तिइ छम्ह बांलासे च्वम्ह म्हधिकः तःधिकःम्ह अबलय्सिया जिगु यलय् भाषाय् धायेगु खःसा बाबु साहेव थें च्वंक वसतं पुनातःम्ह जिमिगु छेक्वं यंगः बाहाचाय् (श्री सुमंगल विहार) वनाच्वंगु जिगु मिखाय् आनं लुयावः । लिपा जि विहारय् आखः व्वनाच्वना बलय् थुम्ह हे युवक बुद्धघोष भन्तेया न्यःने वयाः नमस्कार यानाःफ्यतुत । जि थः पासापिं लिसें दनाः पिने वया । जिं जिमि पासायाके न्यना- “ व मनू वः बलय् हालाक्क बास वः, व छु बास वःगु ? ” जिमि पासां धाल-“अत्तर बास वःगु, अत्तर । थुकथं म्ह नस्वाका बांलाक वसः पुनाः लिपा लिपा नं तःक्वःमछि विहारय् वःगु खना । गबले गज्याःगु व्याग ज्वना वइ, गबलें वहनीइ थी थी प्रकारया टर्च लाइट ज्वना वइ । जिगु निम्ति व कौतुहलया विषय जुयाच्वनी । लिपा सिल - ब्रम्हशमसेर राणाया लायकुलिई वसपोलया जागीर दुगु जुयाच्वन ।

२ थ्वयां लिपा भिक्षु सुमंगल महास्थवीर भक्तकृष्ण उपासकया रुपय खना । अबलय् जि श्रामणेर जुइ धुन । जि आनन्दकुटीइ च्वना आनन्द कुटी विद्यापिठय् आखः व्वंकः वनेगु खः । अबलय् छगः तःग्वःगु व्यागय् थःगु निजु प्यजु वसः तयाः भगवान बुद्धया मूर्ति छगू नं तयाः आनन्दकुटीइ एकान्त शान्त जीवनया निति वःगु जुयाच्वन । थुगु ईयाम्ह भिक्षु सुमंगल महास्थविर किंकुशल गवेषी साधक' रुपय् शान्त सरल स्वभावयाम्ह भक्तकृष्ण उपासक खः । तर दुर्भाग्यया खं वसपोल यागु व्याग छग्वलं खुया यंकल । गुगु व्यागय् वसः, घडी, टर्च लाइट व भगवान बुद्धया मूर्ति समेतं दुगु खः । तर वसपोलं उगु खुया यंकुगुलिइ उलि नुगः मछिंकाः विमज्या । फिना तयागु वसः हाकु मजूतले आनन्दकुटीइ च्वने धकाः च्वनाविज्यात । पूज्य धम्मालोक भन्तेयागु आज्ञाकथं जिगु “भारतय् बुद्ध धर्मया उत्थान व पतन” सफूया अनुवाद प्रुफ हयाविइगु यंका विइगुलिइ ग्वाहालि याना विज्यात ।

३. भक्तकृष्ण उपासकं राणातय्गु लायकुलिइ बुला नं यचुक बांलाक पुनेगु नस्वाक चिकं अत्तर तया जुइगु, यचुक पिचुक थासय् च्वनेगु याना नं अय्लाः व मिसाय् मन प्यमपुंकूगु छगू विचित्र खं खः । सायद वसपोलया पूर्व जन्मया संस्कार हे खःला ? छुं दिन लिपा जिं न्यना-वसपोल लुम्बिनीइ च्वं विज्यात । थुबलय् वसपोलया छाये उपासकया छाये व स्वभाव जुल । श्री आशाराम शाक्य सन्निकटतां धर्मोदय सभाया कार्यकर्ताकथं वसपोल लुम्बिनीइ च्वना विज्याःगु जुयाच्वन । वसपोलं अन लुम्बिनीइ यात्री पिनिगु सेवा याना लुम्बिनीया विकास कार्यय् ग्वाहालि याना विज्यात । अबलय् तक भिक्षुपिं पूरा स्थायी कथं लुम्बिनीया सेवक कथं सुं च्वना विमज्याःनिगु खः । जिं थथे अथेला धायेमफू तर जिगु विचारय् सायद अन च्वना विज्याज्यां हे वसपोलया श्रीलंका वने मास्ति वयेकाः विज्यात ।

४. भिक्षु सुमंगल महास्थविर श्रीलंका विज्यात । तर श्रीलंकाय् च्वंतले वसपोल अनागारिक (ब्रम्हचारी गृहस्थी) कथं हे च्वना विज्याः गु खः । वसपोलया रुपलावण्य हानं वसपोल नाइक ययेक खंल्लायेगु बानिं न्ह्याम्ह नापं बुलेफुगु स्वभावं गुलिसिनं वसपोलयात थः काय् थें ययेकलसा गुलिसिनं वसपोलयात दाजुकिजा थें ययेकल । गुलिसिनं वसपोलयात पासा थें ययेकल । तर छगू आश्चर्यया खं खः अपायसकं बांलाःगु लावण्य म्हधिकःजुल नं सुं मिसां वसपोलयात मतिनामि कथं ययेकाः तक्कंकाः काये मफु । गुलिसिया छेंय् च्वन तर वसपोल काय् थें किजा थें माया कया च्वन । थन हे श्रीलंकाय् च्वच्वं वसपोल बुद्ध धर्मया सैद्धान्तिक व व्यावहारिक अध्ययन याना जीवन हना विज्यात । तर अथे नं वसपोलं म्हासुगु वसः पुना विमज्याः । ध्यानय् च्वना बिज्याः, सभा सोसाइटीया ज्याय् ग्वाहालि याना बिज्याः तर वसपोलं चीवर वस्त्र धारण याना विमज्याः ।

५. भक्तकृष्ण उपासकयात अनागारिक भक्तकृष्णयात बुद्ध धर्मया चिन्तक व साधक भक्तकृष्णयात बुद्ध धर्मया प्रचार प्रसारय् छें बुं व मां बौ तःकेहेंपिनिगु तःधंगु परिवारयात त्याग याना धर्मय् थःत पाना च्वंम्ह भक्तकृष्णयात चीवरं पुंकेगु श्रेय म्यान्मारं (वर्मा) काल । गयजुया स्वयागु प्रेरणां मस्यू नत्र वसपोलया सत्तिपिं म्हस्यूपिं थः थितिं निसें पासापिं फुक्क फुक्क हे भिक्षु जुइमते धकाः सल्लाह विइपिं जुल । फुक्कसिनं छप्वाः म्हुतु धया थें वसपोलयात सल्लाह बिइपिसं धाइ - उपासक जुया हे बौद्ध संघसंस्थाय् ज्या याः, सामाजिक सेवा याः तर म्यान्मार अज्याःगु बौद्ध देश खः गुगु देशं बुद्ध शासन रक्षा यायेत भिक्षु संघपिं हे माः, शील व विपस्यना ध्यान बल्लाकेमाः । थुकथं संघ, शील व विपस्यना ध्यान म्यानमारया प्रभावं वसपोलयात चीवरं पुंकेल जुइमाः । वसपोल श्रामणेर जुया खतं हे उपसम्पन्न नं जुया विज्यात । अले थ्व हे धर्म विनयया मर्यादा क्रम कथं जि श्रामणेर तुं जुयाः शासनय् ज्या यानाच्वानागु जुयाः अथवा जि स्वयां न्हापां वसपोल उपसम्पन्न जुया विज्याःगु जुयाः जि स्वया थकालिम्ह जुल । वर्माय् च्वना भिक्षु सुमंगल सामिन वर्मी भाषा व बुद्ध धर्मया अध्ययन याना बिज्यात । वसपोलयात भारतीय मूलया छम्ह वर्मी डाक्टरं थः काय्यात थें ययेकल । श्रद्धा तल । अन म्यान्मारय् च्वना वसपोलं अध्ययन अध्यापन याना नेपाः विज्यात । अले गण-महाविहारया नकतिनि जीर्णोद्धार जुया च्वंगु विहारयात वर्मा सिंहाशन सहितया बांलाःगु बुद्ध प्रतिमा छगु नं हया बिज्यात । थुगु हे प्रतिमा आः तकं गणमहाविहारया न्हिं न्हिं बुद्ध पूजा याइगु विहारया मुख्य प्रतिमा जुया च्वंगु दु । वर्मा हानं वसपोल श्रीलंका बिज्यात । अनं वसपोलं गणमहाविहारया निति भगवान बुद्धया छगः अस्थिधातु नं हया बिज्यात ।

६. वसपोलया जीवन क्रमया खं, गबलय् वसपोल जापान बिज्यात ला मस्यू, तर जापानय् नं योकोहामाय् च्वंगु क्योदो कोदानया जापानी कथंयागु भिक्षु परम्पराया मुख्यम्ह भिक्षु (गुर्जुथें) व वसपोलया जहानं भिक्षु सुमंगलयात काय् थें ययेकल । जापानय् च्वना वसपोलं जापानी बुद्धधर्मया स्नातकोत्तर श्रेणीतकया अध्ययन याना बिज्यात । थ्व हे अध्ययन या भ्वलय् दथुइ नेपाः छकः बिज्याः बलय् राजमान उपासक (मखं साहु) या आग्रह कथं गणमहाविहारय् च्वना बिज्यात । हानं राजमान उपासकया हे आग्रह कथं जापानय् विज्याये धुंकाः गणमहाविहारया विकासया निति जग्गा न्यायेत क्योदो कोदानयापाखें हे आर्थिक सहयोग छ्वयाहया बिज्यात । थुगु हे सहयोगं न्यानागु जग्गा

वसपोल नेपाः लिहाँ विज्याये धुंकाः पाहाँ छँ व मचातयुगु स्कूलया निति भवन निर्माण जुल । अले वसपोलया हे दाजुकिजा मोतिलाल शिल्पकारं थः मदुम्ह काय्या लुमन्तिइ नित जाःगु चिकिचाखागु छँ न दयेकाः संघयात दोहलपा बिल । वसपोल थुगु हे छँ तः दँ मछिचवना बिज्यात । गणमहाविहारया विकासय् तःधंगु ज्या याना बिज्यात ।

जित बांलाक लुमं, भिक्षु सुमंगल महास्थविरं जापानं बिज्यायेवं दक्कसिवे न्हापां वःचाकुटी (ट्वाइलेट) छगू नी बांलाक दयेकल । उगु इलय् नेपालय् दक्क थेरवाद विहारया सिवे आधुनिकगु उगु वःचाकुटी जुल । जितः बांलाक लुमनि, वसपोलं धया बिज्यात - आबु सो सुदर्शन, भुतू गुलि सफा जुइमा व सिवे अप्ठः ट्वाइलेट सफा जुइमाः । जापानं लिहाँ वयेसाथ वसपोलं थी थी धर्म व सामाजिक सेवाया ग्वसाः ग्वया बिज्यात । बुद्धशासन सेवा समिति धकाः छगू संस्था नीस्वन । थवया दुने निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा, परियति शिक्षा, प्रौढ शिक्षा, जापानी, अंग्रेजी भाषा प्रशिक्षण, कोचिङ्ग क्लास, किन्डरगार्डेन थुकि मध्येय् प्रमुख खः ।

निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाय् हप्ताय् छक्कः निक्कः डाक्टरपिं न्हितं कम्पाउण्डर तयाः निःशुल्क स्वास्थ्य सेवायात । थुकिया निति थःपनि छ्यलाः ल्यंगु वासःत दान यायेत अपील छापे जुल । थुकिं विविध ल्वय्या वासःत दान प्राप्त जुल । तर थुकिं सामान्य कथं सकसितं मालिगु वासःत दातापिन्त नं मालिगु हे जुयाः मुने मफुत । विशिष्ट ल्वय्या वासः नं पाय्छिक माक्व चुलाके थाक्या वन । स्वास्थ्य सेवाया निति आर्थिक सहयोग नं माक्व चूमलात । अथे जुयाः यक्व कुतः यात नं स्वदँ प्यदँ सिबे सिद्धार्थ स्वास्थ्य सेवा न्ह्याके मफुत ।

परियति शिक्षा तसकं ताःकाल तक व दुने दुने थ्यंका गवाहालि यायेगु ज्या जुल । गण-महाविहारय् शुरू जूगु परियति शिक्षा परियतिया विद्यार्थीपिंहे परियतिया शिक्षक शिक्षिकाया योग्यता समेत दयेधुंकाः नं न्ह्यात । सुमंगल भन्ते व जिं बांलाक स्वये मफये धुंकाः तकं थुगु परियति शिक्षा न्ह्यात । परियतिया विद्यार्थीहे परियतिया शिक्षक शिक्षिका जुयाः परियतिया तःगु तगिं तक न्ह्याका वन । सिद्धार्थ शिशु निकेतनया शिक्षक शिक्षिकापिसं बलम्बु, नगां, आदि गामय् गामय् थ्यंका वना शनिवार शनिवार पतिं बौद्ध परियतिया शिक्षा बिल । थुकिइ बढीमाया उपासिकां तःधंगु भूमिका म्हितुगु दु । गामय् गामय् वना बौद्ध परियति शिक्षाया न्ह्यसः लिसः यानाः उखे थुखे क्यने यंकाः बौद्ध परियति शिक्षाया छगू न्ह्यसःया लिसः पाय्छि बिइबलय् चकलेट विस्कुट बियाः बौद्ध परियति शिक्षा ब्यूगु लुमंकीपिं आःनं यक्व दु । तःम्ह मछि मचाया बौ जुइ धुंकापिं उपासक उपासिकापिसं थौ नं धयाचवनी जिमित सिद्धार्थया बौया नां छु ? धकाः न्यनाः सिद्धार्थ व यशोधराया ग्वदँ दुबलय् बिहा जूगु धकाः न्यनाः बढीमिसं जिमित चकलेट ब्यूगु आःतकं लुमं । थुगु हे ईया परियति शिक्षाया संस्कारं आः नं तःगु मछि विहारय् बौद्ध परियति शिक्षा न्ह्याना च्वंगु दनि ।

प्रौढ शिक्षा व भाषा शिक्षा तःदँ तक जुइ मफुत । छन्नाः बुद्ध शासन सेवा समितिया व्याक्क ज्या जूबलय् न्हिं स्वसः प्यसः मनू तकं गणमहाविहारय् दुहाँ पिहाँ जुइपिं दत तर प्रौढ शिक्षा विस्तारं छ्वासुया वं थें स्वयंसेवक कथं अंग्रेजी व जापानी भाषा शिक्षा बिइपिं शिक्षक शिक्षिकापिं मदया वलिसे अथवा धाये शिक्षाय् व्यावसायिक रुप वलिसे निःशुल्क भाषा प्रशिक्षण व प्रौढ शिक्षा नं मदया वन ।

किन्डरगार्डेन कथं स्थापना जूगु सिद्धार्थ शिशु निकेतन थुपिं ज्या मध्येय् आःतकं स्वानाच्वंगु ज्या खः ।

सिद्धार्थ शिशु निकेतन तःदं तक गणमहाविहारय् न्ह्यात । तर लिपा थुकिया विषयय् तःथी कथं विचाः पाःगु खनेदत । लिसें यक्व हे भ्रम धारणा नं जुल । दक्कसिवे न्हापां ला विहारय् धेवा कयाः चिचि धिकःपिं मचातय्त आखः स्यने मज्यू धयागु खँ वल । लय् स्वीतका दां कयाः शिशु निकेतनय् बियाच्वंगु शिक्षा भन्तेपिसं धेवा कमे यात धकाः आलोचना यात । यद्यपि सिद्धार्थ शिशु निकेतनयाके गणमहाविहारं धेवा छगः बागः काःगुनं मद्दु, सुं भन्तेपिसं तलब काःगु नं मद्दु । अथे नं अनेक आरोप नं जुल । मेगु खँ स्कूल विहारय् तयेवं लिपा स्कूलं विहार नुना छ्वइ धकाः धयागु आशंका नं जुल । गथे आनन्दकुटीं आनन्दकुटी विद्यापीठ अलग्ग तये यंकल अथे हे सिद्धार्थ शिशु निकेतन नं गणमहाविहारं विहारया क्षेत्रं पिने तयेमाः धयागु बिचाः वल । थुगु हे खं भिक्षु सुमंगल महास्थविरया मतिइ सुकुमन्त । सिद्धार्थ शिशु निकेतन पिने यंकेगुया मतलब जि नं पिने वनेगु खः धयागु विचाः जुल । वसपोलं थुकिया निंति पिने थाय् मामां बद्दीमाया उपासिकाया जग्गा छकू ल्यल । बद्दीमाया उपासिका सिद्धार्थ शिशु निकेतनया स्थापना कालं निसेंया शिक्षिका खः । उकिं वयकलं थःगु भृकुटी मण्डपया लिक्कसं च्वंगु छकू जग्गा तसकं कम धेवा कयाः विहारया निंति बिया हल । गुगु थासय् वयकलं थम्हं हे थः मदुम्ह श्रीमान गोविन्द लाल मानन्धरया स्मृतिइ छगु बिल्डिङ्ग दयेका भिक्षु संघया निंति दानयाना दिल । थुगु खँ अन तयातःगु थन क्वसं न्ह्यथनागु शिलालेखं स्पष्ट याः ।

थुगु हे थासय् अतिथिपिं च्वने जिइक व विभिन्न बौद्ध संघ संस्थाया ज्या याये जिइक प्यतं जाःगु थ्व बिल्डिङ्ग नं निर्माण जुल । बुद्ध विहारय् च्वंगु हल विभिन्न बौद्ध समारोह यायेत थाय्बिया ग्वाहालि याना च्वंगु सकसिनं सि हे स्यू । थन हे आः थौं कन्हय् सिद्धार्थ शिशु निकेतन स्वतन्त्र रुपं शैक्षिक विद्यालयया रुपया सहूलियत कथं विहारया संभार व व्यवस्था निंति लय्लय् धेवा बिया

सिद्धार्थ शिशु निकेतन संचालन जुया च्वंगु दु । थन हे तःदंतक अभय उपचार केन्द्र संचालन जुया वन । गुगु आः विहारं पिने किङ्गस् वे पाखे भवन निर्माण जुया स्वतन्त्र कथं अभय उपचार सेवा याना हे च्वंगु दनि । थन हे बुद्ध विहारय् च्वना भिक्षु सुमंगल महास्थविरं बनेपाय् बौद्ध वृद्धाश्रम छगु संस्थापन याना बिज्याःगु नं सकसिनं सिया हे च्वंगु दु । अले बौद्ध वृद्धाश्रम नं स्वतन्त्र निकाय कथं स्वतन्त्र कथं संगठित जुया आःतक न्ह्याना च्वंगुहे दु ।

७. गणमहाविहारय् च्वना बिज्याः बलय् व बुद्ध विहारय् च्वना बिज्याः बलय् हे बलम्बुया प्रणिधीपूर्ण महाविहारय नं तःखामछि चिचिखाःगु छँ ध्यान गृह कथं श्रद्धालु उपासक उपासिकापिन्त प्रेरणाविया दयेके बिया बिज्यात । थुकिया दसु प्रणिधीपूर्ण महाविहारय् च्वंगु किपा कथं स्पष्ट जू ।

८. भिक्षु सुमंगल महास्थविर छद्माः भ्रम धारण याना जि व वसपोलया चित्त बाः गु नं आःतक पीडादायक जू । सिद्धार्थ शिशु निकेतन विहारं पिने तयेगु विषय गुगु खँ जुल थुकिइ वसपोलं थःत विहारय् च्वनेगु मयः तायेकल धयार्थे तकं भाःपाः बिज्यात । तर वास्तवय् सुनानं अथे मतिइ तःगु

मखु । मात्र स्कूलयात पूर्ण अधिपति विइव विहारय् भिक्षु संघया स्वामीत्व विहारय् मदइ धैगु आशंका मात्र काःगु खः । तर लिपा जिं थःम्हं हे क्वमालि जुयाः पत्र च्वया । थुकिं याना वसपोलसिसे हानं न्हापाथें हे भातृत्व व स्नेह भाव स्वानाः वन । अले वसपोलं न्ह्यागुं ज्याखँय् सल्लाह कायेगु व खँ व्याकेगु याना विज्यात ।

९. धात्थें धायेगु खःसा वसपोलयात थें जितः नं मधुमेह (डायविटीज)या ल्वय् जुइवं वसपोल व जिगु दथुइ तसकं क्वातुक स्नेह, सहानुभूति व विश्वासया क्वातुगु दुनुगलिनसैंया स्वापू दत । बरोबर निम्हेसिया खँ जुइ, झी विहार तःधन, बांलात, साधन सम्पन्न जुल, तर झीपिं शारीरिक कथं झनझन बःमलाना वन । जीवनया स्थिति झनझन थौला कन्हय्ला थें जुल । जिं थःम्हं नगरमण्डप श्रीकीर्ति विहारया निती याना तयागु व्यवस्था व जिगु अन्तिम इच्छापत्र (last willing paper) च्वया तयागु क्यसेलि वसपोलया नं मनय् वन – छगू संस्थाला बुद्ध विहारया संरक्षणया निती संस्था दयेके हे माः । थुकिया परिणाम वसपोलं बुद्ध विहार संरक्षण समिति विधिवत् प्रमुख जिल्ला कार्यालयय् पंजीकृत (रजिष्टर) याना विधान सहित संस्थापन याना विज्यात । थुगु खँ बुद्ध विहार संक्षण समितिया विधानं स्पष्ट जू । थुगु बुद्ध विहार संरक्षण समितिया विधान थुगु स्मृति पुस्तिकाय् प्रकाशित जुया च्वंगु दु ।

वसपोल लिसे अन्तिम कथं नापं नयेगु घनेगु खँल्लायेगु सहजीवन बैककया बात भवन निवेशया २ नम्बर सेक्सनया क्वथाय् नापं च्वनागु खः वसपोलया मुटुइ स्वक्वःगु बार मुटुया उपचार जूगु खः । थःगु मुटुया हिनू पचिना वंगुलिं आधुनिकतम प्रविधिकथं (Modern Technology) उपचार जुल । निम्हेसिया खँ जुइगु खः – आः भीगु जीवनया छुं ठेकाना मन्त । गबलय् गुकथं थ्व संसारं विदा कायेगु जुइ ठेकाना मन्त । वसपोलं धया बिज्याइ स्वातले फूचाः कथं बुद्ध शासनया निती ज्या याये, मदया वने धुंकाः झीसं चिन्ता याना च्वनां लिमलाः । जि न्हापालाक वंसा सुदर्शनं बुद्ध विहार, बुद्धाश्रम व सिद्धार्थ शिशु निकेतनया निती फूगु ज्याया ग्वाहालि या । छ मदयावंसा छं थः शिष्यापिं द हे दु, छं थःगु व्यवस्था नं दु । आः झी निम्हय् सु न्हापा वनेगु जुइ, व खँ न जिं धाये फु न छं धायेफु ।

बुद्ध आज्ञा जुया बिज्याःगु दु – मनूतय्सं गबलय् गन छु जुया थ्व संसार त्वःते मालिगु खः वयागु जीवनया अन्तिम संस्कार गन जुइगु खः धाये फइ मखु । थ्व संसारय् तथागत अर्हत सम्यक सम्बुद्ध छम्ह हे दु । गुम्हासिनं थःगु महापरिनिर्वाणया खँ स्वलान्ह्यः आज्ञा जुया बिज्यात अले आपालं प्राणी पिनिगु जीवनया अन्तिम अवस्थायत खंकाः फूगु चाःगु कथं उपकारयाना करुणा तया बिज्यात । दसुया निती थःगु मृत्यु मखंम्ह गुरुयात गुरु दक्षिणा बियाःगु ऋणं मुक्त जुइत गुरु दक्षिणा बिइत वना च्वंम्ह छम्ह मानवयात लैय् दथुइ नापलानाः पुण्यसंस्कार तया बिज्यात । मट्ठक कुण्डयात बुद्धानुस्मृति बिया उपकार याना बिज्यात । थःगु मृत्यु छुं धौ लिपा हे जुइगु मखंम्ह दारू चिरिययात सद्धम्मया बोध याका बिज्यात । उम्ह दारू चिरियं सद्धर्मया विचार याना वना च्वंबलय लैय् थःगु

संस्कार कथं द्वहलं चक्काः मृत्यु जुयावंसां सद्धर्मया चिन्तन चित्तं निर्वाण लाभ यात । थुकथं थःगु मृत्यु वा अन्तिम संस्कार खंका विज्याःम्ह अले मेपिनगु जीवनया अन्तिम अवस्था खंकाः उपकार याना विज्याःम्ह बुद्ध छम्ह हे जक दु । वयां ल्यू अज्याःपिं बुद्धया आपालं श्रावक श्राविका, भिक्षु भिक्षुणी, उपासक उपासिकापिं दु । गुपिसं थःगु मृत्युयात खंकाः याउंकर सहजरुपं हे मृत्युयात स्वीकार याना थःगु शरीरयात त्याग याना विज्यात । थुकिया दसु बुद्ध याके विदा कयाः थः बूगु क्वथाय् फ्यतुना महापरिनिर्वाण जुया विज्याःम्ह सारिपुत्र महास्थविर भगवान बुद्धयाके विदा कयाः थःगु उपनिसय् विज्यानाः थः अनुयायी भिक्षुणीपिंके विदा कयाः स्मृतिपूर्वक ध्यानय् च्वनाः परिनिर्वाण जुया विज्याःपिं महाप्रजापति गौतमी, यशोधरा व जुजु शुद्धोधन थ्वया दसु खः । अले झीपिं खः गुपिसं थःगु जीवनया अन्त गबलय् अर्थात् छु सालं छु तिथिं छु गते छु तारिखं छु बारं छु इलय् न्हिनय् वा सुथय् थ्व संस्कारं विदा कया वनेगु खः झीसं छुं छुं हे मस्यु । व थें हे गन, गनं अथवा गुगु थासय् च्वना छें दुने अथवा छें पिने गन गुगु क्वथाय् गन थाय् च्वना थःगु अन्तिम सासः ल्हायेगु खः भीसं मस्यु । अन्न छु जुयाः अर्थात् छु ल्वय् जुयाः गज्याःगु अवस्थां थःगु जीवन त्याग यायेगु खः भीसं मस्यु । थुलि जक मखू भीगु अन्तिम संस्कार गन गुगु थासय् जुइ तकं भीसं धाये मफु ।

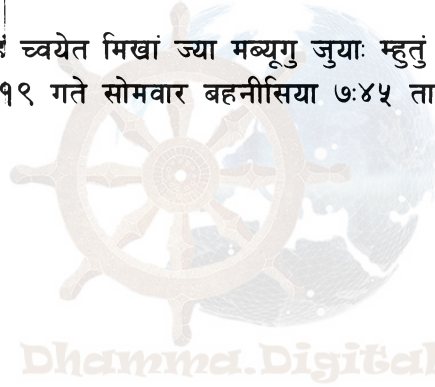
भिक्षु सुमंगल महास्थविर यलय् विज्यात । थःगु छेंय् भोजन याना विज्यात । गबले मच्चं कथं तःघौमछि थःगु छेंय् हे च्वना थः किजा भौ काय्चा म्फ्याय्चा पिं लिसें खंल्हाना विज्यात । अले मेमेपिं लिसें थःत ससम्मान दोहलप्युगु दोसल्लां न्ययाः नीन्याद्वः दांया सिरपा कयाः जगतबहादुर शाक्यया सश्रद्धा सिरपा कयाः बुद्ध विहारय् बहनी पाखे दुहां विज्यात । थः घनेगु क्वथाय् दुहां विज्यात । थःत व्यूगु सिरपाया खं थःगु उपस्थान याना च्वापिं उपासिकापिलिसें खंल्हात । थःत बिया हःगु सिरपा दां ल्याखाना क्यना विज्यात । अनं वसपोलं सायद मतिइ हे तया विमज्याःनि आः छुं घौलिपाः थुगु संसारं वनेगु जुइ । जिं न्यनागु कथं वहनी झिताः झिताः त्याइलय् छाति भ्यातुका विज्यात । चःति स्वः स्वः भुसुभुसु वयेका विज्यात । वसपोलं खंल्हाये थाकुकाः विज्यात । परिचारिका उपासिकां थः तता शोभायात तलय् वनाः हथासं हथासं सःतः वन । निम्ह तःकेहें नं हर्वराय् चाल । थ्व हे इलय् भन्तेया वःचाकुटीइ (ट्वाइलेट) वनेगु मतिइ तल, विज्यात । अनं लिहां विज्यानाः थःगु खाताय् थसः पाया विज्यात । ई बुल्ल बुल्ल वयेकल । अले शोभा उपासिकां वसपोलया थथे हे आर्कस्मिक नुगः पाया ल्वय् जुइ बलय् सःतीम्ह भिंचाम्ह राजेन्द्र राजकर्णिकारयात फोन यात । दुर्भाग्य खः - थुकुन्हु वसपोलया भिंचा राजेद्र भव्यवना च्वंगु जुयाच्वन । राजेन्द्रया जहानं वसपोलया (भन्ते) किजा जुलुम शिल्पकारयात यलय् फोन यात वसपोलया भिंचा कमला अनागारिकायात फोन यात । वसपोलं आनन्दकुटी भन्तेपिन्त फोन यात आनन्दकुटीं जितः फोन याना हल । चान्हय् भिताः थाय् धुंकल । जि थःगु विहारय् च्वंम्ह थः शिष्य भिक्षु अनोमदसीयात थनाः बुद्ध विहारय् वनेत तयार जुया । बुद्ध विहारय् फोन याना । अबलय् तकं वसपोलया भिंचा व किजा जुलुम शिल्पकार बुद्ध विहारय् थ्यने धुंकूगु जुल । अले बुद्ध विहारय् वसपोलया भिंचा राजेन्द्रयात फोन याना । वसपोलया

भिंचां थःगु कारं जितः श्रीकीर्ति विहारय् काः वल । जिपिं बुद्ध विहारय् थ्यन तलय् वना । सुमंगल भन्तेया क्वथाय् दुहाँ वना । तर वसपोलं अबलय् खँ मल्हाये धुंकल । अर्थात् वसपोल थ्व संसारय् मदये धुंकल । अले जिं अनिच्चावत संखारा उप्पादवय धम्मिनो, उपज्जित्वा निरुज्झन्ति तेषं वृषसमोसुखो पाठ याना । जि वसपोलया क्वथां पिहाँ वया । पिने क्वथाय् सोफाय् फ्यतुना जिमि शिष्य भिक्षु अनोमदसीयात् वसपोल मदुगु क्वथाय् फ्यतुका जि पिनेसं च्वंगु क्वथाया सोफाय् फ्यतुना । जिं मिखा तिसिना । संसार फुक्कं चाह्यू थें ताल । अन क्वथाय् विजुली च्याना च्वंसां जितः ख्युंसे च्वंथें ताल । जि थः हे नं मधुमेह ल्वय्या विरामी जितः इकुसे च्वंथें च्वन । चाः चाः हिइकू थें ताल ।

पलख लिपा जिं तीसक टेलिफोन ल्हवना । आनन्दकुटी, गणवहाः, कीर्तिपुर, शाक्य सिंह, विश्व शान्ति विहारय् फोन याना । भिक्षु संघपिं विज्यात् । तःम्ह मछि भन्तेपिं विज्यात् चान्हय् जूसां तःम्ह मछि वसपोलया परिवारपिं वल । यक्वं उपासक उपासिकापिं वल, वल, सकलें वल, सकलें वल ।

तर अन सुमंगल भन्ते विमज्या ? वसपोलला थःगु खाताय् सदाया निति थःगु स्थिर मदुगु शरीर त्वःताः विज्यात् । विज्याःगु विज्यात् ।

(थुगु च्वसु जिं थःम्ह च्वयेत मिखां ज्या मब्यूगु जुयाः म्हुतुं धयाः भाजु वसन्त महर्जनयात् च्वकागु खः । २०५६ पौष १९ गते सोमवार बहनीसिया ७:४५ ताः ई)

भिक्षु सुमंगल महास्थविर

- रत्नसुन्दर शाक्य

नेपालमा स्थविरवाद बुद्ध- धर्म पुनरूत्थानको दोस्रो चरणमा यस धर्मको प्रचार-प्रसारको निमित्त आफ्नो सम्पूर्ण जीवन धर्ममय रूपमा विताउनुभएका व्यक्तिहरूमा भिक्षु सुमंगल महास्थविर पनि एक थिए ।

उहाँको जन्म पाटनको इखालखु (जोम्वहा) स्थित काजीलाल शिल्पकार र कृष्णकुमारी शिल्पकारको माहिलो पुत्रको रूपमा वि.सं. १९८६ को अन्तिम महीनामा भएको थियो । माता-पिताले उहाँलाई “भक्तकृष्ण” नामाकरण गरेको थियो ।

आफ्नो स्कूली शिक्षाको साथै भक्तकृष्ण शिल्पकारले सुमंगल विहारमा जानु भई वर्मामा बुद्ध धर्म अध्ययन गरी फर्कनुभएका भिक्षु बुद्धघोष (प्रवाजित वि.सं. १९९७) समक्ष पञ्चशील ग्रहण गरी उपासक भए, त्यसैवेला देखि उहाँले आफ्नो नाममा उपासक जोडे - यो वि.सं. २००५ साल तिरको कुरो हो ।

यसप्रकार उहाँको सम्पर्क पाटनको पहिलो थेरवादी विहार- सुमंगल विहार र भिक्षु बुद्धघोषसित घनिष्ट हुँदै गए । यसको फलस्वरूप सन् १९५१ को फरवरी (माघ २००७ साल) महिनामा काठमाडौं आउनु भएका श्रीलंकाको कोलम्बोस्थित वजिरारामका मदिहे पञ्जासीह र पण्डित ज्ञानरतन महास्थविर द्वयका साथ बुद्ध धर्म अध्ययनार्थ भक्तकृष्ण उपासकले श्रीलंका जाने अवसर प्राप्त गर्नुको ।

स्मरणीय छ, उपर्युक्त श्रीलंकाका महास्थविर द्वयले भिक्षु अमृतानन्द (वि.सं. १९७५-२०४७) का साथ नारायणहिटी राजदरवारमा जानु भई तत्कालीन श्री ५ त्रिभुवन वीर विक्रम शाहदेव सित भेटवार्ता गर्नु भएको थियो साथै उहाँहरूद्वारा महास्थविर कै तर्फबाट नेपालमा आनन्दकुटी विहार पश्चात भिक्षु-संघले विनय कर्म गर्नको लागि अत्यावश्यक “ सीमागृह” पाटनको सुमंगल विहार मा स्थापना गरिएको थियो । यस सीमागृहमा सर्वप्रथम श्रामणे र सुमन र श्रामणे संवर उपसम्पन्न हुनुभएको थियो त पहिलो सीमागृह आनन्दकुटी विहारमा सर्वप्रथम उपसम्पन्न हुने मौका श्रामणे अगगधम्म र श्रामणे विवेकानन्दले उपर्युक्त महास्थविर द्वय र भिक्षु अमृतानन्द - कम्मवाचाचार्य र संघनायक भिक्षु प्रज्ञानन्द स्थविरको उपाध्यायत्वमा भई उपसम्पन्न हुनु भएको थियो - यो वि.सं. २००७ सालको फागुन पूर्णिमा (२३ मार्च १९५१) को दिनको कुरा हो । यो नै आधुनिक युगमा नेपालमा पहिलो पल्ट भएको उपसम्पन्न कार्य थियो ।

अं, भिक्षु मदिहे पञ्जासीह र ज्ञानरतन महास्थविरका साथ श्रीलंका जानुभएका भक्तकृष्ण उपासकले केलनियास्थित विद्यालंकार परिवेणबाट स्नातक उत्तीर्ण गर्नुभयो । त्यसैवेला नेपालमा चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन हुन लागिरहेको थियो । अतः विश्व बौद्ध भ्रातृत्व संघ (The World Fellowship

of Buddhists) का संस्थापक प्रो. जी.पी. मलालशेकर (सन् १८९९-१९७३) ले उहाँलाई सम्मेलनव. सहयोगार्थ नेपाल फर्कन सल्लाह दिए । अतः भक्तकृष्ण उपासक चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन (नवम्बर, १९५६ ई. मा सम्पन्न) हुनु ९/१० महिना अगाडि नेपाल आए ।

सन् १९५६ को मई महिनामा बुद्धको २५०० औं जयन्ती हुन आएको थियो । अतः २५०० औं बुद्ध जयन्ती काठमाडौंमा मात्र होइन पाटनमा पनि भव्य रूपमा मनाउन एक “२५०० औं बुद्ध जयन्ती समारोह समिति, ललितपुर” गरिएको थियो । यस समिति तत्कालीन पाटनका मजिस्ट्रेट बद्रीप्रसाद थपलियाको अध्यक्षतामा गठन गरिएको थियो । यस समितिको उपाध्यक्ष तत्कालीन ललितपुर (पाटन) का मेयर नरेन्द्रमान जोशी, सचिव आशाराम शाक्य, उपसचिव भक्तकृष्ण उपासक र कोषाध्यक्ष पूर्णवहादुर बज्राचार्य रहनु भएको थियो ।

३ दिन सम्म भव्य (व्यवस्थित) रूपमा त्यसवेला बुद्ध जयन्ती समारोह मनाए पश्चात देखि अद्यावधि सम्म पाटनमा अटुट रूपमा वर्षेनि आलो-पालो गरी बुद्ध जयन्ती मनाउँदै आएको अति नै हर्षको कुरा हो ।

२५०० औं बुद्ध जयन्ती पश्चात चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलनको सहयोगार्थ पनि ललितपुर मा एक कार्यकारिणी समिति गठन गरिएको थियो । यस समितिका अध्यक्ष पूर्णवहादुर बज्राचार्य नियुक्त हुनुभएको थियो त सचिव पदमा भक्तकृष्ण उपासक रहनुभएको थियो ।

यसप्रकार भक्तकृष्ण उपासकले श्रीलंकाबाट फर्कनु भए देखि बुद्धधर्मको व्यापक प्रचार प्रसारार्थ सम्पन्न भएको विशेषतः २५०० औं बुद्ध जयन्ती समारोह र चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलनमा सक्दो सहयोग गर्नु भए पश्चात पुनः धर्मोदय सभाका सचिव आशाराम शाक्यको सल्लाहानुसार लुम्बिनीको पुनरुद्धार कार्यमा त्यहाँ प्रबन्धक हुँदै आउनुभएका भिक्षु महानाम “कोविद” (वि. सं. १९७४-२०५५) लाई सक्दो टेवा दिन लुम्बिनीमा रहन जानुभएको थियो ।

उहाँ लुम्बिनीमा एक डेढ वर्ष जति रही “कोविद” लाई खुशी तुल्याई काठमाडौं आउनुभयो र बुद्ध धर्म सम्बन्धी पुनः केही अध्ययन-मननको निमित्त बर्मा (म्यानमार) जाने हेतु धर्मोदय सभाको तर्फबाट बर्माको बुद्ध शासन कार्डिनलसलमा छात्रवृत्तिको निमित्त निवेदन पठाइएको थियो । त्यस निवेदनलाई बुद्ध-शासन कार्डिनलसलबाट स्वीकृत भए पश्चात सन् १९५९ को शुरू (पौष - माघ, २०१५ साल) तिर भक्तकृष्ण उपासक बर्मा प्रस्थान गर्नुभएको थियो ।

यस अर्वाधि (सन् १९५६ को शुरू देखि सन् १९५९ को शुरू-३ वर्ष) भित्रमा भक्तकृष्ण उपासकले विभिन्न शासनिक कार्यमा टेवा दिनुको साथै केही रचनाहरू लेखी “धर्मोदय” पत्रिकामा पनि प्रकाशित गराइएका थिए ।

सन् १९५९को शुरूमा बर्मा पुग्नुभएका भक्तकृष्ण उपासकले केही महिना पछि नेपालमा पत्राचार गरी आमा-बाबुसित अनुमति लिई २९ मार्च १९५९ अर्थात १६ चैत्र २०१५ का दिन यांगुनको विश्व-शान्ति चैत्य विहारमा भदन्त जानुतर सयादोको आचार्यत्वमा प्रवर्जित

भई “श्रामणेर सुमंगल” मोलमिनस्थित “सैन मा मा क्याउङ्क विहार” मा भदन्त उ - लक्खण सयादोको उपाध्यायध्वमा उपसम्पन्न भई भिक्षु सुमंगलहुनुभएको थियो । उहाँका दायक दम्पति थिए - डा. सुन्दर र उहाँकी धर्मपत्नी नुनु ।

सन् १९५९ मै भिक्षु सुमंगलले रंगून (यांगुन) स्थित भदन्त महासी सयादो (सन् १९०४-८२) द्वारा संचालित “शासन यइता” ध्यान केन्द्रमा पनि समावेश भई त्यस बारे पनि अनुभव बटुल्दै जानुभएको थियो ।

बर्माका केही वर्ष रही बुद्धधर्म, ध्यानभावना सम्बन्धी अध्ययन-मनन र अभ्यास गरी विशेष दीक्षा समेत प्राप्त गरी भिक्षु सुमंगल पुनः उच्च शिक्षा (स्नातकोत्तर) को निमित्त जापान जानुभएको थियो ।

जापानमा केही वर्ष रहनु भई भिक्षु सुमंगल महास्थविरले टोकियोस्थित “रिशो विश्वविद्यालय” बाट “बौद्ध दर्शन” विषयमा स्नातकोत्तर उत्तीर्ण गर्नुभयो ।

वि.सं. २०१८-१९ सालमा भिक्षु सुदर्शनको विशेष प्रयत्नमा गणमहाविहार जीर्णोद्धार कार्य सम्पन्न गरी यस विहारलाई थेरवादी विहारको रूपमा परिणत गरी भिक्षुहरू रहँदै आउनुभएको थियो । भिक्षु सुमंगल पनि यस गणमहाविहारका एक संस्थापक सदस्य थिए । उहाँ जापानबाट फर्कनुभएदेखि यसै विहारमा रहँदै आउनुभएको थियो । उहाँले यस विहारमा “सिद्धार्थ शिशु निकेतन” नामक एक प्राथमिक विद्यालय पनि स्थापना गर्नुभएको थियो ।

भिक्षु सुमंगलले यस शताब्दी (२०औं) को सातौं दशक देखि बुद्धधर्मको प्रचार प्रसार कार्यमा थप टेवा दिँदै जानुभयो । उहाँ एवं भिक्षु सुदर्शन लगायत अन्य केही व्यक्तिहरू समावेश भई गणमहाविहारमा “बुद्धशासन सेवा समिति” नामक एक संस्था पनि स्थापना गर्नुभएको थियो । यसमा सचिव स्वयं भिक्षु सुमंगल रहनुभएको थियो । वहाँले यसै समितिको तर्फबाट विभिन्न विद्वानहरूलाई निमन्त्रित गरी धर्मोपदेश दिन लगाएका थिए । यसै समितिको तर्फबाट श्रीलंकाका एक सुप्रसिद्ध धर्मकाथक भिक्षु प्रियदर्शी महास्थविर (सन् १९१४-९८) लाई पनि पटक-पटक निमन्त्रित गराई नेपालका बुद्धधर्म प्रेमी श्रद्धालुहरूलाई धर्मश्रवण गर्ने मौका प्रदान गरेको थियो ।

यस क्रममा नेपालबाट २००१ साल (सन् १९४४) मा निष्कासित गरिएका भिक्षुहरूलाई स्वदेश फर्काउन श्रीलंकाबाट आएका शिष्टमण्डलका एक सदस्य हुनुभएका भिक्षु प्रियदर्शी महास्थविर बुद्ध शासन सेवा समिति गणमहाविहारको निमन्त्रणामा वि.सं. २०२९ सालमा मात्र होइन वि.सं. २०३३ सालमा पनि नेपाल आगमन गर्नु भएको थियो । यो उहाँको पाँचौं पटकको नेपाल आगमन थियो ।

यस पत्तिका लेखकले भिक्षु प्रियदर्शी महास्थविर एवं भिक्षु सुमंगललाई पनि वि.सं २०२९ सालको भिक्षु प्रियदर्शी महास्थविरको नेपाल आगमन कालमा विभिन्न विहार, संघ-संस्था आदिको निमन्त्रणामा बुद्ध र बुद्ध धर्म सम्बन्धी दिएका प्रवचनहरूको क्रममा भक्तपुरमा “बौद्ध संघ

भक्तपुर” को निमन्त्रणामा बौद्ध समंकृत विहारमा दिइएको प्रवचन कार्यक्रममा पहिलो पटक दर्शन गर्ने मौका प्राप्त गरेको थियो । सो दिन थियो - २७ फागुन २०२९ अर्थात् १० मार्च १९७३ ।

भिक्षु सुमंगलले सन् १९७४ देखि धर्म तथा शान्ति सम्मेलन, एशियाई बौद्ध सम्मेलन, विश्व बौद्ध सम्मेलनको दौरानमा एसिया, यूरोप एवं अमेरिका सम्म पटक-पटक प्रतिनिधित्व गरी नेपालको परिचय एवं सहभागीता दिंदै आएका थिए ।

Asian Conference on Religion and Peace का संस्थापक निर्देशक World Conference on Religion and Peace र Asian Buddhist Conference का सदस्य हुनुभएका भिक्षु सुमंगलले आफू मात्र देश विदेशमा घुमी अनुभवहरू बटुल्दै जानुभएको थिएन स्वदेशी सम्पन्न श्रद्धालुहरूलाई पनि विशेषतः दक्षिण-पूर्व एशियाका कैयौं बौद्ध राष्ट्रहरूको अवलोकनार्थ कैयौं पटक समूहगत रूपमा यात्रा गर्न लानुभएको थियो ।

यस्तै भिक्षु सुमंगल महास्थविरले आफूले मात्र विदेशमा गई अध्ययन गर्ने अवसर लिनुभएको थिएन आफूले पनि कैयौं नेपाली श्रामणेरहरूलाई विशेषतः थाईलैण्डमा बुद्ध धर्म अध्ययन गर्ने अवसर दिएका थिए ।

२-३ दशक सम्म लगातार देश-विदेशमा सम्पन्न अन्तर्राष्ट्रिय सभा-सम्मेलन आदिमा सहभागी (प्रतिनिधि) एवं आफ्नै तर्फबाट पनि अनेकौं राष्ट्रहरूमा भ्रमण गरी उहाँले नेपालमा एक “**बौद्ध बृद्धाश्रम**” स्थापना गर्ने एक प्रमुख ध्येय पनि लिनुभएको थियो । जसको साकाररूप बनेपा, ध्यानकुटी विहार संगै हामी देख्न पाउँछौं ।

भिक्षु सुमंगल महास्थविर गणमहाविहारमा डेढ दशक रहनु भई अनेक निर्माण कार्यपनि गरी सकेपछि आफूले नयाँ निर्माण गरिएको प्रदर्शनी मार्ग (भृकुटी मण्डप) स्थित “**बुद्ध विहार** मा वि.सं. २०३५ - ३६ साल देखि स्थायी रूपमा रहँदै आउनु भएको थियो । यस विहारका साथै बलम्बुको प्रणीधिपूर्ण महाविहारमा पनि केही निर्माण कार्य गर्नुभएको थियो त वानेश्वर शंखमूलमा “अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र” स्थापना गर्नमा पनि विशेष टेवा दिनुभएको थियो । उहाँ त्यस भावना केन्द्रका संस्थापक निर्देशक थिए । त्यस भावना केन्द्र नजीक पनि उहाँले एक बृद्धाश्रम निर्माण गर्न लगाउनु भएको थियो ।

यसप्रकार यौवनावस्था (१५/१६ वर्ष) देखि बुद्ध धर्ममा समर्पित हुँदै गृहस्थ संसारमा प्रवेश नगरी सन् १९५९ देखि प्रव्रजित जीवन विताउँदै देश-देशावर घुमी, अनेक विहार, ध्यानकेन्द्र निर्माण गर्दै आउनु भएका भिक्षु सुमंगल महास्थविरले अनेक विहारको लागि बुद्ध मूर्ति (संगमरमरबाट बनिएको) पनि प्रदान गर्दै आएको थियो ।

जीवनको अन्त गराउनको लागि उहाँको शरीरले यस्तो रोग निम्त्यायो जुन रोगबाट उहाँलाई मुटुको दायाँ धमनिको एक ठाउँमा र बायाँ धमनीको दुई ठाउँमा कोलोस्तर बढन गई रक्त संचालनमा अवरोध आई मुटु दुख्ने र सास फेर्न कठिन हुँदै आयो । यस रोगको उपचारार्थ उहाँ वि. सं. २०५२

सालको शुरूमा थाइलैण्डको बैङ्ककस्थित चुलालकर्न अस्पतालमा जानुभएको थियो । धर्मनिहरूको बाधा हताउन उपचार गर्दा पनि सफल नभएको देखिए पछि दोस्रो चोटिको उपचारमा Metallic Stent राखी उपचार सफल गराइएको थियो । उहाँको यस उपचारको सम्पूर्ण रकम थाई संघराज सोमदेच फ्रा. जाणसंवर महास्थविरबाट ब्यहोर्नु भएको थियो ।

वि.सं. २०५२ साल पछि वि.सं. २०५५ सालको मध्यमा पनि उहाँ आफ्नो रोगमा पुनः केही अवरोध हुन आएको कारण उपचारार्थ बैङ्कक जानुभएको थियो । शायद महीना दिन जति रहनु भई माघ महीनामा उहाँ स्वदेश फर्कनुभएको थियो ।

२२ फागुन २०५५ अर्थात् ६ मार्च १९९९ का दिन उहाँलाई पाटनस्थित “धर्मबहादुर धाखा कल्याणकोष” ले बुद्ध-धर्म प्रचार-प्रसारको निमित्त गर्नुभएको योगदानको कदर स्वरूप उचित सम्मान एवं अभिनन्दन गरिएको थियो । त्यस कार्यक्रम सिध्याई साँभर्तिर आफ्नो विहारमा फर्कनुभएका उहाँलाई रातको ११ बजे तिर एक्कासी हृदयाघात हुन गई ६९ वर्षको जीवनकाल अन्त गर्नु भयो । उहाँको शवलाई २३ फागुन पूरा दिन र २४ फागुनको मध्यान्हसम्म बुद्ध विहारको हलमा श्रद्धालुहरूको दर्शनार्थ (अन्तिम श्रद्धाञ्जलिको निमित्त) राखिएको थियो र सो दिन (२४ फागुन २०५५) को १ बजे उहाँको शवयात्रा शुरू गरियो । उहाँको दाह संस्कार स्वयम्भू आनन्दकुटी विहार मुनि त्यही ठाउँमा गरियो जहाँ प्रायः सम्पूर्ण दिवंगत स्थविरवादी भिक्षु-श्रामणेर एवं अनागारिकाहरूको दाह संस्कार गरिदै आएको थियो । उहाँको देह चित्ता प्रज्वलित भएको केही घण्टा पछि नै विलीन भयो ।

सुमंगल भन्ते लुमंका

-प्रा. आशाराम शाक्य

भीगु जीवन प्रत्येक पल पल मुना स्वाँमा हने थें हना तःगु समयया छगु इकाई जक खः। बरु व समयया मा हनेबले झीसं रंगविरंगयागु स्वाँ हने थें सुखद, दुखद, स्थूल, सूक्ष्म व सुखद नं मखु, दुखद नं मखु स्थूल नं मखु, सूक्ष्म नं मखु थें अनुभव ज्वीगु भावनाया मा हने थें झीसं झीगु जीवनयात थः नाप अलग च्वना मूल्यांकन याना स्वयेबले भगवान बुद्धयागु उपदेश झसक्क लुमंस्य वई ।

अनिच्चावत संखारा उप्पादवय धम्मिनो ।
उपज्जत्वा निरूज्जन्ति तेसंवृपसमो सुखो ॥

भीसं सुथ न्हापांदना स्नानादिकर्म सिधयेका जक भगवान बुद्ध लुमंका मिखा तिस्सिना थःके दुने तना च्वंगु समवेदनायात लुमंका स्वयेबले झीसं प्रतिपल सासः दुकया च्वनागु पिछ्वया च्वनागु लुमंस्य वै । नापनापं ध्याने च्वना थःके दुने वया च्वंगु फुक्क समवेदनात ततस्थभाव, साक्षीभाव, थःनाप अलग च्वना स्वया च्वं च्वं झीगु शरीरया अंग प्रत्यङ्गे ब्वावना च्वंगु समवेदनात लुमनी थें थःनं छन्हू मदया वनी तिनि धका मती लुइवं थः न्यापिं, वन्धुपिं, पामापिं मदया वनाच्वंगु नं लुमंस्य वै । अले इमिसं थः मदया वने न्ह्यो थः परिवार, त्वाःबाः या देशयात छु छु बिया थकल धका मती लुया वै । थुकथं मती लुइका च्वने बले वय्कःपिनगु जीवनं पिज्वःगु ज्या लुमंका वय्कः पिन लुमंकेगु प्रक्या अथेहे झीगु न्ह्यनेलुया वै । थुकथं समाजसेवा, परोपकार व भगवान बुद्धयागु उपदेशकथं जीवन हनावोपिं न्ह्याबले लुमना च्वनी । छुनं योगदान मदुपिं अथे हे लोमना वनी ।

२००५ सालया खं खः । यले श्रीलंकाम्हा भिक्षु पञ्जासिह महास्थविर यमंगल विहारे वैशाख पुन्हीया धर्मदेशना यायेत विज्यागु खः । अले स्व. श्री सुन उपासक, स्व. भीमराज शाक्य, स्व. भिक्षु कालुदायी महास्थविर (अबले कालुदाई उपासक) व पाजु रामकाजी शाक्यपिं जिथाय् वया वैशाख पुन्ही बांलाक न्याय्के दःसा ज्यू धका सहयोगया निम्ति बिज्याबले वय्कपिं नापं स्व. भिक्षु सुमंगल महास्थविर नं बिज्यागु जुयाच्वन । उबलेला भिक्षु सुमंगल छम्ह नकर्तियाम्हा ल्याय्म्हचाम्हा, ढष्टपुस्तं जाया बांलास्य चोम्ह छम्ह युवक खः । वस्पोलया मां स्व. काञ्छी तःमां बराबर यमंगल विहारे (थौंकेहे सुमंगल विहार) झाइगुलिं वय्कःया काय् माहिलाकाजी (छें सःतीगु नां) भक्तकृष्ण शिल्पकार (जातःयागु नां) नं विहारे बराबर वइगुजुया जि नाप परिचय जूवल । जि विहारे वैशाख पुन्ही बांलाक मानये यायेधका सिक्कोसित सःता सुमंगल विहारे सभायाना । सकसिनं तस्सकं रूचिकया वैशाख पुन्ही कुन्हू बांलाक धर्मदेशनाया व्यवस्था यायेगु ज्यायाना ।

तर वैशाख पुन्ही कुन्हू सुथानिसें यलया डि.एस.पि. देबेन्द्रमान काजी धाम्हा विहारया पिन पुलिस पाःतया फेतुना चोवल । वय्कःया अभिप्राय भिक्षुपिं वाहेक मेपिन्सं नोवात धाःसा ज्वनेगु

खः । जिं थ्व खं थुइका माहिलाकाजीयात मिखा भाय्याना ल्यूनेयागु लोखा चाय्के बिया जि विहार पिहांवया ।

माहिलाकाजी वा भक्तकृष्ण अले भिक्षु सुमंगल नापं जिगु न्हाप्पांया परिचय जूगु थ्वहे बैशाख पुन्हीया कार्यक्रमं खः । भक्तकृष्णं अनलिसें न्ह्याबले जि नापं धर्मयागु खंय्, राजनीतियागु खंय्, समाज सेवाया खंय् नापं जुइगु यात । जितः नं किजा धाःसां पासा धाःसां न्ह्याबले नापं दइम्ह ब्यक्ति छम्ह दत ।

उबले भक्तकृष्ण सापहे बांलाका कस्सेजुया जुयेमाम्ह युवक खः । वय्कःया जागिर उबले ब्रम्हशम्शेर जंगबहादुर राणाया छें खः । मेम्ह पासा लोकबहादुर शाक्य नं ब्रम्ह शम्शेर ज.ब.रा. या थाये जागिर दुम्ह खःसां बुद्ध धर्मे सापहे मनह्योम्ह खः । जिपिं स्वम्ह साप मिलये जूपिं पासा जुल ।

श्री लंकाया वजिराराम विहारं विज्याम्ह भि.पञ्जासिंह महास्थविर भक्तकृष्णयागु ज्याखना बांलागु खा खना बुद्धधर्मे श्रद्धादुगु खना साप लय्तायेका जितः धया बिज्यात “ आशाराम उपासक भक्तकृष्णयात जिं लंका व्वना यंका बुद्धधर्म स्यना हये वे न्ह्या धाइला ” धका धया बिज्यात । अले जिं धया स्वे । वय्कःया मां बौपिनिगु अनुमति काय्माली ।

अले जिं भक्तकृष्णयात सःता धया, “माहिलाकाजी लंका वने न्ह्याला ? पञ्जासिंह भन्ते नं छन्त लंका व्वना यंके धका धया बिज्यागु दु । जिं स्वये छ वनेमा । थजोगु अवसर न्ह्याबले वइमखु । बुद्धधर्म नं सयेका वा , अंग्रेजी भाय् नं सयेका वा । ” माहिलाकाजी लय्ताल । वनेगु बिचार यात । अले जिं वय्कःया मां काञ्छी तःमां व बा काजीबहादुर शिलाकारयात लंका छ्वयेगु अनुमति बिया दियेमाली धका धया । वय्कःपिन्सं लय्ताया अनुमति बिल ।

श्री भिक्षु पञ्जासिंह महास्थविर नेपालं लिहां बिज्याबले भक्तकृष्णयात नं व्वनायंकल । लंका थ्यंका वय्कःयात बुद्धधर्म अध्ययन याकेगु ज्यायाना बिज्यात । भक्तकृष्ण लंकाय् चवंतले वजिराराम विहार, महाबोध विहार इत्यादी थासे च्वना बुद्धधर्म अध्ययन याःसां भिक्षु जुये मफुत । जितः वरावर चिट्ठ च्वया है । जिं न्ह्याबले बुद्धधर्म व अंग्रेजी भाय् सयेका जक लिहां वा धया छ्वयेगु ।

२०१० साल पाखे भक्तकृष्ण नेपा थ्यंकः वल । उगु सालयागु बैशाख पुन्ही माने यायेगु पा गाः बहा लुयेका , थुकिया उपलक्षे बूबहा, हबहा व गाबहा मिले जुया २५०० बुद्ध जयन्ती न्यायकेत “२५०० बुद्ध जयन्ती समारोह समिति, यल ” गठन याना । यलया विहार विहारं प्रतिनिधि जुया बिज्यापिं सकल सिनं स्व. पूर्णबहादुर आजुयात उपाध्यक्ष, यलया मजिष्ट्रेटयात अध्यक्ष व जितः महासचिव ल्योगु जुल । अले जिं महासचिवयात गुहाली यायेत भक्तकृष्ण उपासकयात सहायक सचिवयाना कया ।

गाबहा नां जक दु, बाहा मदु गुलिं स्व. थपाआजु पूर्णबहादुर दाइनापं बूबहा माला स्वयेगु खं जबले वसपोलं सहर्ष स्वीकार याना थौं कन्हे गाबहा दुगु थासे वसपोलं छें छखा बन्ः कया तःगु जुयाच्वन । वसपोल व छें बिज्याईबले वसपोलयात अनयागु वातावरण स्वयेबले थ्व बाहा जुयेमा धका बुद्धजयन्ती द्रष्टया सदस्यपिं नापं सल्लाहयाना उत्खनन् याना स्वयेगु निर्णय जूगु कथ

उत्खननया ज्या जूबले अन बहायागु रुप, चुक, घो छें, तुं खने दयावया गा बहा थ्वहे खः धयागु प्रमाणित जुल ।

थ्वहे गाबहा लूगु उपलक्षे २५०० बुद्ध जयन्ती बूबहाले स्वन्हू यंक भव्य जुइक न्यायेका । तत्कालिन प्रधानमन्त्री टंकप्रसाद आचार्यजुया २५०० बुद्धजयन्ती समारोहया बैशाख पुन्ही कुन्हू बुद्धया जात्रा तस्सकं हे भव्य नकसां न्याना वन । थ्व ज्याय् जितः भक्तकृष्ण उपासकं तसकंहे दुःखसिया गुहालि याना बिज्यात ।

अनं लिपा सन् १९५६ साले विश्व बौद्ध भ्रातृत्व संघया चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन यायेगु निर्णय कथं धर्मोदय सभां ज्या शुरू यायेगु यात । धर्मोदय सभाया अध्यक्ष भिक्षु अमृतानन्द, उपाध्यक्षिपिं भिक्षु अनिरुद्ध व उपासक महाकावि चित्तधर हृदय व जि महासचिव अले स्व. श्री मणिमर्ष ज्योति कोषाध्यक्ष व श्री लोकदर्शन बज्राचार्य जुजुया प्रमुख निजी सचिव धर्मोदय सभा व श्री ५ या सरकारया प्रतिनिधिपिं दूगु आर्थिक कमिटीया अध्यक्ष जुया बिज्याःगु खः । धर्मोदय सभाया कार्य समिति श्री दयावीर सिंह कंसाकार, सत्यमोहन जोशी, मूर्तिमान शाक्य, सम्यक रत्न बज्राचार्य, मा. कृष्णबहादुर मानन्धर, श्री सागर साहु व पूर्णकाजी ताम्राकार, धर्मोदय सभाया उपमहासचिव जुया ज्या याना दीगु खःसां नेपाले दक्के न्हापां जूगु विश्व बौद्ध सम्मेलन जूगुलिं येँ, यल व ख्वपं यकों पासापिं सःता गुहालि कयागु जुल । अले जिं धर्मोदय सभाया स्टोरकीपरजुया ज्यायायेत भक्तकृष्ण उपासक यात हया ।

चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन नेपाया इतिहासे दक्किसिबे न्हापां जूगु विश्व सम्मेलन जूसां गनं छुं हे मद्रक मस्यंक झी जुजु स्व. श्री ५ महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवया सरकारया बाहुलिं उद्घाटन जुया उद्घाटन समारोहया अध्यक्षता नं वस्पोलं हे याना बिज्यागु जुल । शीतल निवासे प्यन्हू यंक सम्मेलन जुया न्यान्हू खुन्हू सिंहदरबारया ग्यालरी बैठके चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलनया समापन समारोह नं स्व. श्री ५ महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकारजुं हे याना बिज्याःगु खः ।

कन्हे कुन्हू ४५ देशया ५०० म्ह प्रतिनिधि मध्ये आपाथें लुम्बिनी जिं हे ब्वनायंका बुद्धया जन्म जूगु थाय् व मायादेवी मन्दिर दर्शनयाका लुम्बिनी बुद्धया जन्मस्थल जूगुलिं समस्त बौद्ध जनपिस लुम्बिनी बुद्धया जन्मभूमि, पवित्र बौद्ध तीर्थस्थलया रूपे विकास यायेत जिं सकसितं अनुरोध याना बिदाई याना । थ्व ज्याय् भक्तकृष्ण उपासकं जितः सापहे स्यल्लाक सहयोग याना दीगु खः ।

अले गुलिछिं लिपा भक्तकृष्ण जितः लुम्बिनी चों वने दःसा ज्यू धका अनुरोध याःगुलिं लच्छिया भा.रू. ३०० तलब बिया छि गबले तक च्वने मंदु च्वना दिसं धका जिं छवयागु खः ।

चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन बले प्रतिनिधिपिसं लुम्बिनी दर्शन यावनेगु कार्यक्रम दुगुलिं धर्मोदय सभां लुम्बिनी धर्मोदय समिति दयेका स्व. मणिमर्ष ज्योतियात कोषाध्यक्ष व जितः सदस्य सचिव याःगु खः । स्व. धम्मालोक महास्थविर व स्थानीय जनतापिं तया दयेकूगु लुम्बिनी धर्मोदय समितिया जिम्माय् न्हूगु बुद्ध मन्दिर, मायादेवीया मन्दिर, सिद्धार्थ जन्म व न्हूगु धर्मशाला श्री ५ या सरकारं तोता ब्यूगु व थ्व समितिया ज्या व लुम्बिनी च्वनीपिं भिक्षुपिं निम्ह व मालेत निम्हसित साल वसाली रू. ६०००- खुदो तका दांनं श्री ५ या सरकारया पाखें स्व. नेपाली कांग्रेसया महान नेता गणेशमान सिंहजुं निर्माण

तथा यातायात मंत्रीया रूपं लुम्बिनी धर्मोदय समितियात अधिकार बिया दीगु खः । उलि बाहेक मायादेवी मन्दिरया छ्चाखेरं च्वंगु २५ विधा जमीन नं लुम्बिनी धर्मोदय समितियात तमसुक दयेका बियादीगु खः । माहिलाकाजी उपासकयात लुम्बिनीयागु बिचाः यायेगु व आगन्तुक भिक्षुपिन्त गुहाली यायेत वय्कः यागु हे अनुरोधे लुम्बिनी बुद्ध विहारे च्वनेगु याना छ्वयागु खः ।

करीब गुलाति लुम्बिनी च्वने धुंका काठमाडौं लिहांवया भक्तकृष्णजुं जितः धयादिल - "आशाराम दाई, जि वर्मा वना भिक्षु जुयेगु इच्छा जुल । छःपिन्सं जित गुहाली याना बिज्याये माल धका अनुरोध याना दिल । लिपा वय्कःया मां बौयागु अनुमति कया जि बर्माया उगु समययागु "युनियन बुद्ध शासन काउन्सील अव बर्मा " धयागु संस्थाया महासचिव व बर्माया सर्वोच्च अदालतया न्यायाधीश उ चान नुनयात वसपोल भिक्षु जुइत बर्माय् पत्र च्वया बिया । बर्माय् च्वंतले वसपोल न्यादंतक भिक्षु हे जुयेमागु, वसपोल भिक्षु जुया च्वंतले बर्माया युनियन बुद्ध शासन काउन्सील माःगु छात्रवृत्ति व दायक दायिकारिपं व्यवस्थायाना बिये माःगु सम्झौता कथं वसपोल बर्माया राजधानी रंगुन झाल । धर्मोदय सभां वसपोलयात माःगु लं खर्चनं बिया छ्वया । अन थ्यंका वसपोलया श्रामणेरत्व प्राप्त जुया लिपा भिक्षुत्व अर्थात् उपसम्पदानं प्राप्त याना बिज्यात । अनं निसं वसपोलया नां सुमंगल सामि जुल ।

न्यादं तक भिक्षु जुया वसपोल नेपा लिहां बिज्यात । अले जिं न्यना - "सुमंगल भन्ते छःपिन्त न्यादं तक भिक्षु यायेत जिं छःपिनि मां वीरिपंके अनुमति कया बियागु खः । बर्मीज युनियन बुद्ध शासन काउन्सील नापं जूगु संझौता कथं न्यादं लिपा छःपिं ममदुसा गृहस्थ जीवने लिहां वोसां ज्यूगुलिं छुयाना बिज्यायेतेना " धका नेना बले वसपोलं न्यादं न्यादं तक भिक्षु जुये धुंका हानं गृहस्थ जीवने वयम्हाल धया बिज्यात । जिं हानं धया - " छःपिंजा दके तःधिकम्ह काय् मांबौपिनि । वय्कःपिं बुढाबुढी जुइबले हेर बिचार यायेम्वाःला ? " धका जिं न्यना । लिसले जि वसपोलपिनिगु सेवा अवश्य हे याये, किजापिं नं जा दर्निनि ।

श्री भिक्षु सुमंगलयात न्ह्यावले न्ह्यागु चिठी पत्र च्वयेमाःसां वसपोल जिथाय् बिज्याई । जिं च्वया बियेगु, माःगु गुहालीन यायेगु ।

वसपोल नाप लिपा जि सिंगापुर, बैंकक, जापान, भारत तथाय् मछिं नापं चाह्यू वनेगु अवसर चूलात । लंका ५ दं च्वना अंग्रेजी सयेका वोगुलिं वसपोलयात यको ज्या पिहांवल । लिपा वसपोलं जापानी, बर्मीज, थाइ, सिंहलीज, हिन्दी भाय् नं सय्का बिज्यात ।

थौं सुमंगल महास्थाविर झीथाय् न्ह्योने मन्त, दिवंगत जुया बिज्यात । वय्कः नाप जिगु सहवासया लिधंसाय् धायेबले वसपोल पूर्वजन्मे यको दान प्रदान याना बिज्यागु दु जुयेमा । जिं तको मछिं अनुभव याना च्वना । वसपोल व जि बैंकक, सिंगापुर, टोकियो चाहिला च्वनीबले मनूतसें तापाकं निसं वसपोल यात खंका न्ह्योने थ्यंका वया वन्दनायाना दान प्रदान याना थकीगु । जि छक्क चाया च्वनेगु । न्हापां भगवान बुद्धया जीवन काले नं ' सीवलि ' भन्ते असाध्य पुण्य बलाम्ह जूगुलिं न्ह्याबले वसपोलयात दान प्राप्त जुइगुलिं स्वयम् भगवान बुद्धं छको यात्रा याना चोबले न्यासम्ह भिक्षुपिन्त भोजनया व्यवस्था याये थाकुगु गामय् वनेमाःगुलिं सीवली भन्तेयात नापं यंकाबिज्यागु पाली

वाङ्मये उल्लेख जुया च्वंगुदु ।

वसपोल गणमहाविहार बांलाक दयेकेगु मनतुनां जग्गा न्यायेगु कुतः याना बिज्यायेगु सिलसिले पूर्वपाखे छखा छैनं दयेका बिज्यात । गय् गय् जुया गणमहाविहार दयेकेत वसपोलयात यको पंगलःत

वोगुलिं निजी जग्गा न्याना थौं कन्हे बागबजारया ल्यूने भृकुटी मण्डपया लिक्क बुद्ध विहार दयेका बिज्यात झन भव्य नक्सां । अनलि बलमबुई विहारे ध्यानय् च्वं वैपिन्त प्यंगू ध्यानकुटी दयेका बिज्यात । अनलि यले नकबिहली च्वंम्ह चैत्यमाया उपासिका पाखे शंखमूल बागमती सिथ च्वंगु च्यागु रोपनी जग्गा दानकया अन्तरराष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र स्थापनायाना विशालगु नितजाःगु हल छगूनं दयेका बिज्यात । हानं वनेपा ध्यान केन्द्रया लिक्क जग्गा माक्व न्याना बौद्ध बृद्धाश्रम नं दयेका बिज्यात । थ्व फुक्क ज्याये माःगु चिठी पत्र फुक्क वसपोलं जिथाय् चोके बिज्याइगु जुयाच्वन । जितः नं भिक्षु जुयानं थःत प्राप्त जूगु चन्दा विहारत निर्माणय् बिज्यागुलिं साप लयताया न्याबले वसपोलयात गुहाली याना च्वनेगु व चन्दा गुलि दत धका गबले मनेनेगु जिगु उदेश्य जुयाच्वन ।

२००५ सालनिसें २०५६ सालया सुरसुरीतक्क न्हापां पासा, अनं किजा , अनं सहायक , अनं भन्तेयागु रूपे हनावया च्वनाम्ह भन्ते मदैगु दिंया अपराण्ह ४ बजे तक जिनाप दूगु जुयाच्वन ।

श्री धर्मवहादुर धाखा साहुजुं धाखा स्मृति गुठि दयेका दंय् छगू लाख बुद्ध धर्मे दत्तचित्त बिया गुहाली याःपिं महानुभावपिन्त दान यायेगुसिलसिलाय् प्यकोगु समारोहस श्री सुमंगल भन्तेयात वसपोलं स्थापना याना बिज्यागु बौद्ध बृद्धाश्रमयात गुहाली कथं रू. २५०००/- प्रदान यायेगु सभा जिगु हे सभापतित्वे जूगु जुल । दान प्राप्त याना बिज्याये धुंका जिके बिदा कया वसपोल लिहां बिज्यात । बहनीसिया ११ बजे वसपोल हृदयाघात जुया मन्त धयागु समाचार टेलिफोनं प्राप्त जूबले जिला लाता हे जुल । अले अभिधम्मपिटकया महापरि निर्वाण सुत्रे भगवान बुद्धं उपदेश जूगु क्वेच्वंगु गाथा लुमंका वसपोलयागु गुणानुस्मरणयाना च्वना ।

अनिच्चावत संखारा उप्पादवय धम्मिनो

उपज्जित्वा निरूज्जन्ति तेषं वूपसमो सुखो ।

भिक्षु सुमङ्गल मिजासया भण्डार खः

-धम्मवती सासन धज्ज धम्माचरिया

अगग महागन्थ वाचक पण्डित

धर्मकीर्ति विहार, श्रीघः नघः टोल काठमाडौं

वस्पोल सुमङ्गल भन्तेयात जिं मचां निसें म्हस्यू । वस्पोल जिमिगु छँया जःलाखःला (छिमेकी) नं खः । जि २००६ साले प्रबज्याया निमित्तं बर्मा वना बुद्ध धर्म अध्ययनया निमित्तं छँ तोता वना बले थथे मचा तिनिपिं छुवेमज्यू दुक्खसी धका कुशीनगरे थ्यंक वया छको जिमित लिंगं बिज्यात अवले मागधी माधवी गुरूमापिन्त लित ब्वना हल । जि छम्ह जक बर्मा वने धका वे धुन बर्मा मथ्यंकं वे मखु धका नेपाः ल्याहाँ मवया ।

हानं छको जिमि तधिक दाइ धनकाजी व वस्पोल भक्तकृष्ण माहिला दाइ सुमङ्गल भन्ते ज्वीम्ह बर्मा वना दुक्ख सी धका जित कलकत्ता थ्यंक वया लिंगं बिज्यात । तर अवले जित नाप लाय् हे मफु । वस्पोलपिं कलकत्ता थ्यं बले जि आसाम वने धुन । अन वस्पोलपिं वे मफुत ।

तर जि बर्माय् थ्यंका आखः ब्वना निगू प्यंगू जांचे पासज्वी धुंका च्यादं गुदं लिपा वस्पोल थःहे बर्माय् थ्यंकः बिज्यात । अन बर्माय् हे वस्पोल श्रामणेर नं उपसम्पदा नं जुया बिज्यात । बर्माय् हे च्वनां आपालं बुद्ध धर्म यागु अध्ययन नं याना च्वं च्वं जित नाप लाको पतिं थथे न्ह्याबलें धया बिज्याई “ सो धम्मवती थन बर्माय् ध्यान यायेगु थाय् ध्यानकेन्द्र नं गुलि बांला । बुराबुरी च्वनेगु बृद्धाश्रम नं गुलि बांला । भीनं नेपाः वना थथे ध्यानकेन्द्र व बृद्धाश्रम दय्क्ये मानि अवले जित धम्मवती नं गुहालि ब्यु न्हैला ? धका बराबर धया बिज्याई । वस्पोल नेपाः बिज्याना बर्माय् गथे धया बिज्याईगु खः अथे हे ज्या नं याना क्यना बिज्यास्ये वस्पोल संखमूले अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध ध्यान केन्द्र दय्का कर्मिति यात लःल्हाना बिज्यात । अनं बनेपाय् बौद्ध बृद्धाश्रम दय्का बिज्यात । जिमिसं नं वस्पोलया भिंगु इच्छा यात पुरे याना बीमा धयागु मती तया बौद्ध ध्यान केन्द्र संखमूले दय्कु बले नं प्यंगू कोथा थःम्ह हे धेबा तया दय्का बिया । कोथाकाईपिं दातापिं प्यम्ह न्याम्ह माला बिया । ध्यान च्वनीपिन्त नकेत म्हातिं ५००/- कया सलंसः मयाक सदस्य दय्का बिया । अनं वस्पोलया निगूगु इच्छा बृद्धाश्रम दय्क्येत नं जिं थःगुहे जग्गा तिन रोपनिति दान याना नं मेमेपिं दातापिन्त नं धया छुं जग्गा व कोथा नं दान कया बिया । अन परन्तु चले ज्वीक्यया निमित्तं १००५/- तया आजीवन सदस्य ज्वीपिं दातापिं सलंसः मालाबिया । थथे वस्पोलया बर्मा अध्ययन कालीनसें वा पीदं न्येदं न्ह्योनिसें यागु इच्छा पुरे याना थौं भीत वस्पोलं तोता बिज्यात । थुकिं जिं खनागु वस्पोलया तःधंगु विशेषता थ्वकिं अनेक समाज सेवाया ज्या यायेगु सक्तिदूगुया साथ साथै थौंतक वस्पोल याके पाउंखाः व लागि चाया जागे जूगु धयागु गबलें मखनिं । न्ह्याबलें न्ह्याम्हासितं उलिहे मुसुकया न्हिला मिजास याना च्वनेफु । थ्व नं छगु वस्पोल याके दुगु तःधंगु गुण विशेष खः उकिं जिं वस्पोलयात मिजासया भण्डार धया । अस्तु ।

भिक्षु सुमङ्गल र सेइ मेइ क्यो

- विश्वकमल तुलाधर
सेइ मेइ क्यो, लालदरवार

विश्वमा विभिन्न चिकित्सा प्रणालीहरू भएको आज हामीले देखेका र सुनेका छौं । ती प्रणालीहरू मध्ये कुन प्रणालीलाई उपयुक्त ठान्ने र कुनलाई अनुपयुक्त भन्ने तर्फ आ-आफ्नो सोचाईमा मात्र भिन्नता हुनु हो सिबाय रोग निरोध कार्यमा एउटै उपादेयता हुन्छ भन्नेमा दुइमत नहोला ।

नेपालमा मित्रराष्ट्र जापानको सेइ मेइक्यो अर्थात अभय उपचार कार्यबाट बिरामीहरू निको हुँदै गइरहेको खबर हामीले दुई दशक अगाडि सम्म सुन्नमा आउँदा छक्क पथ्र्यौं र हत्केलाले नछोड्ने र औषधी सेवन नगराइकन पनि रोग निको होला र (?) भन्नेमा परेका हामी नेपालीहरूको लागि आज शुरूमा रोगी भै भित्रिने साधारण ब्यक्ति पछि स्वयं (यस पदतिबाट अनुभव पाएका) गुरु भै (चिकित्सक) कार्य गरिरहेकाहरू थुप्रै भए । यी सबैको देन स्व. भिक्षु सुमङ्गल महास्थविरज्यूको श्रेयले हो ।

वि. सं. २०३३ साल (ई. सं. १९७६) मा सेइ मेइक्यो जापानका गुरु तथा अध्यक्ष श्रद्धेय तानाका गुरु नेपाल भ्रमणमा आउनु हुँदा भिक्षु सुमङ्गलज्यू संग चिनाजानी भयो । सोही चिनाजानीबाट भिक्षु सुमङ्गलज्यूलाई जापानी गुरुले जापान भ्रमणको निमन्त्रणा दिनुभयो । सोही सालमा नै भिक्षु सुमङ्गलज्यूको अध्यक्षतामा स्व. बद्रिमाया मानन्धर तथा क्रिष्टल होटलका परिवारहरू समेत सेइ मेइक्योको प्रधान कार्यालयमा जानु भएको थियो । यस भ्रमणबाट दुई देश बिच मैत्रीतामा अझ बढी मजबुत भयो । ई. सं. १९७७ सालमा भिक्षु सुमङ्गल सेइ मेइक्यो संस्थाको सदस्यता लिन पुनः जापान जानु भयो ।

यसरी जापानको सेइ मेइक्यो चिकित्सा पदतिको नेपालले पनि संस्थागत सदस्यता प्राप्त गरे पछि वि. सं. २०३४ (सन् १९७८) सालमा होटल क्रिष्टलको निमन्त्रणामा जापानबाट सेइ मेइक्यो मा अध्यक्ष तथा अन्य गुरुहरूको नेपालमा सद्भावना भ्रमण भयो । सो भ्रमण मण्डललाई भिक्षु सुमङ्गलबाट बुद्ध विहारमा भव्य स्वागत गर्नु भयो । प्रतिनिधि मण्डल नेपालमा बसुञ्जेल होटलमा ज्योरेई गरेर बिरामीलाई प्रभाव पारेको थियो ।

प्रारम्भमा सबैलाई अनभिज्ञताको कारण आश्चर्य लाग्यो । पछि गुरुहरूबाट होटलमा त्यसरी ज्योरेई गरेर निको भएका ब्यक्तिहरूको विचार र नेपालमा पनि संस्थाको स्थापना मात्र नभै नेपालीहरूलाई नै त्यसको विधि तालिम दिलाई नेपालमा चिकित्सा प्रणाली अगाडि बढाउन सकेमा राम्रो हुने विश्वास लिई जापानी अध्यक्षज्यूलाई भिक्षु सुमङ्गलबाट अनुरोध गर्नु भएको थियो । विषय सकारात्मक भएकोले तुरुन्तै श्रीमती बद्रिमाया मानन्धर र विश्वकमल तुलाधरलाई जापानमा तालिम लिन पठाइयो । भिक्षु सुमङ्गल स्वयं भिक्षु भएकोले ज्योरेई गर्न नमिल्ने भएकोले वहाँले तालिम लिनु भएन ।

नेपालीहरूमा पनि ज्योरेईको तालिम प्राप्त भए पछि वि. सं. २०३५ सालमा भिक्षु सुमङ्गलबाट नेपालमा सेई मेईक्यो संस्थाको औपचारिक घोषणा गरी स्थापना गरियो । शुरूमा यो संस्था कमलादीमा खोलियो । संस्थाको लागि आवश्यक पर्ने स्थान र भौतिक सामानहरू स्वयं भिक्षुबाट जुटाउनु भएको थियो । त्यसरी संस्था स्थापना गर्ने मात्र भिक्षु सुमङ्गलको इच्छा नभै संस्थाको लागि निजी भवन समेत बनाउने एउटा धोको थियो । त्यसरी संस्थाको स्थापना र संचालन गरेको करिब १२ वर्ष पछि वि. सं. २०४७ सालमा भवनको लागि बल्ल तल्ल संस्थाले जग्गा किन्न सकियो । जग्गा किनेर पनि भवन समय मै विभिन्न कारण निर्माण गर्न सकेका थिएनौ । पछि वि. सं. २०५३ सालमा सो जग्गामा आफ्नो इच्छा बमोजिम भवन बनाउन सफल भयो । जुन भवनमा आज हामी बसिरहेका छौं । जहाँ आज सेई मेईक्यो (अभय उपचार) को नामले उभिरहेको छ । राजदरवारको दक्षिण ढोकाको अगाडि लालदरवारको एक अंशमा हामी उभिन सफल भएका छौं ।

दिवंगत भिक्षु सुमङ्गल आज हाम्रो अगाडि हुनुहुन्न तर वहाँको योगदान, कीर्ति र सेवा यस सेई मेईक्योको प्रत्येक इँटामा टाँसेको छ । प्रत्येक घाँसको बुटामा वहाँको पलपलको आशा र उमंग पलाइरहेको छ । यो नै वहाँको अमरत्व हो । त्यो नै संस्थाको लागि अमरता हो ।

सेइ मेईक्यो आज यहाँ सम्म पुग्न सक्नु र प्रत्येक जनमानसमा ज्योरेईको प्रभाव पर्नु सबै भिक्षु सुमङ्गलको देन हो । त्यसैले हामीले वहाँले देखाउनु भएको बाटोलाई अवलम्बन गरी अझ यस संस्थालाई अगाडि बढाउने विश्वास लिनु परेको छ ।

दिवंगत भिक्षु सुमङ्गलको निर्वाणको कामनाको लागि हामी सधैं भगवानसंग प्रार्थना गर्दछौं ।

Dhamma.Digital

An Obituary

Venerable Bhikkhu Sumangala Mahasthvir

A monk who modernised Buddhism in Nepal

- Bhikkhu Sugandha
Brunel University, UK.

VENERABLE BHIKKHU SUMANGALAMAHAsthvir (1930-1999), who played a prominent role in reviving and developing Theravada Buddhism in Nepal, has died at the age of 68. With his unique charismatic personality he was well known amongst both national and international Buddhist communities. As well as performing normal duties such as giving Dhamma talks and performing rituals, his contribution towards Buddhist education, meditation teaching and social welfare were both remarkable and impressive. This greatly helped the initial stage of Theravada renaissance in Nepal. His skill in fund raising to complete various development projects relating to Theravada Buddhism in Nepal was also phenomenal.

Venerable Bhikkhu Sumangala was born on March 30, 1930 into a Newar craftsmen caste, Silpakar, in Ikhalkhu (also called Jombaha) of Patan to Mr. Kajilal and Mrs. Krishna Kumari Silpakar. He was the middle son among 5 sons and 2 daughters. He was named Bhakta Krisna Silpakar at his birth, but was better known to his friends and family as 'Mahilakaji' which means 'the middle one'. In his early days three of his brothers died so he was brought up with his remaining younger brother and 2 sisters.

The hereditary profession of the family was carpentry, but his father chose not to follow that profession and instead followed another craft - that of making ornaments from rhino's skin. Venerable Sumangala, unusually, being the eldest son, was not taught to carry on the family business by his father. Instead he worked as a chef for some Rana families who were automatic ruler of the country at that time. His loyalty and culinary skill endeared him to his employers and he became the most favoured employee of the Rana family often accompanying them on their hunting trips. At the time the Ranas lived in the Babar Mahal palace in Kathmandu and working with the ruling class of the time broadened both his knowledge and social connections which became invaluable in later days.

Although he was doing very well with his job with the Ranas, his inner thirst was totally different. He was very interested in Theravada Buddhism which was just in its initial phase of its renaissance in Nepal. He began to go to the sermons delivered by Buddhist monks at Srisumangala Vihara which is not so far from his home in Patan. As a young man, having completed his high school in Nepal, his interest in Buddhism and thirst for adventure led him to travel to Sri Lanka and Myanmar (Burma). His linguistic skill was outstanding and he learnt language of all the countries he visited. In Sri Lanka he completed his Bachelor Degree in Buddhist studies from Vidyalankara University, still as a layman.

In 1956, Nepal was hosting the fourth World Fellowship of Buddhists (WFB) conference when Venerable Sumangala as Mr. Bhakta Krishna was still in Sri Lanka. He was then requested by Prof. G. P. Malalashekar, the founder president of WFB, to go back to help the conference organizer in Nepal. After the conference, he then went to Lumbini, the Buddha's birthplace in southern Nepal to work with Venerable Mahanama who was the manager of Lumbini preservation project at the time, While he was working at Lumbini he was offered a scholarship by Burmese Buddha Sasana Council to study Buddhism in Myanmar.

In early 1959, he left for Myanmar and it was here he finally decided to give up his household life. The 29 th March 1959 was considered the auspicious day for him to be ordained as a novice (Samanera) and this was done at the World Peace Pagoda Vihara,, Yangon (Rangoon) by Venerable Bhadanta Nyanuttara Sayadow. He was then renamed as Samanera Sumangala. Having trained as a novice for four months. he was then given higher ordination (became a Bhikkhu) on 2 nd August 1959 under the preceptorship of Venerable U. Lakhan Sayadow at Sein Ma Ma Kyaung Vihara, in Mawlamyine, Myanmar. Having studied theoretical Buddhism for sometimes, he then became deeply interested in meditation and at the Sasana Yeikta Meditation Centre, Yangon, under the guidance of the most Venerable Maha Si Sayadow, the most prominent meditation teacher of Myanmar at the time, he learnt to practice an intensive Vipassana technique.

From Myanmar he went on to pursue his educational career in Japan where, in the sixties, he earned his Master Degree in Buddhist Philosophy from Rissho University. Now he not only spoke the language of the three Buddhist countries he had studied in, but his knowledge of English was also exceptional. His training in such a variety of Buddhist traditions, from the traditional schools of Sri Lanka and Myanmar to the more modern tradition practiced in Japan, gave him a far fuller knowledge than one having practiced in only one country and in one tradition. However, although he studied Mahayana Buddhism whilst in Japan, he was not influenced by it, holding on to his belief in Theravada Buddhism and giving teachings himself whilst there. His travel not only was educational, but also enabled him to broaden his field of contacts so that, through Japanese Buddhists, he was able to raise huge financial support for his numerous development projects of Theravada Buddhism in Nepal.

Venerable Sumangala went back to Nepal in the early seventies and began to put together all his knowledge and experiences for the development of Theravada Buddhism. On his return he stayed Gana Maha Vihara, a Buddhist monastery in Kathmandu where he started his missions to develop Theravada Buddhism in Nepal. In the early seventies, he started meditation classes at the Gana Maha Vihara in Kathmandu. This became so popular and successful many other meditation centres in Nepal were eventually built. He himself developed a Meditation Retreat Centre at Pranidhipurna Maha Vihara, Balambu which lies about 10 kms southwest of Kathmandu. This consisted of small individual huts with modern facilities for people from Kathmandu to get away from all the stress and worry of normal life and seriously practice meditation in quiet surrounds.

In 1985, he then started to build and International Meditation Centre at Sankhamol in Kathmandu. He was able to raise funds from many sources and countries. The main financial

help in the beginning was from Thailand and Japan. The centre has many small individual rooms with a huge meditation hall for common use with all modern facilities. The centre developed very well and still serves the purpose for meditation practitioners to this day. Now the centre runs meditation courses throughout the year both for adults and children. Meditation developed to be one of the most effective tools of Theravada renaissance in Nepal.

During the seventies Venerable Sumangala started Buddhist Saturday (Saturday is the Nepalese equivalent to weekend) school at Gana Maha Vihara, in Kathmandu. The school was very successful and by far the most popular. This also showed him the importance of giving children Dhamma instruction at an early age and in consequence he built and established a Buddhist kindergarten named Siddhartha Sisu Niketan within the compound of Gana Maha Vihara. Later the school moved to Buddha Vihara where venerable Sumangala settled permanently. The Kindergarten is still operating successfully. With further emphasis on education he also set up a Buddhist Library in the Gana Maha Vihara, the first of its kind in Nepal.

As well as the educational opportunities he offered people, he also won their hearts by running a free health clinic in the monastery every weekend. It was called the Buddha Sasana Sewa Samiti which means The Committee of Buddhist Welfare. The work was not confined to the monastery. He also sent his team of a doctor and his assistant supplied with medicines to help people, free of charge, living in the various slums of Kathmandu - in the name of Theravada Buddhism. His social work mission was so successful that eventually he was unable to keep up with the number of patients applying for help.

With wide international connections enabled him to prepare for the future generations of Theravada monks in Nepal and to this end he ordained several young Nepalese men and sent them to train and study in Buddhist Universities in Thailand. Likewise, he also sent some Nepalese young men and women to study Buddhism in Japan.

On the line of Buddhist social welfare, Venerable Sumangala also started the project of building a Buddhist guest house for pilgrims from foreign countries in Gana Maha Vihara and later in Buddha Vihara in Kathmandu. This not only helped in the exchange of views with other Buddhist cultures but also strengthened international links which was very important during the process of the Theravada Renaissance in Nepal.

In 1979, he established a new Buddhist monastery off the exhibition road in the central Kathmandu. Simply named Buddha Vihara it became one of the most modern Buddhist monasteries at the time. Later, with its central location and modern facilities it served as the Theravada Buddhist Centre of Nepal. From this monastery he ran several projects relating to the development of Theravada Buddhism in Nepal until he died.

Having dedicated his whole life for the cause of Buddhism in Nepal, in the later stage of his life, he initiated a new project of Buddhist social welfare. He built a Buddhist Home for the Aged at Benepa, about 25 kms east of Kathmandu in 1993. He was just able to complete all construction work before his demise and was waiting for its operation to run.

Relating to social welfare, he also served as a co-ordinator and advisor of the Nepalese chapter of SI Mi Kyo a Japanese healing system established in 1976. Si Mi Kyo has several centres throughout Nepal and under the supervision of Venerable Sumangala, completed the construction of their headquarters in Kathmandu in 1997.

Throughout his life he was able to develop and established several Buddhist monasteries and centres. He is one of the few Nepalese monks who had traveled abroad extensively and frequently participated in different Buddhist and inter-religious conferences. Amongst the countries he visited are : India, Bangladesh, Myanmar, Sri Lanka, Thailand, Cambodia, Vietnam, Singapore, Malaysia, Philippine, South Korea, Japan, People's Republic of China, Mongolia, Soviet Republic, France, Belgium and the United States of America. So experienced was he in travelling abroad that he organized and led numerous pilgrimages which enable Nepalese Buddhists to see and experience first hand these developed Buddhist countries.

He held numerous responsible positions in several national and international Buddhist and religious organisations. To name a few, he was the Founder Director of Asian Conference on Religion and Peace (ACRP) and member of World Conference of Religion and Peace (WCRP). Likewise he was a member of Asian Buddhist Conference (ABC). At national level, he was a vice president of Dharmodaya Sabha, the national Buddhist society of Nepal and Nepalese (WFB). He was also an executive member of All Nepalese Bhikkhu Association. In addition to those positions he was fully responsible for Buddha Vihar where he was the abbot and the principal-founder of Buddhist kindergarten.

Venerable Sumangala was a preacher too as people loved to listen his sermons. He had also published a book in English titled 'Buddhist Meditation and an Introduction to Meditation' and few Buddhist articles.

Leaving behind his legacy of work for Buddhism in Nepal, he passed away peacefully at Buddha Vihara, in his own monastery on the 6 March 1999. His demise is a great loss for the development of Buddhism in Nepal. However, his contributions and dedications towards the case of Buddhism in Nepal will be in hearts of Nepalese Buddhists forever.

Finally, I must say that I am very grateful to have been his disciple. I am very grateful to him for having ordained me and having sent me to study Buddhism in Thailand. Only through his compassion and encouragement have I been able to achieve so much in my life. I pay my tribute and highest respect to Venerable Sumangala, my deeply respected teacher. May he attain Nibbana.

जिगु प्रबजित प्रेरणाया श्रोत भिक्षु सुमङ्गल

- अनागारिका उप्पलवण्णा (चिनी)

तः दं मच्छि न्ह्यवयागु खं खः । अबले जि तःधिजुइ त्यम्ह मचा हे धाःसां ज्यू नि । जि किजा केहेपिं ज्वना शाक्यासिंह विहारय् तःधिम्ह भन्तेयाथाय् वनेगु खः । वस्पोल भन्तेयात धम्मपद, अभिधम्म, परिचित्त व पटिपत्ति छुटे याना कना स्यना तःगु पाठ न्ह्याबलें ब्यू वनेमाः ।

ई.सं. १९५० यागु ईलय् सुमङ्गल भन्ते भन्ते जुया विमज्ज्यानि । त्वइसे च्वंगु पाईट न्ह्याना वंचूगु कमिजं फिना ताइ तथा सँ हे तगिं तगिं वयेका तःसकं हायण्डसम जुइक विहारय् भाइम्ह भर खरया ल्याय्म्ह तिनि । वय्कलं तःधिम्ह भन्तेयात वन्दना याना दिल ।

अले पाईटया न्हाय् स्यनी धका मुलपतिं मथ्याःसे देपाःगु तुति भति कय्कुंका जःगु पुलि भति थः छ्वया थहां वःगु पुली जःपाः ल्हाः दिका खवगु ल्हातिं बँय्चुया फ्य्तुना दीगु व दृश्य आः तकं जिगु मिखाय् थौं म्हिगःथें हे लुया वनि ।

जि केहेपिं मुलय् तथा तःधिकम्ह भन्तेयाथाय् च्वं च्वनागु उखुनुया दिं पुन्ही खः । अष्टशीलय् च्वनागु नं दिं खः । तःधिकम्ह भन्ते नं वय्कयात म्हसीका बिया धया बिज्यात “अय् चिनीनानी मय्जु, स्वःसा माइला काजी धयाम्हका वय्क, भक्तकृष्ण धका नं धाइका वय्कयात । बर्माय् वना भिक्षु जुइगु हं वय्क । छ नं बर्माय् वने न्ह्याला ?” न्ह्याःला धाये खतं सफू वान्छ्वया हया बिज्याना कासा सत्य क्रिया ल्हाः धया बिज्यात । अष्टशील कयागु दिन जुया मखुगु खं ल्हाये मजिल ।

अले तःधिकम्ह भन्ते नं चिनी नं बर्माय् वया आखः ब्वं वइगु जुल धका धम्मावती गुरूमायात धयाब्यु धका नां च्वया वय्क भक्तकृष्णयात बिया छ्वया बिज्यात । अले जिगु मनय् अथे च्वंक बांलाम्ह ल्याय्म्ह काजी साहेव धाये ल्वःम्ह हे भिक्षु जुइगु धासेलि जि जक छाय् मवनेगु धका मती तथा । अबले सं निसें न्हापा स्वया अप्वः बुद्ध धर्मया प्रति आस्था व श्रद्धा बढे जुजुं वन ।

वय्क बर्माय् भाया भिक्षु जुया भिक्षु सुमङ्गल जुया बिज्यासेलि दच्छि दयेका जि व चमेली निम्ह गृहस्थी भेषं हे बर्माय् वनेगु जुल । रंगून एयरपोर्टय् वस्पोल सुमङ्गल भन्ते नं का बिज्याना च्वन । थुकथं वस्पोल सुमङ्गल भन्तेया पाखें प्रेरणा प्राप्त जूगु जुया नितिं जिगु लागी वस्पोल यक्व यक्व उपकारीम्ह गुणदुम्ह जुया बिज्यात ।

जिगु लुमन्तिं सुमंगल भन्ते

- दुण्डबहादुर बज्राचार्य,
गाबहाल, यल

जिं वसपोल सुमंगल भन्तेयात भक्तकृष्ण उपासकजुया बिज्याबले निसें म्हस्यू । वसपोल भन्ते जिमि छेंय् बरोबर बिज्याः । वसपोल गृहस्थीबले निसें जिमि बा पूर्णबहादुर बज्राचार्यया तःसकं मिले जूम्ह पासा खः । लिपा वसपोल बर्माय् बिज्याना सुमंगल सामी अर्थात् श्रामणेर सुमंगल जुया बिज्यात । अनलि हानं बर्माय् हे बिज्याना उपसम्पदा सम्पन्न जुया नेपाः लिहाँ बिज्याःबले भिक्षु सुमंगल जुया बिज्यात । वसपोलं जिमि छेंय् बरोबर बिज्याना भगवान् बुद्धया उपदेश कं बिज्याःगु जित म्हिगःथें लुमनि ।

जि थः मचाबले बु.सं. २५०० दंया बुद्ध जयन्ती ऐतिहासिक कथं भव्यरूपं न्यायकेगु भुवल्य वसपोललिसे यल दे न्यकनं पोष्टर तिकः वनाबले ' न न त त ' याना पोष्टर ब्वना च्वपिंत वसपोलं अन हे धाराप्रवाह कथं भाषण बिइथें याना छम्ह छम्हसित बुद्ध जयन्तीया महत्व कना बिज्यागु खं थौतक जितः म्हिगः थें हे लुमनि ।

हानं, वसपोलं थःगु अन्तिम दिन अर्थात् २०५५ फागुन २२ गते कुन्हू न्हिने यलय् बिज्याना जितः नाप लाः बिज्याबले जिं वसपोलयात अन्तिम दर्शन याये मखंगु गुगु पीडा जिगु जीवनय् घटित जुल व जिगु मानस पटलय् गुबलें लोमनिगु जुल ।

जिमिगु छेंय् बौद्ध संस्कार थनेगु व पिइगु ज्याय् अविस्मरणीय योगदान बिया बिज्याःपिं मध्ये स्वम्ह ब्यक्तित्व लुमकेबहः जू । बौद्ध विद्वान धम्मादित्य धर्माचार्य, नेपाःया प्रथम संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर व वसपोल सुमंगल भन्ते – थुपिं स्वम्ह ब्यक्ति न्ह्यथनेबहः जू । श्री धम्मादित्य धर्माचार्यजुं पुलांगु रूढि संस्कारयात हिइका बौद्धकथंया संस्कार हयेत प्रेरणा बिया बिज्यातसा संघमहानायक प्रज्ञानन्द भन्ते पाखें बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी ज्ञानया लिसें ध्यान अभ्यासया शिक्षा बिया बिज्यात । नेपालय् विपश्यना ध्यानया थौं म्हिगः गुलि प्रचार जुल, गुलि लोकप्रिय जुल । थुकी वसपोलया देन म्ह मजू । अथे हे सुमंगल भन्तेपाखें बुद्धधर्म सम्बन्धी ज्ञानवृद्धियाना बिज्याःगु दु लिसें तत्सम्बन्धी गतिविधिया ज्ञान बिइत जिमि परिवारया प्रायः सकल दुजःपिंत देशं देशय् चाहिइका बिज्यात ।

धात्थें धायेमाल धाःसा वसपोललिसे क्वातुगु आत्मीय सम्बन्ध दूगु जिमिगु परिवारथें जागु वसपोलया नितिं मेगु परिवार मदु जुइमा । जिमिसं नं वसपोलयात छम्ह गृहत्यागी भिक्षु जूसां जिमि थः परिवारया छम्ह अभिन्न अंग कथं आत्मीय सम्बन्ध दूगु भापिया च्वना । वसपोलं नं थःत जिमि परिवारया छम्ह दुजः कथं भापिया बिज्याः । थ्व खं छुं दं न्ह्यो पिदंगु पूर्णबहादुर स्मृति ग्रन्थय् वसपोलं थःगु विशेष च्वसुइ न्ह्यथना नं बिज्याःगु दु । शायद थ्व वसपोललिसे जिमिगु पूर्व संस्कार व पूर्व सम्बन्धया कारणला धयाथें च्वं ।

वसपोल जिमिगु छै पाखें आयोजना जुइगु न्ह्यागुं धार्मिक ज्याखँय् छम्ह धर्मानुशासक जक जुया बिमज्यासे जिमिगु पारिवारिक, सामाजिक, व्यापारिक आदि न्ह्यागुं ज्या खँय् तक नं साप हे अभिरूचि तथा थःगु व्यस्त ईयात पर्वाह मतःसे इलय् व्यलय् सल्लाह साहुति व निर्देशन नं बिया बिज्याः । जिमि बा पूर्णबहादुर मदसेलि वसपोलं जिमित तःधिकम्ह दाजुंथें न्वाना स्यनेकने नं याना बिज्यात ।

मनू जन्म जुइवं बुढा जुइगु, रोग आदि जुइगु स्वभाव खः । छको जिमि वृद्धम्ह बायात आकास्मिक रूपं प्रोस्टेड ग्लानया अप्रेशन याये माल । जिमि परिवारया डाक्टरं थन अप्रेशन मयाकूसे भारतया भेलोरय् वना अप्रेशन यायेत सल्लाह बिल । परन्तु जिमि बानं मस्तेत दुःख जुइ धका भेलोर वना अप्रेशन याकेत तयार जुया बिमज्याः । उबले जि व जिमि तता चन्द्रदेवी वना वसपोल भन्तेयात – “ छःपिं छुं दिनयात भेलोर तकया नितिं पासा बिज्यात धाःसा जिमि बा भेलोरय् बिज्याये फु ” धका प्रार्थना याः वनाबले वसपोलं उग्रीमय् हे जिमि छैय् बिज्याना जिमि बायात “बिज्याहुं, नु, जि भेलोर वया बिये ” धका आश्वस्त याना याउँक खँ न्यंका बिज्यात । वसपोल भन्तेयाके नं उबले हे मुटुया ल्वय् जुइ धुकल धयागु खँ अन वसपोलयात स्वास्थ्य परीक्षण याका स्वःबले सी दूगु खः ।

जिमिगु आयोजनाय् वा भन्तेया थःगु हे नेतृत्व व आयोजनाय् जुइगु बौद्ध तीर्थयात्रा व बौद्ध देश भ्रमण कार्यक्रमय् जिमि परिवारया अधिकांश सदस्यपिं सहभागी जुयागु दु । तकोमछि भारत, बर्मा, थाइलान्ड, मलेसिया, सिंगापुर आदि थासय् जिपिं थ्यंगु दु ।

वसपोल भन्ते नं न्ह्याबले धयाथें धया बिज्याः, 'छिमिगु छै जिगु नितिं यलय् दीपूथें च्वं, न्ह्याबले लोखाद्वहा चाला लसकुस याना च्वंथें च्वं ।' खः नं यलया गाबहालया थ्व वहे जिमिगु छै खः गन भन्तेपितं सदां खापा चाला च्वंगु दु । जिमिगु छैय् सदां धयाथें देशं वा विदेशं छम्ह नं छम्ह भन्ते वा गुरुमां प्रायः बिज्याना हे च्वंगु दु । थुगु क्रम आःतक नं चालु हे जुयाच्वंगु दु । नकर्तिनि प्रव्रजित जुया बिज्याःपिं बाहेक शायद जिमिथाय् छैय् मर्थ्यापिं सुं नेपाली भन्ते वा गुरुमापिं मदु जुइमा । थुकथं भन्ते वा गुरुमापिं प्रति जिमिगु परिवारया श्रद्धा दु, स्वापू दु । थ्व वसपोल भन्तेया कारणं हे खः ।

छता खँ, जिमिथाय् छैय् बरोबर परिवारया दुजःपिं छथासं मुनेबले बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी धर्म साकच्छा व बौद्ध हाजिरी जवाफथें हे न्ह्यसः छुना लिसः न्यनेगु परम्परा दु । जिमि बा पूर्णबहादुर यात वसपोलया छर्यापिं गःगः दूगु कारणं जिपिं सकसिनं वसपोलयात न्ह्यथनेबले “बाज्या” धायेगु याना । “नेपाःयाम्ह छम्ह भन्ते गुम्हासित उपसम्पदा जुइन्ह्यो सुमंगल सामि धाइम्ह खः, व सु खः ?” “नेपालय् निम्हम्ह सुमंगल धयाम्ह सु भन्ते खः ?” “बाज्याया दकले योम्ह भन्ते सु खः ?” आदि न्ह्यसः छुइबले उकिया लिसः “सुमंगल भन्ते” धका ब्यूगुयात जिमिसं पाय्छिगु लिसः माने यानागु खः । ख नं खः वसपोल भन्ते सीवली समानम्ह खः । थ्व खँ जिमि प्रत्येक परिवारया दुजःपिंसं प्रत्यक्ष खनागु नं खः, अनुभव यानागु नं खः, वसपोलयात परीक्षा याना स्वयागु नं खः । “थौं छको भन्तेयात खाली ल्हातं लिछ्वये ।” “थौं छको ट्याक्सी मछ्वोसे न्यासिकः छ्वोये ” धका कुतः यायेत स्वःसां वसपोल

जिमिथाय् छैय् बिज्याइबले गुबले हे खाली ल्हातं लिहां बिज्यायेम्वाः । हानं लिहां बिज्याइबले गुबले न्यासि बिज्यायेम्वाः । छम्ह मखु छम्ह जिमि परिवारया सदस्य गनं वः गनं वः वसपोलयात दान व्यु वःगु हे दइ । हानं वसपोल लिहां बिज्याइतेका गनं गनं वया ट्याक्सी जिमिगु छैया लोखा क्वय् वसपोलया

न्ह्योने ट्वाक्क हे दिके हइगु, धोदुइगु । थ्वं जिमिगु लागि न्ह्याबले आश्चर्य, अद्भुतगु संयोगया खं खः । अन्न वसपोलया अन्तिम दिंखुन्हु जिमि छैनं लिहां बिज्याये त्यंबले जिमि छम्ह श्रद्धाभावम्ह पासां वसपोलयात धाख्वा पुरस्कार व्युगु छैय् तक तयेयंकल धाबले उम्ह पासाया छम्ह भन्ते प्रति क्यंगु सदाशयताया नितिं धन्यवाद बियागु छुं घंटा लिपा वसपोलयागु निधनया खबर न्यनेसाथं मध्यरातय् गुलि याकनं वसपोलयागु पार्थिव शरीरयात दर्शन याःवना – थ्व खं नं जिगु जीवनय् लोममनिगु जुल ।

वसपोल भन्तेनं थः मदये छुं घंटा न्ह्यो जक हे जिमि छैय् बिज्याना न्हूगु पुस्तायापिं मस्तेत वसपोलं जिमिगु छैलिसे थःगु गजागु सम्बन्ध दु धयागु च्वं निसें क्वथ्यंक इतिश्री बाखं कना बिज्यात । थ्व हे वसपोलया अन्तिम बाखं जुल ।

थुकथं वसपोलं जिमि परिवार व स्वयं जिगु व्यक्तिगत जीवनप्रति याना बिज्याना तःगु गुण उपकारया वर्णन याये माःसा थन सीमित शब्दया दुने व्यक्त याये संभव मखना । अन्तय् वसपोलया निर्वाण कामना याना । अस्तु ।

भिक्षु सुमंगलसंगका स्मृतिका क्षणहरू

- जनक नेवा

मानिस सामाजिक प्राणी हो । मानिस भै जन्म लिनु उनले पूर्व जन्ममा गरेको फल प्राप्ति भन्ने समाजमा मानिसको जन्म नै मरणको लागि भन्ने धारणा बोकेका अगाडि मानिसको जीवन मरण आज हो कि भोलिको दोसाँधमा रहेको अवस्थामा धर्मात्मा र पापीको पर्याय दिनु पनि शकै शंकाको बाटोमा छ । तसर्थ आफ्नो चाहना इच्छाको पोको एकातिर थन्काएर पनि अरूको लागि राम्रो काम गरी हित चिताउने व्यक्ति पाउन यस युगमा बिरलै मात्र पाउँछौं । पाएर पनि संगै बस्न नपाउने, बसे पनि जीवनको लामो यात्राको कथा सुनाउन बाकि छँदै दैवले चुडाएर लग्न बाकि नराखेको व्यक्ति भिक्षु सुमंगल महास्थविर हो ।

“ सु + मंगल ” दुई शब्दको संयोगमा सजिएको नाम जस्तो छ त्यस्तै व्यक्ति हुन् । बौद्ध शिक्षामा एम.ए. गर्नु भएका सुमंगल अंग्रेजी र जापानीको साथै अन्य भाषा पनि जान्नु हुन्थ्यो । वहाँको आराम कक्षमा बसी हाम्रो वार्ता हुन्थ्यो - त्यो (वार्ता) बुद्धधर्म, थेरवादी भिक्षु र सामाजिक क्रियाकलापमा नै सिमित हुन्थ्यो ।

सुमंगल भन्तेसंग मेरो चिनारी २०५० सालको उत्तरार्द्धतिर “वन्दना” शब्दमा मात्र भएको हो । वहाँले बौद्ध बृद्धाश्रमको भवन निर्माणको दौरानमा रेखदेख गर्ने र तत् संस्थाको प्रशासनिक कार्यलाई दरो पार्न एक जना सहयोगीको आवश्यकता भएको ठानी २०५१ सालमा मलाई सहयोग गर्न आह्वान भएपछि आफ्नो फुर्सदको समय मिलाई मात्र सहयोग गरी दिने वचन दिए पछि मात्र नजिक हुन पुगेको हुँ । जब सुमंगल भन्तेको नजिक हुँदै गएँ । बौद्ध बृद्धाश्रमको विकास र विस्तार तिर लाग्नु पर्‍यो । बनेपास्थित दछु टोलमा निर्मित भवन कछुवा चालमा निर्माण भैरह्यो । भवनको नक्सा बमोजिम पूरा निर्माण नहुँदै लागत रकमको हाराहारीमा खर्च भैसक्यो । भवन निर्माण ठेक्काबाट नभै अमानतबाट गरिएकोमा समय मै भवन पूरा नभएकोमा वहाँ गुनासो पोख्नु हुन्थ्यो । जसलाई आफ्नो ठानेको थियो उही पराई भै चरित्र नग्याएको देखेर दिनहुँ एउटै कुरोलाई कोट्याइरहनु हुन्छ । “ कोही कसैको के धन्दा खाने मान्छेको खानेमा नै धन्दा ” भने भैं त्यतिको रकम लगानी गरी बनाएको भवनको अपूरो र अधुरो निर्माण देखेर दुखेसो भए पनि मन थामी हतार हतारमा बृद्ध बृद्धाहरूलाई राख्न अति हतार गर्दै उद्घाटन नै नगरी ४ जना बृद्ध बृद्धाहरू राखी सञ्चालन गर्नु भयो । जापानी दाताहरू काठमाडौँ आई सो भवन र त्यहाँ बसेका बृद्धहरूसंग कुराकानी गरी सन्तोष मानी जानु भएका दाता महोदयहरूलाई दोस्रो पाली भेटवार्ता गर्ने मनसाय हुँदा हुँदै सुमंगल भन्ते हामी कसैलाई पनि केही नभनी सदाको लागि टाढा हुनु भयो ।

स्वदेशी तथा विदेशी उपासक उपासिका तथा दाताहरूबाट प्राप्त दान, दातव्य र चन्दाको रकमहरूबाट विहार बनाउने आकांक्षा तथा अभिलाषा पूरा हुँदै थियो । त्यस्तै नेपालमा अभय उपचार

(सेइ मेइ क्यो) र ध्यान केन्द्रको स्थापनामा पनि योगदान पुऱ्याउने भिक्षु सुमंगलको बुद्ध धर्मको अध्ययन केन्द्रको स्थापना गर्ने इच्छा अधुरो नै रह्यो । यस्तै वहाँबाट जगेर्ना गर्नु भएको हजारौं संख्याको पुस्तकहरूको एउटा पुस्तकालय स्थापना गर्ने अभिलाषामा सहयोग पुऱ्याउने भनी व्यक्तिगत स्वार्थ बोकी आउने दुई चार जनाले भएको पुस्तक लगेर नफर्काएकोमा पनि सुमंगल भन्ते दुखेसो पोख्नु हुन्छ ।

बुद्ध विहारको प्रांगणमा रहेको सिद्धार्थ शिशु निकेतन प्रा. वि. का संस्थापक तथा प्रिन्सिपल भै विद्यालय संचालनमा योगदान दिनु हुने सुमंगल भन्ते सो विद्यालयको स्थापना र प्रारम्भमा संचालन काठमाडौं स्थित गणमहाविहारमा भएको थियो ।

“ **जुनसुकै बादलमा पनि चाँदीको घेरा हुन्छ** भन्ने अलंकारयुक्त साहित्यिक वाक्य अनुसार दिवंगत भिक्षु सुमंगलका हितैषी र पराईहरूले राम्रा नराम्रा शब्दहरूबाट लाञ्छना, गुनासो र शब्द पुष्पमाला उनेको पनि होलान् । भिक्षु सुमंगल र बुद्ध विहार एक दोस्रोमा केलाउने हो भने यस विहारमा उपासक उपासिकाहरूको आगमनमा कमी, आयस्ता नभएको, आदी इत्यादि यसका कमजोरी पक्ष भएकोले विहारको सम्बर्धन गर्न भन्तेको जिउ धान्न र समाजमा विहारको स्थायित्व दिन स्रोतको आवश्यकता पूरा गर्नु पनि वान्छनीय छ । तसर्थ वहाँ भन्नु हुन्छ “ भएको पैसालाई सदुपयोग गरेर ब्याज खाएँ, दाताले दिएको दानलाई यहाँका मानिसहरूले नराम्रो ठान्छ । ”

यस्तै जीवनमा आउने ओरालो उकालोको कथा भित्र कहिले गृहस्थी जीवनको कथा सुनाउँदै रमल्लिनु हुन्छ भने कहिले जीवनको अवस्थालाई कोट्याई दुःख हुनुहुन्छ । जीवनको अन्ततिर रोगले च्यापिएको हुँदा काम गर्ने इच्छा हुँदा हुँदै हिँडदुल गर्न नसकेकोमा मन खिन्नताले छाएको प्रष्ट देखिन्थ्यो । बौद्ध बृद्धाश्रमलाई साकार रूप दिन वहाँ चिन्तित देखिनु हुन्थ्यो । मन ठाम्मिदै भन्नु हुन्थ्यो - “चिट्ठी एउटा पठायो भने जापानबाट केही न केही आउँछ । अहिले चारलाखको अक्षयकोषमा अर्को छ सात लाख थप्न पायो भने अहिले जस्तै गुहारिरहनु पर्दैन । ” यस्तो मनले आशाको दियो बाल्ने भिक्षु सुमंगल “ समितिका मानिसमा नै जांगर छैन, भन्तेले मनपरी गर्‍यो, हामीलाई केही खबर गरेन, हाम्रो कुरा सुनेन मात्र भन्दै हिँड्छन् । अगाडि आएर यसो भयो, उसो भयो, यहाँ भएन, त्यहाँ, त्यसले बिगाऱ्यो भनेर यो म गर्छु भनी आउने कोही हैन, जहिले पनि व्यस्त हुनेहरू मात्र छन् । ” भन्दै बृद्धाश्रमको भविष्यमाथि चिन्ता लागेर बनेपाका हस्तीहरूलाई जिम्मा लगाई दिने तर्फ पनि सोच्नु हुन्थ्यो । यसरी जीवनलाई भन्दा बढी सामाजिक सेवामा सोचिरहनु हुने भिक्षु सुमंगल - “मेरो विहारलाई बचाउने र संरक्षण गरेर हेर्ने कोही भिक्षु छैन । कोही राख्ने छैन । ” भनी बुद्ध विहारको पनि भविष्यतिर इंगित गर्दै - “मेरो कोही आफन्त छैन, मैले गृहस्थ जीवन त्यागि सकें । सबै मामा, दाइ, काका भन्दै उनीहरूलाई चाहियो भने आउने धेरै छन् । मलाई चाहियो भने कोही छैन, एउटा भिक्षुको लागि तनाव दिने मात्र छन् । मेरो पैसा लग्ने छ फिर्ता गर्ने कोही छैन । लानेहरूले फर्काएको भए म नेपाली र बिदेशीहरूको लागि केही गरी देखाउने बिचार थियो । तैपनि यो विहारको बचाउ गर्न एउटा संस्था जस्तै खोल्नु जरूरी छ । ” भविष्यलाई सोचेर **बुद्ध विहार भृकुटी मण्डप २०५५** एउटा स्थापना गर्नु भयो ।

त्यस्तै बुद्धधर्मको प्रचार प्रसारको सन्दर्भमा मलाई इंगित गर्दै - “ तिमीहरूले गाउँ घर मा गएर बौद्ध जागरण शिविर गरी जनतालाई दिइ आएको बौद्ध शिक्षाको सकारात्मक पक्ष हो । यसको श्रेय त्यो के रे (सम्झ्दै) तिमीहरू संगै जाने हर्षमुनी शाक्य कस्तो नाउँ बिसिन्छ भने उनलाई नछोड्नु । उनको योगदान एक दिन उदाहरणीय हुनेछ । भिक्षुहरूमा त्यतिका योगदान दिने व्यक्ति कमै छन् । जे होस तिमीहरूले आफ्नो कार्यलाई नछोड्नु । ” यस्तो आशा र आशान्वित भावनाले हाम्रो सेवाको तारिफ गर्नु हुने भिक्षु सुमंगल बुद्ध विहारलाई थेरबादीको एउटा नमूना केन्द्र बनाउने ईच्छा थाति राख्नु भयो ।

समयको चक्र कसैले चाहेर पनि रोक्न नसकिने हुँदा भिक्षु सुमंगलज्यूलाई बेला बखतमा म आफैले पनि स्वास्थ्यको ख्याल राख्न, आराम लिन, बिहान खुल्ला हावामा डुल्न, खानामा ध्यान पुऱ्याउन अनुरोध गर्दछु । मेरो कुराको प्रत्युत्तरमा वहाँले - “कति गर्ने (?), मनमा अनेक छ दिल खोलेर कुरा गर्ने कोही छैन । सबै स्वार्थपूर्तिको लागि मात्र आउँछन् । स्कूल संचालन गर्न पनि राम्रो व्यक्ति पाएको छैन । उता बृद्धाश्रमको अवस्था त्यस्तै छ, त्यस्को पनि उद्घाटन एउटा गर्नु पर्नेछ ।” भनी लामो सास लिनु हुँदै - “ जनक, भय्याङ्ग एउटा ओर्लन र उक्लन (चढ्न) पनि गान्नो भैसक्यो । डाक्टरले अब आराम लिनु भन्यो । एउटा किताब पनि हतार गरी टिप्न नसक्ने भयो । खै”

कहिले राष्ट्रिय तथा कहिले अन्तर्राष्ट्रिय राजनीति तथा सामाजिक कुराकानी संगै विभिन्न संघ संस्थाहरूको पनि कुरा हुन्थ्यो । यसैको सिलसिलामा आफ्नै विहारमा विभिन्न संस्थाहरूलाई कार्यालयहरू खोल्न दिएको मध्ये धर्मोदय सभाको पनि निजी भवन नभएकोले सन् १९९७ (बि.सं. २०५४) तिर विहारको पश्चिम तर्फ पाँच तल्लाको भवन बनाउनु पर्ने र एक वर्ष भित्र निर्माण कार्य थालनी गर्नु पर्ने शर्तमा जग्गा उपलब्ध गराउने मौखिक आह्वान गरिँदा सो संस्थाले आवश्यक कार्य पूरा नगरेकोले स्वयं भिक्षु सुमंगलबाट त्यही ठाउँमा करिब ४० लाखको भवन बनाई व्यावसायिक कार्यमा समेत लगानी गर्ने शोच विचारमा नक्सा समेतको स्केच देखाउनु भएको थियो ।

बुद्ध विहारमा सधैं नगए पनि प्रायः त्यहाँ जाँदा भिक्षु सुमंगलज्यूसंग बसि चिया खाँदै आ-आफ्ना पारिवारिक कथाको साथ साथै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विषय वस्तुहरूमा समेत गफ गर्दै बस्थ्यौं । वहाँलाई नेपाली र नेपाल भाषामा पत्र लेखी पठाउने काममा मै सहयोग पुऱ्याइदिएँ । तर जीवनमा आउने मोड पनि अचम्म लाग्दछ । यही वर्ष वहाँको जन्म दिवसमा म क्याम्पसमा स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनको निर्वाचन समितिका सदस्य भएको कारण सरीक हुन सकेनौं । त्यस्तै २०५५ साल फागुन १८ गते मंगलवार बेलुका सम्म पनि वहाँसंग बसी चिया खाँदै धर्मबहादुर धाखा कल्याण कोषबाट प्रदान गरिने सम्मान पुरस्कारको विषयमा छलफल गर्दै भविष्यको लागि उत्प्रेरित गरिने खालका योजना बनाउँदै एउटा टूट्ट खडा गर्नु पर्नेमा दुबैजना सहमतीमा पुगेका थियौं । वहाँ भोलिपल्ट (१९ गते) लुम्बिनी जानु हुने कार्यक्रमलाई स्वास्थ्यको कारण नजान धेरै आग्रह गरेँ एक पटक जाने अठोट (हठ) नै गर्नु भयो । यस्तै बुद्ध विहारको छाना चुहेकोमा मर्मत गर्ने र पश्चिमतिर तल्ला थपी व्यावसायिक कार्यको लागि प्रयोग गर्न भवन निर्माणको योजना पनि बनाएको माथि छलफल

गरी म २३ गते बिहानै लुम्बिनी जानु पर्ने कुरा पनि सुनाएँ । त्यहाँबाट फर्के पछि मात्र भेट्ने निश्चित गरी बिदाबारी लिइ घर फर्के । तथापि शुक्रबार २१ गते भिक्षु सुमंगल लुम्बिनीबाट फर्कनु भयो कि भनी सोचि साँझ ५:१५ बजे बुद्ध विहारमा गएँ । वहाँ फर्कनु भएको रहेनछ । उसो भए लुम्बिनीबाट फर्केपछि मात्र भेटुंला भनी खबर छोडी फर्के ।

श्रद्धेय भिक्षु सुमंगल महाश्वविरज्यूसंग बसी योजनाकार ब्याख्याता, साहित्यकार, प्रशासकीय एवं लेखनदास समेत भई कार्य गरी विविध विषयमा कुराकानी संगै बसी गर्ने हितैषी पनि अब यो संसारमा रहेन । किनभने छुट्टिनु अघि एकै साँझमा लामो समय सम्म कुरा गरेको नै हाम्रो क्षण अन्तिम भयो । यद्यपि २०५५ साल फागुन २३ गते आइतवार हामी लुम्बिनी बुद्ध नगरमा पुग्दा बौद्ध जागरण शिबिरका प्रशिक्षार्थी र आयोजकहरूबाट “ सर ! हामीहरूले काठमाडौंको भन्ते सुमंगलको निर्वाण कामना गरी आज , श्रद्धाञ्जलीको एउटा कंक्षा पनि लियौं । ” नभनेको भए थाहा नै पाउने थिएन । त्यसपछि भिक्षु मैत्रीले - “ हो, मैले नै फोन उठाएको.....” भन्दा

सुमङ्गल भन्ते मन्त

- भिक्षु सुमेध धीरसुमेधो

थ्व संसारया स्वभाव उत्पन्न जुलकि अनित्य जुजुं फुनावं वनीगु खः । जन्म जुक्व प्राणिपिं थाकं मुक्त जुइ फुपिं सुं हे मंदु । थुगु हे अनित्यया स्वभाव्य् च्वीका यंकु यंकुं वस्पोल सुमङ्गल भन्ते नं मंत ।

छन्हुया दिने सुथसिया दैनिक ज्या सिधयेका जलपान याना च्वनाबले सुमङ्गल भन्ते मंत धकाः फोन वःगु खबर कं वल उबले जित पत्या हे मज्जुं जुया न्यना गन च्वंम्ह ले ? वं धाल खसि बजारय् च्वंम्ह धाःथें च्वं, छाया धाःसा व कंम्हसिनं सुमङ्गल भन्ते धयाम्ह म्हमस्यू । उकिं जिं धया अथेसा छक स्वःवनेका । थुलि धयाः बिहारय् वैपिं उपासक उपासिकापिन्त नं कना छम्ह निम्ह उपासकपिं नापं बिहारय् वना स्वःवना अले तिनी सिल धात्थें हे वस्पोल मंत ।

थकालिपिं भन्तेपिसं छसीकथं त्वःता वन । छम्हसिनं त्वःता वनी उकियागु क्षति पूर्ति याये मफुनि हानं मेम्हसिनं त्वःतावनी वयागु क्षति पूर्ति याये मलावं हानं मेम्हसिनं तोतावन थुगु रूपं महापन्थ भन्ते नं तोतावन मेधंकर भन्ते नं तोतावन प्रज्ञानन्द भन्ते नं त्वःतावन रत्नजोति भन्ते नं तोता वन विवेकानन्द भन्ते नं तोतावन अमृतानन्द भन्ते नं तोतावन शाक्यानन्द भन्ते नं तोतावन प्रज्ञारश्मि भन्ते नं तोतावन महानाम भन्ते नं तोतावन आः हानं सुमङ्गल भन्ते नं तोतावन वस्पोलपिसं तोता वन तर वस्पोलपिसं गुलि नं दयेका थकूगु खः, उपिं छुं हे ज्वना बिमज्या । तर वस्पोलपिसं गुलि नं थ्व समाजयात प्रज्ञा चक्षु उत्पन्न याना बीया लागिं योगदान बिया धर्मानुसारं सरल जीवन हनेगु भगवान बुद्धया मार्ग क्यना थकल व हे जक सारय् ल्यना च्वन । उकीयात छगू जूसानं निगू जूसानं लूमंका तःपिसं उगु धर्मयात लुमंलिसे वस्पोलपिन्त लुमंका फलनाम्ह भन्ते नं स्यनाथकूगु धिस्काह्म भन्ते नं स्यनाथकूगु धकाः वस्पोलपिनिगु गुणयात लुमंका च्वंगु दनि ।

बुद्धधर्मयागु थ्व हे बिषेशता दु, सुनं मदया वनी, वयात भीसं खनी मखुत, मखन धकाः वयात लोमंका छ्वइमखु, इमिसं याना थकूगु गुणयात लुमंका अनुजनपिन्त बांलागु आदर्शकया जीवन तालेलाका यंकेगु सन्देश बियावं च्वनी । सुनां बिल देवं बिल सुनां यंकल देवं यंकल धकाः लोमंका छ्वयेगु याइ मखु । भगवान् बुद्धं नं कना बिज्यागुदु “पूजा च पूजनेयानं एतं मङ्गलमुत्तमं” अर्थात् पूजा यायेमाःपिन्त पूजा यायेगु थ्व हे उत्तमगु मङ्गल खः । उकिं थन पूजा यायेगु धयागु हे वयाके दूगु बांलागु गुणयात लुमंका थके नं अज्याःगु गुण दयेकेलागिं कोशिस यायेगु यदि बांमलागु दुसा उकीयात सीका थः सुधार जुइ सयेकेगु खः । उकिं सुयागु नं जीवनी धात्थें बांलाक च्वइपिसं बांलागु नं तइ बांमलागु नं तइ थ्व ब्वना मनुतयेसं थ्व खं थुइ जन्मनिसें बांलापिं पला च्वमघपिं मदु खनिका उकिं जिं नं आर्वनिसें सुधार याना यंकेमाल धयागु चेतना वयेकेत तिब बी ।

सुमङ्गल भन्ते नं थःगु जीवन काले वस्पोलयाके दुगु क्षमता अनुसारं याये फुगु तक यानावन । वस्पोलं थम्हं स्यूगु खं सुं नं वना न्यंवनीबले प्रसन्न मनं गथे खः अथे हे कना बिज्याइगु बानि खः । थमनं फुगुलि मेहनत यानावं चवनेगु थःचवनागु थासे स्वदेशया पिनिगु सहयोग कयां जिलला बिदेशयागु सहयोग कयां जिलला गथेयानां जिल अथेयाना उन्नति हे याना बिज्यायेगु वस्पोलयागु विषेशता खः । उकिं वस्पोलयाथाय् आधुनिकतां भरेजुयाच्चंगु यक्व मालसामानं जाया न्ह्याइपुसे च्वं । अज्यागु न्ह्याइपुगु कोथा न्ह्याइपुसेच्चंगु विहार तोता मवनेयालागिं वस्पोल देश बिदेशय् वना नं वासः याः बिज्याः । थ्व हे वंगु पौषया १४, १५ गते वाटपाकनाम विहारं बुद्धमण्डल धयागु थासय् सारा त्रिपिटक दुस्लोहंतय् लुंया आखलं किया सिधयेका उद्घातन यायेगु ज्याय् वःगु निमन्त्रनाय् वस्पोल नं बिज्यागु खः । उबले हे वस्पोलं चुलालंकरण हस्पिटलय् नुगचुया हिनु तीनावंगु यात चायेका बिज्यागु खः । नेपा वयेत्ययेका डाक्टर नापला वनेत पासा मदया जित पासा कया वस्पोल हस्पिटलय् बिज्यात । जि नं वस्पोल नापं डाक्टर नापलाना, डाक्टरं वस्पोलयात जांचेयाना फुकं थीकजुल धया स्वलायात गाक वासः बिया बिज्याबले वस्पोल तःसकं खुसिजुया बिज्यागु खः स्वला लिपा हानं छक जाचेया वनेगु मनंतुना चवना बिज्याम्ह खः । तर जांचेयाःवने म्वाःक वस्पोलं तोता बिज्यात ।

जन्म जुलकि हे तोता वनेमाःगु थ्व संसारया नियम जूगुलिं वस्पोलं नं तोता बिज्यात उकिं हे भगवान बुद्धं नं धया बिज्यागु खः । थ्व संसारय् गुलि नं जन्म जुइमाःपिं प्राणिपिं दु उपिं फुकं हे तोतावने मानिपिं खः । स्थिर जुया चवनेदुपिं सुं हे मदु उकिं अनात्मा खः । जन्म हे जुइम्वालकि तिनि हे मरण नं जुइ मालि मखु , अथे जन्म जुइम्वालकेत हे बार बार जन्म जुइ मालिगुया मूल कारण जुयाच्चंगु राग, द्वेष, मोह थें ज्याःगु क्लेशयात मदयेका यंकेया लागिं यायेमाःगु दान शील भावनायात न्ह्याबले वृद्धियाना चित्तयात सुद्ध यानावं यंकेगु भगवान बुद्धं बिया बिज्यागु उपदेश खः ।

अन्तिमय् थुगुरूपं धात्थें हे धर्मया लंपुक्यना समाजया विकृति मदयेकेया लागिं भगवान बुद्धं क्यना बिज्यागु मार्गदर्शन क्यना बिज्यानावपिं सुमङ्गल भन्ते प्रमुख दिवंगत सकल भन्तेपिं जिं यानागु पुण्यया प्रभाव/प्राप्तियाना कायेत तिबजुइमा धयागु आसायाना पुण्यानुमोदन याना चवना ।

२०५५ चैत्र १०

सुमंगल

- दुर्गालाल श्रेष्ठ

लुमं लुमंस्य जि वैच्वन झलझल
भिक्षु सुमंगल यक्व लिपा,
लिपा-व नं अन्नमृत्यु लिपातिनि,
गबले खन जिं वैगु किपा ।

वैत कया: दुन्य लूगु छगू खं,
व नं तःदं हे न्ह्यःया खं,
गन कि वहे नं भन्ते मखसें
साय्मि सुमंगल तिनि थें च्वं ।

यल देदुन्यया गल्ली च्वंगु
बौद्ध जला दुगु वैगु व छें
गन जि तक्वः थ्यन सन्ध्याकाःई
शाक्यजु आशाराम लिसे ।

छभ्वाः, छघुतुया नापं नापं
छुं छुं कविता, छुं छुं खं
किन्तु व जिमि खं थीमफु भ्याःहे
वैगु नुगःया कुं तक नं ।

जःदुगु छें दुन्य च्वंतल्य वैत
थःदुन्य हे जुल थः मदुथें,
चीवर पुन्यवं तेज थुलाःवन
ल्यायम्हपिसं हे ध्वेमफुथें ।

घुतु-घुतुपतिकं प्याय्चाः लं थें
तुष्टि दुसा छुं यानाया,
सीसां सुख दै, छाय्कि सवाः वं
कयाः वं हे वन म्वानाया ।

(साभार - सन्ध्याटाइम्स, ने.सं १११९ चिल्लागा ३)

बिचा हायेका

- सगिता व सुनिता

जिपिं मचाबलय् तःबा छैय् बिज्याइबलय् जिमित बाज्या, बज्येपिस वन्दना यायेगु स्यन व तःबा भिक्षु जुया बिज्याःगुलिं जिमित भन्ते बा धायेकेगु यात । भन्ते बा न्याबलेनं छैय् बिज्याइबले जिपिं सकल छैजःपिन्त दुनुगलनिसे हे लय्ता वइगु व दक्वं मुना भन्ते बाया न्हयोने हे मुंवनेगु याना । गबलें गबलें आकाझाकां छैय् बिज्याइबले छैय् तयार जुयाच्वंगु न्यागु नकूसां तसकहे साःखा वयेक नइगु जिमि तसकहे लुमं ।

अथेहे भन्ते बा बरोबर विदेश बिज्याना च्वनिगु खः । विदेशनं बरोबर छैय् चिठिनं छ्वया बिज्याई । लिहाँ बिज्याइबले गबलें घडी, गबलें वसः अथेहे थि थि चिजबिजत हया बिज्याइगु खः । जिपिं तःकेहैपिसं न्यानागु न्हापांगु घडी हे भन्तेबानं विदेशं हयाब्यूगु खः ।

अथेहे भन्ते बा थः विदेशी पासापिं व्वना बरोबर छैय् बिज्यायेगुनं याः । यदि छैय् सुं म्हंमफूगु खबर न्यन धाःसा व्वाय् व्वाय् स्वयेत बिज्याइ । अथेहे बजे म्हं मफूगु बलय्ला छन्हू छैय् हे च्वना बिज्यात ।

भन्ते बा नं बरोबर म्हं मफइगु जूगुलिं जिपिं बरोबर हे विहारे वना स्वःवना व डाक्टरं धाःकथं भोजन ज्वरेयाना नकःवनेगु नं याना । खजा जिपिं यलय् च्वनाच्वनापिं व भन्ते बा येँ च्वना बिज्याना च्वंगु खः । अय्सां जिमिसं फक्व भन्तेबायागु सेवा याना च्वनागु खः ।

भन्ते बा मदुगु दिं खुन्हूनं छैय् बिज्याना भोजन याना घण्टौं घण्टौं छैय् फुक्क नापं खँल्हाबल्हा याना बिज्याःगु खः । भन्ते बा उखुन्हू छैय् बिज्याबलये टोलय च्वपिं जःलाखःलापिसनं यक्कोसियां खंगु दु । तर बहनी भन्ते बा मन्त धइगु खबर न्यना सकले तसकं हे अजुचाल । भन्ते बा मदुगु छुं न्ह्य बहनी विरामी धका फोनयाना हबले जिमि किजा व बा याकन याकन मोटर साइकलं व्वाय् वन । वना पलख लिपा जिपिं सकसितनं याकन वा धया फोनयाना हल । हानं पलखलिपा फोन वबले दक्वसियां फोन ल्होनेये ग्याः छुं मभिंगु खँ न्यने मालिला धइथे तर सकसियानं छन्हुला सिये मानिगु खःनि सा ।

भन्ते बा मदुगु थौं दच्छि दयावइन तर जिमित भन्तेबा मन्त धाये मयोथे चो । थ्व स्मृति ग्रन्थेस निगः आखः च्वया भन्तेबाया निर्वाण कामना याना च्वना ।

CONDOLENCE

- *Rajeev*

As far as I know and told by my parents and elder once, my Bhante Baa was a man who always had a view to achieve a kind of goal to become a successful follower of lord Buddha and I think he won the goal by his good deeds.

I still remember that when I was small whenever he comes home he always bring something for me. Since I am the youngest among my brother and sister's. Due to this lovely behaviour I have a great respect towards him. And now when he has gone far away to gods place I realise that everyone must leave this world leaving all the relations behind. So, I promise that I will always remember my Bhante Baa and miss him ever.

श्रद्धाञ्जली

- केशरी बज्राचार्य
छाउनी, काठमाडौं

प्राणीमात्रको कल्याण गर्ने
मार्ग रोजी-
मानवमात्रको उत्तम
मार्ग खोजी-
आफूभित्रको अहम्
परित्याग गर्न
मध्यममार्गका प्रणेताको मार्गमा
मानवमात्रको मंगल देख्नु हुने
हे सुमंगल !
आज त्यही पथमा हिड्ने पथिकहरू
शोकाकूल छ !
निस्तब्ध छ ।
यही परिवेश
यही आँगनमा
आज हामी-उही
सुमंगल चक्षुबाट
वर्तमान खोजी रहेछौं
अधुरो सपना पूरागर्न
मनोकांक्षा खोजी रहेछौं
आ-आफ्नो शब्द संसारबाट
दुई शब्द श्रद्धाञ्जली
अर्पित गरिरहेका छौं
मानौं यहीं कतै
सुमंगलको
शब्द संसारबाट कर्णपटलमा
पोखिएका शब्दहरू
प्रतिध्वनित भैरहेछ
बुद्ध शरणं गच्छामी !
धम्मं शरणं गच्छामी !
संघं शरणं गच्छामी !

सुमङ्गलपिनिगु उदय जुडमाल

भाजु तुलसीमान राजकर्णिकार
नापं साहिली राजकर्णिकार,
कर्णलक्ष्मी राजकर्णिकार व छैं जः सकलें

यलया जोम्बहाः त्वालय् जन्म जुया दीम्ह भाजु माहिला काजी शिल्पकार अले बौद्ध धर्मया लिधंसाय् भिक्षु जुया बिज्याःम्ह सुमङ्गल छुं दिं न्ह्यवः मदुगुलिं वसपोलया नामय् बिचा हाय्का छुं खंग्वःत थन न्ह्यथना च्वना ।

छगू हे त्वाःया दाजु किजाया नातां छलपोलयात दुनुगलं निसेहना च्वना
बौद्ध धर्मया शिक्षा दीक्षा बिया बिज्याःगुलिं जिपिं गुरू व चेला
यागु स्वापु नं दयेका च्वना
मचा इलय् जितः साइकल गयेगु स्यना बिज्यागु छलपोलया
सुगुण थौं तक झलझल लुमंका च्वना
इलय् ब्यलय् थःगु त्वाःया जःलाखःला नापं न्ह्यूगु ख्वालं
सः थ्वय्का बिज्याइगु क्षण, थौं तक न्हाय्पने थ्वय्का च्वना
जोम्बहाः त्वाःया काय्मचां बौद्ध ध्वांय् संसारय् ब्वय्के फूगुलिं
छलपोलया सफलताय् मन तसकं लय्ताय्का च्वना
विधिया बिडम्बनां नुगःचूया ल्वय् क्यना संसारं बिदा बीकल
चिकिचाधंगु नुगलं छलपोलया मगासू ताय्का च्वना
परिनिर्वाण जुया बिज्याःम्ह छलपोल भिक्षु सुमङ्गल सुखावति
भुबनय् बाय् जुइमा धैगु मनं भापिया च्वना
थौं थन छम्ह सुमङ्गलया मगासूया थासय् कन्हे यक्को
सुमङ्गलपिं बुइमा धका आशा याना च्वना ।

भन्ते बाःया बिचा हायेका

- सन्जिव शिल्पकार

जोम्बहा, यल

भन्ते बाः (तःबा भिक्षु जुया बिज्यागुलिं जिपिं सकल दाजु किजा तता केहेपिन्सं भन्ते बाः धायेगु याना) थ्व अनित्यगु संसार त्वता बिज्यात धइगु खं जिमिसं चाय्क चाय्क नं पत्या याये फयाच्वंगु मदु ।

जिं स्यूगु कथं जि मचाबले निसें हे भन्ते बाः बरोबर बिदेश बिज्याइगु व लिहां बिज्याइ बले जितः सदां छुं छुं हया बिज्याइगु जि नीछदं (२१) दयेका तक नं गबलें हे त्वःफिका बिज्यागु मदु । थुकथं जि भन्ते बाः नापं तसकं हे सत्तिक जुयाच्वनाम्ह काय्चा खः ।

जब जिं भचा थुइगु, छुं सिइगु अवस्थाय् थ्यन, भन्ते बाः बरोबर म्हं मफया बिज्याइगु जूगुलिं व बरोबर अस्पताल भर्ना यायेमालिगु जूगुलिं सदां जि हे भन्ते बाः नापं । गबलें बिहारय् (बुद्ध विहार, भृकुटी मण्डप) सा गबलें अस्पतालय् च्वना भन्ते बाःया सेवा यायेगु सु-अवसर चुलागु जिगु लागी तःधंगु अहोभाग्य ताय्का च्वना । थ्व बाहेक नं मेमेगु थी थी ज्या खँय् नं भन्ते बाः नं जितः बरोबर लुमंका बिज्याइगु व जितः पासा ब्वना यंका बिज्याइगु खँत लुमंका तसकं हे नुगः मछिंका च्वने माला च्वंगु दु ।

वकुन्हू शनिबाः (२२ फागुन २०५५) कुन्हू नं भन्ते बाः छें (जोम्बहा, यल)सं बिज्याना छें हे भोजन याना न्हिनेसिया १ताः इलय तकला जि लगायत बाः, मापिं नाप बांलाक हे खँ ल्हाना बिज्याना च्वंम्ह खः । वयां लिपा जिं हे भन्ते बाःयात गाबहाःतक त्वःता थकागु खः । गाबहाः वनेगु भूवल्य् लँय् वना च्वना बलय् “ जिला भचा न्यासे वनेबलय् हे फुं फुं मिनिगु जुइ धुंकल ” धका धया बिज्यागु खः । अथेसां लँ धुच्छी हे न्हिला खँ ल्हाना बिज्यागु जिं गबलें त्वमंके फइमखु । वयां लिपा ३ ता ई पाखे कृष्ण गल्लिइ धर्मबहादुर धाख्खा कल्याण कोष पाखें बुद्ध धर्मय् याना बिज्यागु योगदानया कदर स्वरूप सिरपा व हनापौ लः ल्हाना सम्मान याइगु ज्याभूवः दूगु खः । उगु ज्याभूवस ब्वतिकया सनिलय् ५ ता इलय पाखे सकुसल विहारय् ल्याहां बिज्यागु जुयाच्वन । तर आकाझाकां बर्हानिसिया ११ ता ई पाखे भन्ते बा तसकं मफुगु खँ न्यना जि व बा हथासं बिहारय् थ्यंकः वना । जिपिं विहारय् थ्यो बले भन्ते बाः मदय् धुंकुगु जुयाच्वन । अय्सां जि पत्या हे मजुया गबाय्त “भन्ते बाः ! भन्ते बाः !! ” धका सःता । नापं छ्यनय् पित्तुपिका अले ल्हा ज्वना गुलि जिं न्हयलं थनेत स्वयां नं जि सफल जुइमफुत । भन्ते बाः गबलें हे दना मवइकथं घना बिज्याये धुंकूगु जुयाच्वन । व क्षण जिगु लागी गुलि कष्टदायक, दुःखदायक जुल धइगु खँ जिं हे जक स्यू । थुकथं भन्ते बाःनं पत्या हे मजुइक जिपिं, मीपिं सकसितं त्वःता बिज्यात ।

धाइ घोया सु प्रिय जुल वइत घो नं थःयाथाय् याकनं सःतिइ हँ । भन्ते बाः नं घोया प्रिय जुयाच्वन । उकिंला भन्ते बाःयात ई हे मत्यवं याकनं थःयाथाय् सःतूगु जुइमा । खजा भन्ते बाःनापं जूगु खँत यक्व यक्व कनेमास्ति वःगु दनी । च्वय् मास्ति वःगु दनी । तर उपिं खंत फुक्क थ्व

बःचाधंगु सफुलिइ च्वयां साध्य हे जुइ फइमखु थें ताय्का जिगु छुं खँत थन हे क्वचाय्के
त्यना ।

नापं भन्ते बाः दनिबलय् व मदय् धुंका नं थी थी कथं ग्वहाली यानादीपिं जि पासापिं व
सकल सित यक्व यक्व सुभाय् घछाना च्वना । नापं आर्वलि नं भन्ते बाःया नामं जुइगु थी थी
ज्याभ्वस नं दुनुगलं निसें ब्वति कयादि धइगु मनं तुना च्वना । नापं भन्ते बाया निर्वाण कामना
यासें सुखावती भुवनय् बास जुइमा धइगु मनं तुनाच्वना ।

भवतु सब्ब मंगलम् ।

ध्यान केन्द्र निर्माणय् भिक्षु सुमंगल महास्थविरया योगदान

- अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र
शंखमूल, येँ ।

बुद्ध जन्मभूमि नेपाःया जनतां बुद्धया हे शुद्ध शिक्षा अध्ययन व अभ्यास यायेगु छगुकथं दुर्लभ थें जुयाच्वंगु इलय थम्हं हे जग्गा न्यानाःसां नेपालय् ' ध्यान केन्द्र ' स्थापना यायेगु म्हगस खंकाः श्रद्धेय सुमंगल भन्तें श्रद्धालु उपासक उपासिकापिं भचा मुंकाः सहलह ब्याका च्वंगु व ई। छम्हं मेम्ह, मेम्हं हाकनं मेम्ह यायां श्रद्धालु जनपिनि ल्याः कथहनं बृद्धि जुया वसेलि वसपोल भिक्षु सुमंगल महास्थविरया सक्रियताय् पूज्य भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरया अध्यक्षताय् बुद्ध विहार, भृकुति मण्डपय् छगु बैठक च्वन - वि. सं. २०४१ साल चैत्र २९ गते विहीबार कुन्हु ।

मुक्कं १२ म्ह सद्धमप्रेमी पिनिगु उपस्थिति दुगु थुगु बैठकया माइन्सूट बूक (निर्णय पुस्तिका) या न्हापांगु पेजय् भीसं खनी ।

“ मा निवत्त अभिक्कम ”

'बुद्ध जन्मभूमि नेपालय् भगवान बुद्धयागु सत् उपदेशयात बांलाक धारण व पालन यानाः व्यावहारिक जीवनय् सुख शान्ति दयेकेया निरति दुग्यंगु ज्ञान तसकं आवश्यक जू । थुगु ज्ञान दयेका कायेया लागि आधारभूत कथंयागु क्षेत्र मदयेकं मगाः । उगु क्षेत्र निर्माण यायेया निरति थःगु अमूल्य समय व श्रद्धा प्वंकेगु प्रत्येक नेपाःमिया कर्तव्य जक मखु धर्म नं खः । थ्व हे खंयात महसूस यानाः थौं चैत्र २९, २०४१ खुन्हु श्रद्धेय बुद्धघोष महास्थविरया अध्यक्षताय् च्वंगु बैठकं छगू विपस्सना भावना केन्द्र दयेकेगु बिषय छलफल जुल । थ्व बैठकं थुपिं खंत निर्णय जुल :

- १) क) भावना केन्द्र स्थापनाया लागि न्हापानिसें भिक्षु सुमंगल महास्थविरपाखें जुयाच्वंगु योगदानयात थुगु बैठकं अनुमोदन याःगु जुल ।
ख) थ्व केन्द्रया नां 'अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र' जुइ (*International Buddhist Meditation Centre*)
- २) विश्व शान्ति विहारया दायिका सुश्री चैत्यमाया शाक्यया श्रद्धाकथं नयां वानेश्वरस्थित दानयानादीगु जग्गाय् थ्व भावना केन्द्र दयेकेगु निर्णय जुल ।
- ३) थ्व केन्द्रया कार्य संचालनया लागि थुपिं पदाधिकारीपिं दुगु कार्यकारिणी समिति गठन जुल
ओवादाचरिय - समादो ऊ पण्डिताभिवंश
धर्मानुशासक - भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर
धर्मानुशासक - भिक्षु अश्वघोष महास्थविर
निर्देशकपिं - भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर
- भिक्षु सुमंगल
- अ. धम्मवती
अध्यक्ष - श्री ज्ञानज्योति कंसाकार

उपाध्यक्ष-	क) श्री सानुरत्न स्थापित
	ख) श्री कुलनरसिं शाक्य
सचिव	- श्री आनन्दराज शाक्य
सह-सचिव	- श्री वरदेश मानन्धर
कोषाध्यक्ष	- श्री मुक्ति बहादुर मानन्धर
सदस्यपिं	- उत्तम धाखा
	बोधि बज्र बज्राचार्य
	रीना बनिया
	चित्रा तुलाधर
	प्रदिप रत्न ताम्राकार
	विष्णु रत्न शाक्य
	अमिता धाखा (२०४२चैत्र २७गते ल्यःगु)

केन्द्रया सहयोगया निर्मितं धकाः २१म्ह दुजःपिं तयाः छगु समितिनं गठन जुगु उगु बैठकं हे थुगु 'अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र' निर्माणया न्हापांगु त्वाथः जूगुजुल । अनलि इलय् बिलय् थीथी थासय्, विहारय् थी थी मुंज्या (बैठक) च्वंसे ध्यान केन्द्र निर्माणया प्रारम्भिक ज्या न्ह्याका वयाच्वंगु थुगु कार्यकारिणी समितिं च्वय् न्ह्यथनाकथंया दान प्राप्तजूगु करिब ८ रोपनी जग्गाय् वि.सं. २०४२ साल जेष्ठ २३ गते बुधवार कुन्हु श्रद्धेय ओवादाचरिय सयादो उ.पण्डिताभिवंशया कर कमलं 'ध्यान केन्द्र शिलान्यास' या ज्या भव्यकथं क्वचायेकुगु जुल । येँ देय्या स्वंगुलिं शहर नांपं गां गामं समेत यक्व श्रद्धालु पिनिगु सहभागीता दुगु थुगु "शिलान्यास" ज्याभवल्य् आर्थिक रूपं ग्वहालि यानादीपिं दातापिंनं यक्वं दतसा ग्वहालिया बचं ब्यूपिं श्रद्धालुपिं नं म्हो मजु ।

बुद्धोपदेशित महासतिपट्ठान सूत्र कथं व महासी सयादोयागु विपस्सना भावना पद्धति कथं ध्यान स्यने कने यायेगु तातुनाः धस्वाये त्यंगु थुगु ध्यान केन्द्रया कार्यकारिणी समितिया दुजःपिं जानाः केन्द्र निर्माणया ज्या न्ह्याना ववं २०४२ चैत्र २७ गतेया बैठकं श्रद्धेय भिक्षु सुमंगल महास्थविरया अध्यक्षताय् १० म्ह दुजः दुगु 'निर्माण उपसमिति' गठन जुसेलि गुरू योजना कथं ध्यान केन्द्र निर्माणया ज्या विशेषं गति कयाः न्ह्याः वन ।

ओवादाचरिय सयादो उ. पण्डिताभिवंश पाखें २०४४ सालया वर्षावासं ध्यान केन्द्रया न्हूगु भवनय् 'सतिपट्ठान विपस्सना भावना शिविर' न्ह्याकेगु खवर थ्यनेवं केन्द्र निर्माणया ज्या अभ बेगं न्ह्यात । मुक्कं दातापिनिगु श्रद्धालुदानं धस्वाये त्यंगु थुगु भवनया निर्माण इलय् हे क्वचायेके माःगु तर दां धाःबलय् धाक्व मदइगु जुया च्वंसां वसपोल सुमंगल भन्तेनं सुयाके जिल वयाके श्रद्धादान पवनां जिलला, त्याये कयां जिलला, सामान थिकाःकयां जिलला, गथे यानाः जिल अथे यानाः क्वः छिना इलय् हे शिविर संचालन याये फयेकेत नितं जाःगु मुख्य भवन २०४४ असारतकया

दुने निर्माण ज्या पूर्वकांतुं बिज्यात । वसपोलया थुगु योगदानयात केन्द्रया इतिहास्य स्वर्णाक्षरं छायेपी बहःजु ।

थुगु मुख्य भवनया नापनापं अ. धम्मवतीया सत्प्रयासं चिखागु नितंजाःगु भवन छखानं वहे इलय् निर्माण पूर्वंगु जुयाः केन्द्रय् न्हापांगु ध्यान शिविर २०४४ असारं ओवादाचरिय सयादो उ. पण्डिताभिवंशया निर्देशनय् सफलतापूर्वकं क्वचाल । नेपालय् नं ध्यान केन्द्र निर्माण, ध्यान शिविर संचालन याये खनाः लय्ताया बिज्यासे वसपोल सयादोपाखें नेपाःमि जनतापिन्त मदिक्क ध्यान अभ्यासया वातावरण दयेका तयेत ध्यान गुरुपिं खालि मजुइक छ्वया हयेगु बचं लिसें नेपाःयापिसं हे ध्यानकेन्द्र संचालन यायेत सक्षम जुइकेया नितिं नेपाःया मस्त बर्माय् अध्ययन याकेगु सुविधा तकं विया बिज्यात । थ्व फुक्क ज्याय् वसपोल सुमंगल भन्तेया विशेष कुतःयात न्ह्याक्व च्वछाःसां म्हो हे जुइ ।

वि.सं. २०४२/१२/२७ य् पारित केन्द्रया विधान कथं २०४४ साल फागुण २ गते साविकया कार्यकारिणी समितिया न्हूधाः जुसेलि केन्द्रया गतिविधि अर्भं उप्वया वःगुया दसि थौं कन्हय् लय्लय् पतिकं १० न्हूया ध्यान शिविर संचालन, वर्षावास स्वलायकं शिविर संचालन, शनिवार पतिकं विशेष कार्यक्रम, स्कूल बिदाया इलय् विद्यार्थीपिन्त बुद्ध शिक्षा लिसें अल्पकालीन ध्यान शिविर संचालन, शनिवार पतिकं मस्तयत बुद्ध शिक्षा अभ्यास कक्षाया पाठ्यक्रमबद्ध कक्षा संचालन आदि यक्वं ज्याखंत मदिक्क जुया वयाच्वंगुलिं क्यं । गतिविधि उप्वया वःगुलिं केन्द्रय् थाय्या म्होति (अभाव) जुया वसेलिं वसपोल भन्तेसमेत दुथ्याःगु खुम्ह सदस्य दुगु पुनर्गीठित 'गुरु योजना उपसमिति' पाखें क्वः छ्यू कथंया थी थी निर्माण ज्यानं जूगु जुल । थुगु केन्द्रया उन्नति, अभिवृद्धि, संरक्षण व सम्बर्द्धन ज्याय् वसपोल सुमंगल भन्तेनं थःगु जीवनया अन्तय् तकं निर्देशक जुयाः माः बलय् माः कथं शासन अभिवृद्धिया मनसायकथं निर्देशन बियावं बिज्याना च्वंगुलिं वसपोल भन्ते बुद्धया सच्चाम्ह अनुयायी श्रावक, बुद्ध शिक्षाया प्रतिपालक, उपासकोपासिका पिनि सुयोग्य धर्मगुरु, ध्यान केन्द्रया शुभ चिन्तक अले नेपाःमांया सुयोग्यम्ह काय्मचा खः धयां उप्वः जुइ मताः ।

थुगु ध्यान केन्द्र निस्वनाः वसपोलं थःगु धर्म अनुसार जक पिब्वया बिज्याःगु मखु सकल नेपाःमि लिसे बर्मी बौद्धजनपिनि दथुइ दयाच्वंगु मतिनायातनं अर्भं उप्वः क्वातुकेगुलिइ विशेषं ग्वहालि याना बिज्यातसा व स्वयां उप्वः भगवान बुद्धया सत्उपदेशयात खःकथं धारण व पालन यायेगु स्थल्लाःगु थाय् व वातावरण दयेका बिज्यात । उकिं वसपोल सुमंगल भन्ते प्रति भी बौद्धजन सकलें कृतज्ञ जुसें वसपोलया निर्वाण प्राप्ति या कामना यायेगुनं भीसं थःगु कर्तव्य भाःपी माः ।

भवतु सब्ब मंगलं ।

भिक्षु सुमंगलको चिन्ता विद्यालय नै थियो ।

- सहनशीला श्रेष्ठ

विश्वमा बढ्दो सस्त्रास्त्रको होडबाजी, युद्ध, तनाव अनि व्यक्ति-व्यक्ति, समुदाय-समुदाय र राष्ट्र-राष्ट्र विच विद्यमान वैमनुष्यताका कारण अहिले देखापरिरहेको आपसी वैमनुष्यतालाई समाप्त गरी आपसी सौहार्दता, मैत्रीभाव अनि शान्तिको विकास गर्न भगवान गौतम बुद्धका महान विचार र उपदेशहरूको पालना गर्नु गराउनु अपरिहार्य भएको छ । यस काममा असंख्य भिक्षुहरूको अमूल्य योगदान रहँदै आएको छ । नेपालमा यस महान सन्देशलाई सीधा धार्मिक प्रवचन वा तप, ध्यान आदिको माध्यमबाट मात्र नभई सामाजिक सेवाका विविध कृयाकलापको माध्यमबाट समेत अगाडि बढाई समाजमा एउटा गहिरो छाप छोड्नमा श्रद्धेय भिक्षु सुमंगल महास्थविरको योगदान अविस्मरणीय छ । भिक्षु महास्थविरले यस क्षेत्रमा गर्नु भएका थुप्रै योगदानहरूमध्ये बुद्ध विहार र विहारमा संचालन भइरहेको सिद्धार्थ शिशु निकेतन प्राथमिक विद्यालय दुई वटा प्रत्यक्ष र ठोस उदाहरण मान्नु पर्दछ ।

भिक्षु सुमंगल महास्थविर भौतिकरूपमा अहिले यस धरतीमा हुनुहुन्न । उहाँका अमूल्य मार्ग दर्शन र उपदेशहरू अहिले उहाँको मुखबाट सुन्न पाइन्न । यो हामी जो सुकैका लागि पनि दुःखद् अनुभूति हो । तर पनि उहाँको जीवनकालमा मैले उहाँको संगतमा जे पनि समय विताउने अवसर पाएँ त्यो मेरा लागि सधैं ताजा रहनेछ ।

बागबजारमा म जहाँ जन्मिएँ, मेरो बाल्यकाल वित्यो र आज पनि म त्यही ठाउँमा बसिरहेकी छु - भिक्षुले खोल्नु भएको बुद्ध विहार र त्यही विहारमा २०२९ सालमा खोलिएको विद्यालयको संचालन मेरो आँखा सामुन्ने थियो । मैले खेल्ने ठाउँ पनि त्यहीँ भएकोले मेरा लागि विहार र विद्यालय बाल्यकालदेखि नै साथी थिए । गणवहालमा खोलिएको विद्यालयलाई उहाँले बागबजारको यस विहारमा संचालन गरेको केही वर्ष पछि म आफैँ त्यस विद्यालयसंग सम्बन्धित हुन पुगें । मेरा लागि यो सुखद् संयोग थियो ।

भिक्षु सुमंगल महास्थविर स-साना बालबालिकामा मुलुक मात्र हैन यो विश्व र सबै धर्महरू अडेका हुन्छन् भन्ने विश्वास गर्नुहुन्थ्यो । बालबालिकामा ज्ञानको ढोका खोल्नु आफ्नो कर्तव्य ठान्नुहुन्थ्यो । उहाँले विद्यालय खोल्नुको पछाडी यही कारण थियो भन्ने मलाई लाग्छ । विद्यालय खोले पनि सधैं यसको व्यवस्थापनमा दौडिरहने फुर्सद उहाँलाई थिएन । यता हामीहरू पनि ल्याय्म्ह पुचः (युवा समूह) मा सक्रिय भएको दिनहुँ देखिरहनु भएका भिक्षुले शायद विद्यालयको व्यवस्थापन ल्याय्म्ह पुचःलाई हस्तान्तरण गर्न जायज ठान्नु भयो - त्यसैले छोटो कुराकानीमै यो सहमति बन्यो । ल्याय्म्ह पुचःको व्यवस्थापनमा म विद्यालयको प्रिन्सिपल भएर यो विद्यालय भण्डै दुई वर्ष जति चल्यो । पछि ल्याय्म्ह पुचःको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिन कठिनाई भएपछि

•
•
भिक्षुसँगको सल्लाह र सहमति अनुरूप यो विद्यालयको व्यवस्थापन सहितको सम्पूर्ण संचालनको जिम्मेवारी मेरै काँधमा आयो - र आफ्नो क्षमताले भ्याएसम्म म भिक्षुकै चाहना अनुसार यसलाई अघि बढाइरहेकी छु ।

भिक्षु सुमंगल मसंग वारम्बार विद्यालयको बारेमा चिन्ताव्यक्त गरिरहनुहुन्थ्यो । उहाँ यस सिद्धार्थ शिशुलाई कम से कम माध्यमिक तहसम्म विस्तार गर्न चाहनुहुन्थ्यो । उहाँको जीवनकालमा त त्यो संभव भएन यद्यपि आज ६ कक्षासम्म संचालन भई १७० भन्दा बढी विद्यार्थी रहेको यस विद्यालयलाई भविष्यमा त्यस विन्दुसम्म पुऱ्याएर छाड्ने प्रतिवद्धता मेरो पनि छ । यस विद्यालयका संस्थापक, प्रेरणास्रोत अनि अभिभावक भिक्षु सुमंगल महास्थविरको वार्षिक पुण्य तिथीको यस पावन अवसरमा उहाँप्रति मेरो हार्दिक श्रद्धाञ्जलि ।

प्रणिधिपूर्ण महा विहारे सुमंगल भन्तेया देन

- प्रणिधिपूर्ण महा विहार परिवार

सुमंगल भन्ते धाय्बं नेपाःया (थेरवाद) बौद्धपिनिगु पुचलय् जक मखु अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध जगते तकं लोकं व्हाम्ह खः । वस्पोलं याःगु नेपाल थेरवाद बुद्ध शासन अभिबृद्धिया कुशल कार्ये तधंगु देन दु । व खं फुक्कं थन उल्लेख याना च्वनेमालि थें मच्चं । थन फगत वस्पोलं येँ, बलम्बुइ च्वंगु प्रणिधिपूर्ण महा विहारयात गुकथं विकास यायेगुलि सहयोग याना बिज्यात धैगु खं सक्षिप्तं उल्लेख यायेगु कुतः याये ।

बलम्बु विहार छगू येँया ऐतिहासिक थेरवाद बौद्ध विहार खः । थुगु विहार बि. सं. २००४ साल पाखे प्रतिस्थापनाया ज्याय् दकासिबे न्हापां लुमंके बहम्ह भन्ते खः वस्पोल दिवंगत संघ महानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यु खः । वस्पोलया नेतृत्वय् थन स्थानिय बलम्बु, दोम्बु, खाद्या, किसिर्पाडि, सतुंगल, थानकोट, नैकाप, मातातिर्थय् च्वपिं सकल पुलापिं उपासक उपासिकापिनिगु श्रद्धां व सहयोगबलं थुगु विहारया जग्गा न्याना भगवान बुद्धया प्रतिमा स्थापना याना प्यंगू दिशां बिज्याइपिं थेरवाद भिक्षुपिन्त च्वनेत विहारकथं संघ दान याना स्थापना याःगु जुल ।

थुगु बलम्बु विहारे आपालं स्वदेश व बिदेशयापिं भिक्षुपिं व अनागारिका गुरुमापिं (भिक्षुणिपिं) च्वना स्थविरवाद बुद्ध धर्मया परम्पराकथं दुथे फुथे याना धर्म पालन व प्रचार याना वया च्वंगु छगू सकृय केन्द्रकथं विकास जुया वःगु विहार खः । थ्व विहार विकास क्रमय् आधुनिक धाचां धर्म प्रचार यायेगु केन्द्रकथं ज्या न्ह्याकायंकेगुलि पुज्य सुमंगल भन्तेया न्हापांगु ल्हाः दु । वस्पोलं थ्व विहारे दृष्टि तथा बिज्यासानिसें थुगु थाय्या पुलांगु स्वरूपे न्हूगु ध्यान भावना यायेगु कुटी अथवा तगुमछि कोथा निर्माण याना तना बिज्यागु जुल । ततर्थापिं नां जापिं भियतनामयापिं व बर्मायापिं ध्यान गुरुपिं व गुरुमापिं थन बिज्याना विपश्यना ध्यान भावना संचालन याना बिज्यागु जुल । थुकथं बलम्बु विहारे बिदेशी बौद्धपिनिगु दथुइ म्हसिकेगु ज्या दकासिबे न्हापां वस्पोल सुमंगल भन्ते नं हे सुरू याना बिज्यागु खः । भन्तेयागु सकृयताय् हे तम्हमछि उपासक उपासिकापिसं थन थःथःगु श्रद्धाबल व भन्तेया योजना कथं थः ज्यूताभरिकथं च्वनेत धका कोथा दयेका विहारयात तोता बिइगु कथं चलन नं जुयावल । थुकथं वस्पोल सुमंगल भन्तेया पाखें थुगु विहारयात तधंगु गुण याना बिज्यागु खं थन बलम्बुइ च्वपिं स्थानिय जनतापिनिगु नगुगलय् आतकं छापाथें जुया च्वंगु दु ।

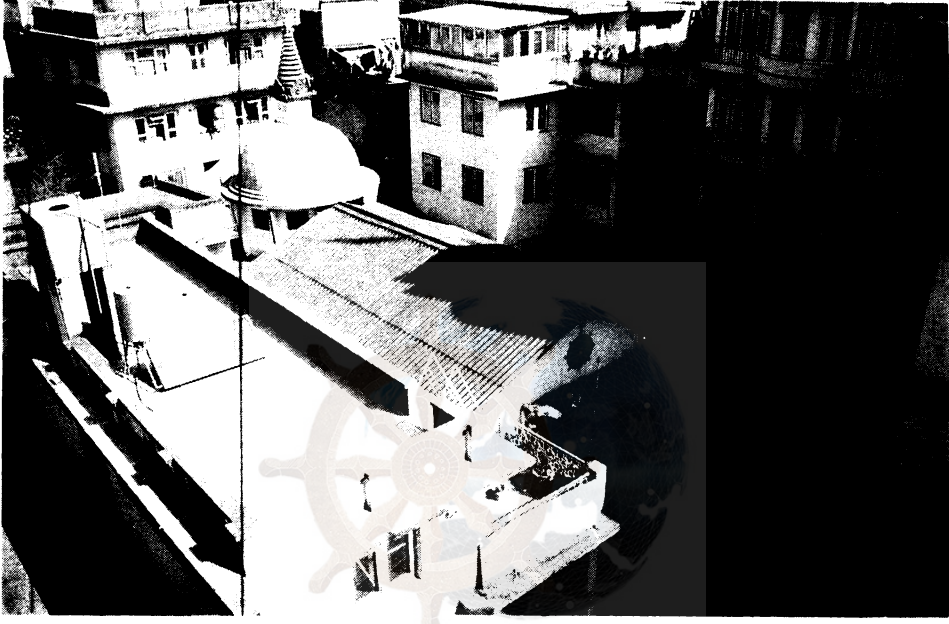
सुमंगल भन्तेया बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु शैलि केबल धर्म देशना यायेगुलि जक लिक्नुना मच्चं । अपितु इलेबिले डाक्टरपिं ब्वनाहया स्वास्थ्य उपचार याना बिइगु, बिद्यार्थिपिंत कापि, कलम, सफु आदि इना बिइगु, बिदेशी बौद्धपिन्त ब्वनाहया विहारे बासं तथा बिज्याइगु आदि कुशल ज्या खं याना थ्व विहार झन् झन् नां जाया वःगु खः । वस्पोलयात विहार सफा सुघरजुया च्वंगु स्वययो । वस्पोलं हिति चबि ल-त्याकि आदिया बन्दोबस्त नं याना बिज्यागु खः । थ्व गुण थन च्वपिं उपासक उपासिकापिसं न्ह्याबलें लुमंका तःगु दु ।

सुमंगल भन्ते विहारे बिज्यात धैगु खबर सिइसाथं हे थनयापिं उपासक उपासिकापिं जक मखु तर्धिपिं चिर्धिपिं मस्त फुक हुल मुंवइगु चलन जुल । वस्पोलया न्ह्याबलें न्ह्युखागु खा स्वया नाइस्यच्च्वंगु सः न्यना मन स्वांमळ्हिपिं धैपिं सुं हे मदु । वस्पोल खना सकलें लय्ता । सकस्यां वस्पोलयात दान प्रदान याये न्ह्या, मन स्वां व्ह । वस्पोलया गुण वर्णन याना साधे हे मजु । वस्पोल पाखें बुद्ध धर्मे प्रभावित जुपिं शिष्यापिं आपालं दु । सुमंगल भन्ते आका झाकां वंगु २०५५ साल फागुनया २२ गते दिवंगत जुया बिज्यागुलिं थन विहारया सम्पूर्ण उपासक उपासिकापिन्त आपालं धर्म संवेग उत्पन्न जुल ।

वस्पोलया भौतिक शरिरकथं थुगु संसारे मदय् धुंकुसानं वस्पोलया गुण सदां सदांया लागि प्रणिधिपूर्ण महा विहार दतले व थन उपासक उपासिकापिं वे वनेगु याना च्वं तले लुमना च्वनि गुबलेसं नं ल्वःमनि मखु । वस्पोल थें ज्याम्ह माया, दया दुम्ह करूणा दुम्ह नेपाया छम्ह संघरत्नयात जिमिगु सादर वन्दना दु ।

भवतु सब्ब मंगल ।

Dhamma.Digital

बुद्ध विहार

भिक्षु सुमंगल स्मृति ग्रन्थ

५३

शैक्षिक विवरण

RISSHO UNIVERSITY

2-16, 4-CHOME, OSAKI, SHINAGAWA-KU
TOKYO, JAPAN

(No. 232)

Official transcript of the record of Mr. Bhikkhu Sumangala Sex: M.
Miss- (Last) (First)
Mrs.
 Date of birth: March 30, 1930 Nationality: NEPALI
 (Month) (Day) (Year)
 Matriculated year class, Course: M. A Department: Buddhism
 Entered from 4/10, 1970 ~~Withdrawn~~ 3/20, 1972 Degree received: Master of Art
 Graduated ~~(Suspension)~~

COURSE TITLE	Cr.	Gr.	COURSE TITLE	Cr.	Gr.
Buddhism, Exercises in, (1)	4	A			
Buddhism, Exercises in, (2)	4	A			
Buddhism, Exercises in, (3)	4	A			
Buddhism, Exercises in, (4)	4	B			
Buddhism, Exercises in, (5)	4	A			
Buddhism, Exercises in, (6)	4	B			
Philosophy in Oriental, Special Lectures on (1)	4	B			
Philosophy in Oriental Special Lectures on (2)	4	A			

NOTE: A... Excellent (100-80), B... Good (79-70), C... Fair (69-60), Pass, D... Poor (below 59)-Failure

I certify that all of the above statements taken from the Original Academic Record Book are correct and complete.

SIGNATURE S, Sugaya 	TITLE President Rissho University	DATE 3/28, 1972
--	---	--------------------

立正教第

943号

証明書

本籍地 ネパール

氏名 ビク、スマンガラ

昭和 5年 3月 30日生

一、昭和 45年 4月 10日 大学院文学研究科修士課程仏教学専攻入学

一、昭和 47年 3月 20日 修了

一、称 号 文学修士

右証明する

昭和 47年 4月 18日

立正大学長 菅 谷 正 貫

私費外国大留学生診療証明証

(登録番号 No. 4)

氏名 ビン・サハガ 国籍 ネパール
ふりがな 性別 男 女

生年月日 1950.3.30 旅券番号又は 2000
外人登録番号 260070

在籍大学 学部 文学部 研究科(専攻, 修士, 博士, 年次)

現住所 横浜市神奈川区鳥越38番地404

有効期間 自 昭和 46. 5月 1日
Validity Time 至 昭和 47. 3. 31日

上記の者は本会の医療費
補助対象学生であることを
証明します。

昭和 46. 5月 1日

東京日本国 財団法人 国際教育協会
理事 森 田 孝
電話 東京 7-7821

46 3 600(ニ)

Dhamma.Digital

ශිෂ්‍යයාගේ නම | *Bhikkhu Sumangala*
Student's Name |

ශිෂ්‍යයාගේ අත්සන | *Bhikkhu Sumangala*
Student's Signature |

පලකවලේ අත්සන | *Indira Dammal*
Secretary's Signature |

Dhamma.Digital

立正教第

10159
号

在学証明書

本籍地
ネパール

氏名
ビクスマンガラ

昭和
5年
3月
20日生

右者本大学大学院文学研究科修士課程仏教学専攻
第壹学年に在学中であることを証明する

昭和
46年
3月
24日

立正大学長
坂本日深

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र

बुद्धनगर, शंखमूल (नेपाल) ।

“पूजा च पूजनेय्यानं एतं मङ्गलमुत्तमं”
हनेबहःम्ह पूज्य भदन्त सुमङ्गल महास्थविरया
करकमलस सादर

अभिनन्दन-पत्र

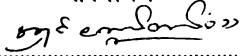
पूज्य भदन्त !

थुगु बुद्ध जन्मभूमि नेपाः देशय् बुद्धया परियत्ति व प्रतिपत्ति शासनद्वारा नेपाःया बौद्धपिन्त हितोपकार यायेगु उदेश्यं परमपूज्य महासी सयादोया पद्धति कथं सतिपट्ठान विपस्सना शिविर संचालन यायेया निंतिं थुगु अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र स्थापना यायेत तथा आवास भवन निर्माण यायेगुलिइ नापं नेतृत्व याना महत्वपूर्ण योगदान बिया केन्द्रय् आःतक नं निर्देशक पदया अभिभार वहन याना बिज्याःगुलिं केन्द्र थुगु अवस्थाय् थ्यनेफुगु खः । उकिं जिपिं दुनुगलंसिं छलपोलप्रति नतमस्तक जुया । छलपोलयागु निस्वार्थ व अनुकम्पापूर्ण व्यवहारं सकलै प्रमुदित व प्रफुल्लित जूगु जिमिसं प्रत्यक्ष अनुभव यानाचवना ।

तसर्थ थौ थुगु केन्द्रया आवास भवनया शिलापत्र स्थापना तथा दानानुमोदन जूगु उपलक्षस छलपोलयागु गुणोपकारयात अनुस्मरण याना कृतज्ञता प्रकट यासै थुगु अभिनन्दन-पत्र दछायाचवना ।

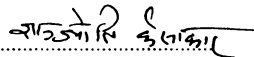
त्रिरत्नया आनुभावं छलपोलया दीर्घायु, सुस्वास्थ्य एवं सुख शान्तिया कामना यानागु जुल ।

संस्थापक

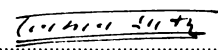
ऊ.पण्डिताभिंवंस महास्थविर
पण्डिताराम स्वेताउंगौ सासनायैता
म्यानमाः ।

संरक्षक

ज्ञानज्योति कंसाकार
अ. बौ. भा. केन्द्र
बुद्धनगर, शंखमूल ।

अध्यक्ष

रत्नमान शाक्य
अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र
बुद्धनगर, शंखमूल ।

बुद्ध सम्बत २५४१

नेपाल सम्बत १९९८

इस्वी सम्बत १९९८

विक्रम सम्बत २०५४ साल माघ २५ गते शनिवार ।

Bodhgaya International Full Ordination Ceremony

Certificate of Appointment

ON THE NOMINATION OF THE ORGANIZING COMMITTEE

DATE: 10.12.1997

PHONE: 86022

THIS IS TO CERTIFY THAT

Venerable Bhikkhu Sumangala

HAS HONORABLY BEEN APPOINTED

AS

Witnessing Acarya

FOR THE BODHGAYA INTERNATIONAL FULL ORDINATION CEREMONY

FROM FEB 15, 1998 UNTIL FEB 23, 1998

Shing Yun

Venerable Master Shing Yun

ORGANIZER OF BODHGAYA INTERNATIONAL FULL ORDINATION CEREMONY
FOUNDER OF FO KIANG SEAN, B.O.C.

佛西

曆元

二月十日

國際三壇大戒會發起人 呈全

此聘

尊證阿闍黎

為印度菩提伽耶國際三壇大戒戒會

蘇曼迦拉長老

茲敦聘

聘書

佛印戒字第 三 零 三 號

BUDDHIST HOME FOR THE AGED

(Est.-Sep. '93)

Buddha Vihara, Bhrikuti Mandap, P.O. Box: 993, Kathmandu, Nepal
Phone: 226743; 226702
Fax: 977-1-226702

Ref. No.

नमो तस्य भावतो अरहो सम्मासम्बुद्धस्

Date:

सम्माननीय प्रधान मन्त्रीज्यू, उपस्थित विशिष्ट महिला तथा सज्जनवृन्द,।

आज यस समारोहमा यहाँ उपस्थित सबै महाजुभावकुलार्थ स्वागत गर्न पाउँदा मलाई ठूलो
हार्दिक लाल्छो छ । सिलान्यासको लागि निर्माण हुन लागिरहेको यस वीर बुद्धाभमको सिलान्यास
गर्न सम्माननीय प्रधान मन्त्रीज्यूबाट काठमाडौं दक्षिण बनेपा नगर सम्म आफ्नो ज्यादै व्यस्त
कार्यक्रम भरता पनि पारुनु भएकोले यस कठिन परियोजनाको काममा लागेका कर्मचारीहरूलाई ठूलो प्रोत्साहन
र नैतिक बल मिलेको छ । यस बुद्धाभम प्रति प्रधान मन्त्रीज्यूको यस सहजुप्रति र समर्थनको लागि
हामी सबै हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्न चाहन्छौं ।

मानिस जन्मेपछि वृद्ध हुने स्वभाविक भएकोले जीवनको संध्याकालमा ती वृद्ध वृद्धाहरूले पुत्र,
पुत्रिस्ता र शान्तमय जीवन कित्ताउन पावस भन्ने हाम्रो धारणा रहेको छ । हाम्रो देशमा सामाजिक
सुरक्षा (Social security) को चलन नभएकोले यस्ता पिढित, असहाय व उनी वृद्ध वृद्धाहरू
यति धेरै संख्यामा छन कि यस्ता/बुद्धाभम जाति सौलेमान अपर्याप्त हुन्छ ।

यही तथ्यलाई दृष्टिगत गरी भावान वृद्धको जन्मभूमि नेपाल अधिराज्यमा उहाँको पुत्रित
स्मृतिमा यस वीर बुद्धाभमको स्थापना गर्ने हामी सबैको मनमा प्रेरणा जागेर आयो र कित्त १४
वर्ष दक्षिण यसको स्थापनाको लागि विचार विमर्श कल्पनल योजना गर्दै आएका थियौं ।

वृद्धको नाउले यस बुद्धाभम स्थापना हुन लागेकोले साम्प्रदायिकता दृष्टिले यो नाउँ राख्नुको
हो कि भन्ने अर्थ पनि निकारन नसकिने छैन । तर वास्तविकता त्यो छैन । सत्य, अहिंसा, दया,
सद्भावना, सहिष्णुता, मैत्री भरता उदात्त मानवीय गुण र व्यवहार जसको प्रतिपादन र प्रचार
प्रसार गरी सो को उपदेशद्वारा मानवतालाई दुःख, शोचण, किन्ता म्म र रागद्वेषबाट मुक्ति
दिलाउन आफ्नो सम्पूर्ण जीवन समर्पित गर्नु भन्ने त्यस्ता नेपाल माताका सपूतको नाउँबाट यस
संस्थाको नामाकरण गरिएको हो ।

आज सम्म यस बुद्धाभमको लागि विभिन्न धर्मवल्म्बीहरूले भौतिक तथा आर्थिक योगदान उपलब्ध
गराउनुका साथै व्यक्तित्वगत, वीरिद्ध तथा नैतिक रूपले सहयोग प्रदान गरिरहेका छन । साथि यस
बुद्धाभममा आभयको लागि निवेदन दिएका वृद्ध वृद्धाहरूलाई र्थ, लिंग, जाति सम्प्रदाय हुने भेदभाव
नराहने हाम्रो नीति, सिद्धान्त र आदर्श रहेको छ । यस आभममा आभय पाउने वृद्ध वृद्धाहरूले
धार्मिकता, उदारता र अनुशासन र पेशालको पालना गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ । जो सबै
धर्मको आचार संहिता र सदाचारको रूपमा समावेश रहेको पार्छन्छ । परीपकार र परसेवामा
हुने पनि भेदभावलाई स्थान दिनाले त्यो परीपकार सेवा निश्चय पनि दृष्टित हुन जान्छ ।

"पञ्चा नरानं रतनं"

Reg No:- 89/050/51

BUDDHIST HOME FOR THE AGED

(Est-Sep. '93)

Buddha Vihara, Bhrikuti Mandap, P.O. Box: 993, Kathmandu, Nepal

Phone: 226743; 226702

Fax: 977-1-226702

॥ २ ॥

Ref. No.

Date:

सम्माननीय प्रधान मन्त्रीज्यू, यो वृद्धाश्रमको निर्माणको मार हामीले उठाईरहेता पनि यस कार्यको लागि सम्पूर्ण भद्रालु दाताहरूको सहयोग र आरुषासनको मरमा यत्रो उचरवायित्व बहन गर्ने कर्को गरिरहेका हौं । कोही बग्गा दान गर्ने, कोही कोठाहरू बनाउने सर्ष व्यहोर्ने, कोही नगदी जिन्सको सहयोग गरेर हाप्रा अटि र हिम्मतलाई मापि मापि उठाई रहेका हन । यसको व्यहोरा हाप्रा कार्यकारी समितिका कोषाध्यक्षज्यूवाट प्रस्तुत गर्नु हुने आय व्यय विवरणा-वाट प्रष्ट हुनेछ ।

यस्तो वृहत आयोजनालाई अपि बठाउन बेला बेलाभा श्री ५ को सरकारको सहयोग नैम निरुक्त पनि सम्पन्न गर्न नसकिने हुन्छ । अतः सम्माननीय प्रधान मन्त्रीज्यूवाट हामीले सहयोगको अपेक्षा रासेका हौं । हामीलाई आशा एवं विश्वास छ प्रधान मन्त्रीज्यूवाट सदा भै यस आश्रमलाई सहयोग गर्नु हुने छ ।

अन्तमा यहाँक सविलाई पुनः स्वागत गर्दै विदा चाहन्छु ।

ममनु सव्व मंगलू ।

श्री ५ को सरकार
गृह मंत्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय

ब. नं. १४१०४०४०४

काठमाडौं
श्री ५ को सरकार
गृह मंत्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय

मिति २०५५/५/२२

प्रमाण पत्र

श्री अध्यक्ष उय,

शुद्ध विहार मृकुटीमठ ५
... का. म. नं. का. २१ ...

पु. वि. वि. (मृकुटीमठ ५) नामक संघ संस्था बर्ता ऐन २०३४
को बफा (४) बमोजिम मिति २०५५। ५।२२ गते बर्ता गरी यो प्रमाणपत्र
विहएको छ।
२०५५/५/२२

स्थानीय अधिकारीको सही
पुरा नाम:- इश्वररज रेग्मी
दर्जा:-
कार्यालय:-
मिति:-

टिप्पणी:- यो प्रमाणपत्र हरेक प्राबिक बर्ष मित्र नवीकरण गर्नु पर्ने छ।

बुद्ध विहार भुक्टी मण्डप
विधान - २०५५

प्रस्तावना :

भगवान बुद्धको जन्मभूमि नेपालमा भगवान बुद्धद्वारा प्रतिष्ठापित धेरवादी धर्म विनयमा प्रब्रजित भिक्षुहरूका धर्म प्रचार र बुद्ध शासनको संबद्धिको महत्सुस गरी बौद्ध भिक्षुको एक विहार-स्थापना आवश्यकता देखिएकोले यो बुद्ध विहार स्थापना गरिएको हो ।

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

- (१) **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :**
१.१ - यो विधानको नाम बुद्ध विहार भुक्टी मण्डप विधान - २०५५ रहनेछ ।
१.२ - यो विधान स्थानीय प्रशासनबाट स्वीकृत हुनासाथ लागु हुनेछ ।
- (२) **परिभाषा :**
विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलाग्मा -
२.१ - विहार भन्नाले बुद्ध विहार भुक्टी मण्डप सम्भन्नु पर्छ ।
२.२ - संस्थापक भन्नाले यस विहारका संस्थापक भिक्षु सुमंगल महास्वविरलाई सम्भन्नु पर्छ ।
२.३ - विहार प्रमुख भिक्षु भन्नाले यस विहारको संरक्षण गरी रेखदेख गर्ने स्थायी रूपमा बसोबास गर्ने भिक्षुलाई सम्भन्नु पर्छ ।
२.४ - भिक्षु संघ भन्नाले यस विहारमा वा अन्य विहारमा बसोबास गर्ने भिक्षुहरू सम्भन्नु पर्छ ।
२.५ - अनुसूचि भन्नाले यस विधानका अन्त्यमा दिइएको अनुसूचिलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (३) **संस्थाको कार्यालय :**
यस विहारको कार्यालय काठमाडौं जिल्लाको काठमाडौं महानगरपालिका ३१ वडा स्थित सिद्धार्थ मार्ग, भुक्टी मण्डपमा रहनेछ ।
- (४) **छाप :**
यस संस्थाको छाप अनुसूचि (१) मा दिइए अनुसार हुनेछ ।

परिच्छेद - २

- (५) **संस्थाको उद्देश्य**
संचालित देन काठमाडौं तथा धर्म र श्रद्धाको नीति निर्देशनको
क्रियाकलाप रही कार्यक्रमहरू संचालन गर्न गरी निम्न उद्देश्य रहेको छ -
५.१ - शान्ति नायक भगवान गौतम बुद्धको उपदेश प्रचार प्रसार गर्ने ,
५.२ - धेरवादी बुद्ध शासनमा प्रब्रजित भिक्षुहरूको लागि यो विहार केन्द्रको रूपमा रहनेछ ,
५.३ - बुद्धको शिक्षाका अनुयायी उपासक उपासिका एवं युवा वर्गका लागि अध्ययन केन्द्रको व्यवस्था गर्ने ,
५.४ - बुद्धधर्मको समान उद्देश्य भएका राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसित धर्मको प्रचार प्रसार गर्ने र सम्बन्ध कायम गर्ने ,
५.५ - बौद्ध बृद्धाश्रमको संचालन र विकासका लागि सहयोग गर्ने , र
५.६ - बुद्ध विहारमा संचालित शिद्वार्थ शिशु निकेटन विद्यालयलाई अहिले सहूलियत बहालमा दिइ आए जस्तै समयानुसार पछि सम्म पनि सहूलियत बहालमा दिने र शैक्षिक गतिविधिमा सहयोग गर्ने ।

परिच्छेद - ३
संरक्षण समिति र सदस्यता

(६) गठन विधि :

यो विहार संस्थापक भिक्षु सुमंगल महास्थविरबाट स्थापना गरिएकोले निजको कार्य अभिलापालाई बढावा दिन र बुद्धधर्मको आस्थामा विहार संचालन गर्न एवं बुद्ध विहारको संरक्षण र सम्बर्द्धन कार्य गर्न ५ जना सम्मको सदस्यता भएको समिति गठन गरिनेछ ।

(७) संरक्षण समितिको पदाधिकारी देहाय बमोजिम हुनेछ -

- (क) विहार प्रमुख - संस्थापक भिक्षु सुमंगल महास्थविर ,
(ख) सचिव - भिक्षु वा यो विधान लागू हुनु अगावै बुद्ध विहारमा कार्यरत सम्बन्धित भिक्षु वा सुमंगल भन्तेद्वारा नियुक्त व्यक्ति ,
(ग) कोषाध्यक्ष - बुद्ध विहारमा कार्यरत भिक्षु वा कुनै व्यक्ति ,
(घ) सदस्य - संस्थापक भिक्षु सुमंगल महास्थविरका गृहस्थ जीवनका नातेदार ^५ जना , र अन्य व्यक्ति ^५ जना गरी जम्मा ^५ जना ।

(८) पदावधि :

बुद्ध विहारको समुन्नतको लागि व्यवस्था र समयलाई दृष्टिगत गरी संस्थापक विहार प्रमुख बाहेक अन्य पदाधिकारीहरूको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।

(९) शेष पद्धि :

भिक्षु सुमंगल महास्थविर यस बुद्ध विहारका संस्थापक भएकोले विहार प्रमुख पदमा प्राजीवन रहनेछ । निजका शेषपद्धि अखिल नेपाल भिक्षु महासंघबाट विहार प्रमुख पदमा भिक्षु मनोनित गरिनेछ र निज भिक्षुले उपरोक्त दफा (७) बमोजिम अन्य पदाधिकारीहरूको नियुक्त गरिनेछ ।

(१०) काम - कर्तव्य :

- विहार प्रमुख विहार संचालनमा प्रमुख भै कार्य गर्ने ,
- विहारको चल अचल सम्पत्तिको सुरक्षा गर्ने ,
- विहारको भौतिक सम्पत्तिको जगेर्ना र निर्माण कार्य गर्ने ,
- बौद्ध बुद्धाध्यम संचालन गर्नेमा सहयोग गर्ने ,
- बुद्धधर्मको प्रचार प्रसार गर्ने ,
- बुद्धधर्मको महत्त्वपूर्ण दिनहरूको उत्सव समारोह र बुद्धधर्मको विविध विषयहरूमा गोष्ठी, अन्तरक्रिया गर्ने ,
- बुद्ध विहारको संस्थापना दिवस र भिक्षु सुमंगल महास्थविरको जन्मात्सव प्रत्येक वर्षको चैत्र शुभन अष्टमी (चिरोन्थान) का दिन मनाउने ,
- बुद्ध विहारमा ध्यान, धर्म देशना गर्ने , र
- बुद्ध विहारमा संचालित सिद्धार्थ शिशु निकेटन अहिले जस्तो अल्प बहालमा संचालन भएको छ , त्यस्तै सहूलियत बहालमा पद्धि पनि संचालन गर्न दिन र विद्यालयको शैक्षिक गतिविधि तथा विकास गर्नमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(११) बैठक :

संरक्षण समितिको बैठक साधारणतया ६ महीनाको १ पटक बस्नेछ ।

(१२) सदस्यता नरहने अबस्था :

- विना सूचना ३ पटकसम्म लगातार बैठकमा अनुपस्थित रहेमा ,
- राजिनामा दिएमा ,
- धर्म विनय पालन नगरेमा र गृहस्थहरू भए पंचशीलको पालना नगरेमा, र
- फौजदारी अभियोग प्रमाणित भएमा ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

परिच्छेद - ४
विधि

[Handwritten signature]

(१३) सम्पत्ति :

बुद्ध विहारको संस्थागत भिक्षु सुमगल महास्वर्ध्वरबाट विहार निर्माण गरी, दैनिक कार्य तथा निजी खर्च गरी बचत गरेको शेष पछिको जायजेठा र दाताहरूबाट पछि प्राप्त हुने दान दातव्य यस विहारको सम्पत्ति मानिनेछ।

(१४) संचालन :

बुद्ध विहारको सम्पत्ति मध्ये बैकमा संचालित मुद्दति र बचत खाताको नगद र सोको प्राप्त व्याज तथा सहयोगी निकायहरूबाट प्राप्त हुने दान दातव्य विहारको कर्ष मानिनेछ। सो कोष बैकमा खाता खोली विहार प्रमुख र कार्याध्यक्षको समुक्त दस्तखतबाट संचालन गरिनेछ।

(१५) लेखा परीक्षण :

बुद्ध विहारको आर्थिक कारोवारको पारदर्शक राख्न प्रत्येक आर्थिक वर्षको लेखा परीक्षण गराइनेछ।

(१६) आर्थिक वर्ष :

प्रत्येक वर्षको वैशाख १ गतेदेखि चैत्र मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष मानिनेछ।

(१७) विधान संशोधन :

समय र व्यवस्था अनुसार यस विधानमा कुनै अंश वा खण्ड संशोधन गर्ने आवश्यक भएमा स्थानीय अधिकाधिकारीको स्वीकृति लिई संशोधित विधान लागू गरिनेछ।

(१८) नियम बनाउने :

विहारको उद्देश्य प्राप्तिका लागि संरक्षण समितिले विधानको परीधि भित्र रही आवश्यक नियम, उपनियम बनाउन सकिनेछ।

(१९) प्रशासनिक कार्य :

बुद्ध विहारको उद्देश्य अनुरूप कार्य संचालनमा सहयोगको लागि नगर्मान्य गणान्वय गर्न गर्ने गरिनेछ। र प्रशासक - १ जना गरी जम्मा २ जनाको दरबन्दीभन्म राख्न सकिनेछ।

(२०) संस्थाको विघटन :

विहारको विधान बमोजिम कार्य संचालन गर्न नसकमा वा विहार बौद्ध विहार नरहेमा विहारको सम्पूर्ण जायजेठा समान उद्देश्य भएको अन्य विहारमा वा बुद्धधर्मको सस्था वा श्री ५ को संरक्षणमा गर्नेछ।

(२१) यस विधानको लोकार्पणको लागि, पुनर्लिखित हुनुपर्ने हुने हुनाले हस्ताक्षर गरिनेछ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Dhamma Digital

Handwritten signatures and text at the top of the page.

अनुसूचि - १
बुद्ध विहारको छाप

संस्थाको छाप गोलाकार परीधि भित्र गोलाकारमा निम्न बमोजिमको ढाँचाभा बुद्ध विहार बुद्धि मण्डप र विभाग
सम्बत - २०५५ हुनेछ ।

Handwritten signature in the middle section.

Handwritten signature on the left side of the middle section.

Handwritten character 'ॐ' in the middle section.

Handwritten signature in the middle section.

Handwritten signature on the right side of the middle section.

Dhamma.Digital

नेपाःया बुद्ध धर्म रूयःया छगःथां-भिक्षु सुमंगल

भिक्षु सुमंगल महास्थविर नेपाःया ज्याथःपिं बौद्ध भिक्षुपिं मध्ये छम्ह खः । विदेश्य् तकं नेपाःया संस्कार व बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु ज्याय् वसपोलया विशेष देन दु । वि. सं. १९८५ स यलय् जन्म जुयाः २०२९ सालय् वर्माय् प्रवर्जित जुयाबिज्याःम्ह भिक्षु सुमंगल जापानया परम्परागत उपचार विधि ज्यो-रे (सेइमेइ क्यो)यात नेपालय् नं दक्कले न्हापां शुरु यानाबिज्याःगु खः । जापान व श्रीलंकाया विश्वविद्यालयय् नं बुद्ध धर्म सम्बन्धी अध्ययन यानाबिज्याःम्ह भिक्षु सुमंगल गणबहाया सिद्धार्थ शिशु निकेतन व अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया संस्थापक नं खः । वसपोललिसे वय्कःया जीवनीइ आधारित जुयाः यानागु खंल्हाबल्हाया संक्षेप थन न्ह्यब्वयाचवना-

● छपिं छाय् प्रवर्जित जुयाबिज्याना, उकिया बारे छुं कनाबिज्याये लाकि ?

जि प्रवर्जित जुइमाःगु विषेश कारण छु धायेबलय् शाक्य, बज्जाचार्य आदि जातिपिं उगु अवस्थाय् प्रवर्जित जुयाचवंगु खना, तर जिगु कूलयापिं मनूत धाःसा मखना । मेगु कारण नेपाःया धर्म प्रचार यायेत भिक्षु जुयाः अध्ययन यायेगु, प्रवर्जित जुइगु अपुगु महसुस जुयाः भिक्षु जुयागु खः ।

● प्रवर्जित जुइत छेँपाखें अनुमति अपुक हे प्राप्त जूला थें ?

उकिया लागि जितःभचा समस्या जुल । जिं त्वह तयाः विद्या अध्ययन यायेत दच्छि श्रीलंका वना । अन प्रवर्जित जुइगु व्हाता ला तःक्वः हे चूलाःवगु खः । अय्सां जि विद्यार्थी जीवन फुइवं नेपाः लिहां वया । लिपा लुम्बिनी आदि थासय् ज्या यानाः भिक्षु जुइगु इच्छा यानाबलय् नं मांभौपिं वचं बीत तयार मजू । अय्जुयाः जि दच्छि भिक्षु जुयाः छेँ लिहां वना ।

● अन्तर्जातीय मनूतय्गु दथुइ बुद्ध धर्म न्ह्याकेगु विषयय् छःपिनिगु छु बिचाः दु ?

अन्तर्जातीय मनूतय्गु दथुइ बुद्ध धर्म न्ह्याकेगु लक्ष्य कयाः हे जिं अध्ययन यानागु व नापें थीथी भाषाया अध्ययन याना, न्ह्यागु हे जातियापिं मनूत वःसां नं बुद्ध धर्म व नेपाली संस्कृति बारे इमिगु भासं कनाबी फुसा उमित दुथ्यंक (नुगलय् दुनेथ्यंक दुहांवंक) न्येनकने यायेफइ धइगु आशां जिं श्रीलंका, बर्माया भाषा वनेगु व थ्व भाषां बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु ज्या याना ।

● बुद्ध धर्म प्रचारया भवलय् छपिसं थीथी राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनय् ब्वति कया बिज्याःगु दु, उकिया छुं अनुभव कनादी लाकि ?

बुद्ध धर्म प्रचारया भवलय् जितः थीथी सम्मेलनय् ब्वति कायेगु मौका वल । विशेष यानाः नीक्वः (२० क्वः) तक जुइधुंकूगु विश्व बौद्ध सम्मेलन मध्ये जिं खुगू सम्मेलन जक ब्वति कायेमफु, मेगु फुक्क सम्मेलनय् ब्वति कयागु दु । उकी मध्ये श्रीलंकाय् जूगु न्हापांगु सम्मेलनय् जिं पर्यवेक्षकया रूपय् जक ब्वति कयागु खः । उकी थः उलि सक्रिय जुइ मफुसां सम्मेलनय् यक्व

मनूतलिसे स्वापू स्वाः वनेफत । देशविदेश्य च्वर्पिलिसें सम्पर्क दयावल उकिं यानाः उत्साह जुयावल । वयां लिपायागु सम्मेलनय् प्रस्ताव पेश यायेगु, छलफल यायेगु तक नं मौका दत । विशेष कथं जिं धर्मदूत कथं हे ब्वति कयावयाच्चनागु खः ।

● भन्तेज्यू छक्कः प्रशंग हिले, । छपिं ज्यो-रे विषयया नं ज्ञाता खः, थ्व ज्यो-रे धइगु गज्याःगु विषय खः ?

ज्यो-रे धइगु भीगु पाल्हातिं विरामीया ल्वय् म्हसीकाः उकिया निदान यायेगु, हि सफा यायेगु उपचारया छगू तरिका खः । ज्यो-रे धइगु छगू किरण बीगु सूर्यःया तेजं सुथय् सूर्य उदय जइबलय् अन्धकार वातावरणत यचुका बी थें तुं सर्गतय् सुपांय् चिला वनीवलय् वंचुगु निर्मल सर्गः खनेदइथें तुं शरिरय् न्यनाच्चंगु क्लेशयात मदयेका बिल धाःसा निरोगी जुयाच्चने फइ धइगु उद्देश्यं थ्व ज्यो-रे स्थापना जूगु खः ।

● ज्यो-रे प्रति मनूतयगु गुलि विश्वास खनेदु ?

ज्यो-रे भीगु नेपालय् नकर्तिनि जक हे दुहां वःगु खः । ज्यो-रे याइपिनिगु नं प्रभाव-अध्ययन द हे मदुनि । जापानय् द्वलंङ्गःगु उपचारया संघसंस्था दुगुली नं वया दुने थ्व छगू चिकिचाधंगु संस्था खः । करिब ६३ साल न्हयः उबले जापानया छगू गामय् भिक्षु सामा धाःम्हेसिनं थ्व संस्था स्थापना याःगु खः । वया चेलापिसं विकास याना हं थौंकन्हय् जापानय् जक हे थुकिया ८०-९० गू केन्द्रत दु । अथे हे दक्षिण अमेरिकाय् खुथाय्, - न्हय्थाय् थ्व संस्था दु । अमेरिका, फ्रान्स नापं ११ गू देशय् थुकिया प्रचार याना हयाच्चंगु दु ।

● ज्यो-रे प्रविधि स्यनेत गुलि तालिम कायेमाः ?

ज्यो-रे यायेया लागि तालिम कायेगु सियां विशेष यानाः थःके छुं ल्वय् दुसा व ल्वय् निवारण मजुतले ज्यो-रे याकास्वयाः निवारण जूगु महसुस जूया उकिं प्रभावित जुयाः दुजः जू वयेगु । दुजः जुया च्वंच्वं अनुभव दये हे धुंकी । अले दुजः जुइबलय् दुजःतय्सं मेपिन्त ज्यो-रे याना बीज्यू । विश्वास दयेकेत थःके च्वंगु ल्वय् लायेकेमाः ।

● ज्यो-रेया नापनापं बुद्ध धर्म विकासया लागि छपिंके मेगु कार्यक्रम दु लाकि ?

ज्यो-रे बुद्ध धर्म विकासया कार्यक्रम मखु । व रोग निवारण यायेगु विधि जक खः, बरु बुद्ध धर्मय् सनीपिसं थुकियात नापनापं यंके धाःसा ज्यू । स्कूल चायेकाः परिर्यति शिक्षा विकास यानाः, पाठ्यपुस्तक परिमार्जन यानाः, उकी थपे यानाः प्रचार यायेफत धाःसा नेपालभाषां जक मखु मेमेगु भासं नं गांगामय् प्रचार यायेफत धाःसा नेपाः देशय् बुद्ध धर्म प्रचार यायेत छुं हे असुविधा महसुस यायेमाःगु मदु । मनूतयगु रुची धर्म नं खः । जातपात, उंचनिच, भेदभाव मदुगुलिं बुद्धिजीवीतय्सं बुद्ध धर्मयात यक्व विश्वास याना हयाच्चंगु दु ।

न्हयब्वःम्ह - उज्ज्वल बज्जाचार्य

(साभार : सन्ध्या टाइम्स, ने. सं. १११८ थिंलाथ्व १४)

‘त्रिरत्न’—या शब्दार्थ स्वंगः रत्न खः, परन्तु ‘त्रिरत्न’ नां कायेवं बौद्ध-जगतं बुद्धयात, बुद्धया धर्मयात, धर्मया पालक संघयात लुमंकी । भगवान् बुद्धयात तर्कं रत्नया उपमेय याये फुगु अलंकार शास्त्रया विजय खः । बौद्ध ग्रन्थया अलङ्कारं अले बुद्धयात रत्नमध्ये श्रेष्ठं रत्न धया तल । बुद्धया, वसपोलं कना बिज्यागु धर्मया, धर्मयात व्यवहारिक रूपे जीवित याना च्वनीपि संघया शरणागत व्यक्तियात बौद्ध धाइ । संक्षेपं त्रिशरण वा त्रिरत्न शरण वनीपितं बौद्ध धाइ । उकिं बौद्धपिसं ‘त्रिरत्न’यात बांलाक म्हुसीकेमाः । त्रिरत्न मध्ये न्हापांम्ह रत्न बुद्धरत्न खः ।

‘रत्न’ मानव-समाजया सम्मूतीय आपालं मूल्य वंगु वस्तु खः । सम्मति द्वारा स्तरया निर्धारण याःथे मानवं अलंकार क्षेत्रे नं थ्व उपमा बिया मनुया स्तरया निर्धारित याइ । थ्व परम्परा प्राचीन कालं निसं थौतकं न्ह्यानावं वया च्वंगु दु । थौया भारतरत्न, नररत्न, साहित्यरत्न, कविरत्न शब्दे बिचाः यायेव जि स्पष्ट याना धाये माःगु धाये म्वाःक हे छित् स्वयं-बोध जुइ । वथे बुद्ध नं छम्ह रत्न खः । नेपालरत्न, एशिया रत्न, विश्वरत्न, संसाररत्न आदि छुं मखु, वसपोल केवल बुद्धरत्न खः । कारण अतीते बुद्ध जुया वंपि दु, अनागते जुइ-पि दु, उकिं अभूतपूर्व पुनः असम्भावित आदि नं धाये मज्यू, हानं वसपोलया प्राणी प्रति दुगु, मैत्री करुणासीमा-हीन खः ।

सीके माक सीका बिज्याम्ह, प्राणीपिसं नं सीके माक सीके फइगु कथं प्यंगु आर्यसत्य अवबोध जुइक उपदेश याना बिज्याये फुम्ह, शील-समाधि-प्रज्ञाया विमुक्ति ज्ञान स्वयं सीका प्राणीपित अवगत याना बिज्याये फुम्ह वसपोलयात बुद्धरत्न धाइ । बुद्ध अन्य देव व देवीतथे सृष्टि व विनाशया दावा याना बिज्याइम्ह मखु, अपितु थ्व संसारया दुःख मदयेका निर्वाण अथवा शान्तिपद लायेगु इच्छा दुपित मार्ग निर्देश याना बिज्याइम्ह खः । वसपोल २५०० दँ न्हापा थ्व मनुष्य लोके च्वना बिज्यागु खः । थौ वसपोल महापरिनिर्माण जुया बिज्याये थुंकल । थुकिया मतलब थ्व मखु कि बुद्ध थन मंत, कारण सिद्धार्थयात बुद्ध याःगु बोधिज्ञान थन दनि । उकिं हे वसपोलं थया बिज्यागु, सुनां धर्मयात खन, वं जित खन ।

वसपोलं बोधिसत्व जुया बिज्याना च्वंबले आपालं बुद्ध

जुइगु प्रतिज्ञा याना बिज्यात हानं बुद्धत्वया निंति दान पारमिता पूर्ण याना बिज्याबले के वुं, काय् म्हाय् आदि व स्वयं थःगु शरीरया ला-हि, मिखा आदि परित्याग याना बिज्यात । वथे दुश्चरित्र नष्ट यायेगु सुचरित्रया अभ्यासे वसपोलं शील पारमिता पूर्ण याना बिज्यात । काम व नैष्कर्म्य आदिया आनि-संस सीका कामवस्तु एवं कामचिन्तां मुक्त जुइगु नैष्कर्म्य पारमिता पूर्ण याना बिज्यात । वथे हे न्ह्यागु वस्तुया यथार्थ तत्व सीका कायेगु प्रज्ञा पारमिता; बाधा व विघ्नया वा-फय् खना लिमचिलेगु थःगु प्रतिज्ञा पूर्ण यायेगु वीर्यपारमिता, कठोरतम प्रहारे नं सह यायेगु शान्तिपारमिता, थमं धयाथे पुरे यायेगु सत्यपारमिता, सत्य मार्गं विचलित मजुइगु क्रातुक ज्वना च्वनेगु अधिष्ठान पारमिता, सकल प्रति सम-प्रेम जीवन दनेगु मित्रता पूर्ण मृदु व्यवहार यायेगु मैत्री पारमिता, मध्यस्थ जुया च्वनेगु उपेक्षा पारमिता पूर्ण याना बिज्यात । थ्व पारमिता पूर्ण याना बिज्यागु चर्या लोकार्थ खः, ज्ञातार्थ खः ।

वसपोलया अन्तिम पारमिता पुरे यायेगु वेस्सन्तर जन्मे जुल । वेस्सन्तर जन्मं लिपा वसपोल तुषित देवलोके जन्म जुया बिज्यात । अन हे देवतापिनिगु आग्रहे पञ्च महावि-लोचनं लिपा नेपाल राज्य कपिलवस्तु नगरे जन्म जुया बिज्यात । थनं निसंया जीवन बुद्धया जीवनी खः । पूर्वं जीवनयात बोधिसत्व काल धाइ । जन्मं लिपा राजभवने च्वंगु, वैराग्य जूगु, महाभिनिष्क्रमण याःगु, खुदं तर्क दुष्कर तपस्या याःगु जीवनयात बुद्ध जीवनी थाय् दु, यद्यपि बुद्धया जीवन बुद्धत्व प्राप्तं निसं तिनि प्रारम्भ जुइ ।

बुद्धया गुण वर्णन यायेगु क्षमता जिके दु धका सुं आचार्यं गर्व मयाः । वसपोलया गुण महासागर सम खः । प्रत्येक बुद्ध व अग्रश्रावकपिसं तर्कं तःगु ज्ञान व शक्ति अनुसारं बुद्धया गुण थुइका काइ । वसपोलया नाम विशेष नं प्रशंसाया म्हुतुवाः बत्ति हे दु, श्रद्धा-पात्रया बत्ति हे दु । अयनं वसपोलयागु थुपिं गुण वा ज्ञाने विशेषता खने दु ।

(१) प्राणीपिनिगु श्रद्धा, वीर्य, स्मृति, प्रज्ञादि इन्द्रिय धर्म गुलि थयाके दु धका सीका कायेगु ज्ञान ‘इन्दीय परोपरियन्त’ ज्ञान ।

(२) कामराग, भवराग, प्रतिध, मान, टिष्ठ, विचिकित्सा

[ल्यंगु ५९१ पेजे]

स्वांया पुन्हीया सन्देश

श्री भक्तकृष्ण उपासक

थौं तथागतया जन्म, बुद्धत्व-प्राप्ति, महापरि-
निर्वाणया स्वंगू महा संयोग चूलागु स्वांया-पुन्ही ।
उर्कि ध्व दिया महत्ता पाखे भिखा व्वयेव हे तथा-
गतया जीवन व उपदेश खनी । तथागतया महत्ता
मानवीय गुणया महती महत्ता खः, तर भी राग,
द्वेष व मोहं आप्लावित मनुखं खंके थाकु । तर्कया
तराजु ज्वना तृष्णाया दामं शब्दया व्यापार याना
च्वंगु युगे ला तथागतया धात्थें धात्थेंगु महत्ता खंके
थुइके ह्यसीके भं हे थाकु । हानं भूत व भविष्यया
ज्ञाता मज्जेसं त्रिकालया त्रिभुवनया अद्वितीयज्ञानी,
महान पुरुष धायेकेगुया वसपोल पक्षपाती मखु ।
थौं भीसं वसपोलया गुगु महत्ताया प्रशंसा याना
च्वना, व भीगु ज्ञानानुप्रेरित सिवे श्रद्धानुप्रेरित जुया
च्वंगु दु । श्रद्धानुप्रेरित महत्ती-दर्शन संदेहवाद्या
लहरं चुइकी मखुगु नैतिक-मानववादे निर्भर मजू ।
उर्कि दके न्हापां प्रज्ञाया जः खयेका तथागतयात
वांलाक खंकेमाः, अले नैतिक-मानववाद्या दुने लाः-
गु कथं जक ज्या याना तृष्णाया नाश यायेगु जग-
सेवा यायेगु भीगु उद्योग जुइमाः । धर्मया अनु-
भूति विना धर्म-प्रवर्तकया महत्ता खन धका धुक्क मनं
च्वनेगु अपायसकं हिसि दुगु, बुद्धिवादी जगतयात
ल्वःगु, धर्मक्षेत्रं दुने मलाःगु ज्या खं जक मखु, अपितु
थःत थमं ह्येकेगु नं खः । सुनां थःत थमं ह्येकी वं
जगतयात ह्येकी ।

तथागतया उपदेशया सार प्यंगू आर्यसत्य व
यागू आर्य-मार्ग खः । आलोचना जक न्यन्यं

हीमही चाचां समस्या समाधान वा सुक्ताव मलुया
च्वंगु थ्व वर्तमान नेपालयात आर्यसत्य सिवे नं आर्य-
मार्गया आवश्यकता दु । दुःख यथार्थह्यमसिया हे
धात्थें ला निरोधया लें भी पलाः मन्ह्याना च्वंगु
खः, अयनं पलाः न्ह्याकेत ला लें हे मदयेकं मगाः ।
व्यक्ति व समस्तिया निंति दुःखदायी, अनर्थकारक
तत्व मदयेका छ्वयेया निंति मिखां खंका बोगु,
ज्ञानया जः बीगु आर्य-मार्गया आवश्यकता दु ।
दुराचरण व सदाचरणयात ह्यसीकेगु सम्यक-दृष्टि
आर्यमार्ग खः । स्यायेगु, खुइगु, व्यभिचार यायेगु,
मखुगु, ल्वाकेगु, छाःगु, ख्यले मदुगु खं ल्हायेगु,
लोभ व क्रोध यायेगु अले दार्शनिक दृष्टि द्वंका
ईश्वर, आत्मा, जाति-भेद माने यायेगु क्रमशः शा-
रीरिक, वाचिक, मानसिक दुष्कृत्य खः । भीसं
स्वतः थ्व भिगू दुष्कृत्यं अलग जुइगु प्रयत्न यायेमाः ।
थुकी हे थःगु कल्याण दु, जगयात थःगुपाखें कल्या-
ण जुइगु दु । गबले भीसं थ्व दुष्कृत्यया विपरीत
सद्गुण थःके दयेका च्वनी, अवले परोक्ष्य रूपं भीसं
पाहाँ याना च्वंगु नाना समस्या समाधान जुइ ।
संम्यक-संकल्प आर्य-मार्ग खः । पुनरुक्ति मजुइ

धाःसा नैष्कर्म्यया संकल्प शुक्रिया विशेषता खः । सम्यक्-वाणी आर्य-मार्ग खः । शुकी वाचिक दुष्कृत्यया विश्लेषण दु । यदि क्वसीक बिचाः याना यंकूसा ध्व सम्यक्-दृष्टी अन्तर्भूत जुया च्वंगु लुया वइ । सम्यक्-कर्मान्त आर्य मार्ग खः । शुकी शारीरिक दुष्कृत्यया सूक्ष्म रूपं विवेचन याना, उकिं विमुख जुइगु प्रेरणा बिया तःगु दु । सम्यक्-आजीविका आर्य-मार्ग खः । शुकी शस्त्रया व्यापार, प्राणीया व्यापार, मद्यया व्यापार, मांसया व्यापार, विषया व्यापार मयासे जीवन हनेमाः धयागु निर्देश दु । सम्यक्-व्यायाम आर्य-मार्ग खः । शुकी मानसिक दुष्कृत्यं मुक्त जुइगु निरति मानसिकनैतिक-निर्माण यायेगु उपाय दु । भीगु शारीरिक कर्म हे मानसिक-कर्मया सफलता वा सक्रियप्रयोग खः । मनयात चीगु अकुशल दुष्कृत विचार मल्लुगु मल्लुइका तयेगु, ल्लुगु मल्लुइका छ्वयेगु संयम-प्रयत्न व प्रहाण-प्रयत्न, निरन्तर जागरुकता व वीर्यादि प्रयत्न; भावना-प्रयत्न, उत्तरोत्तर चरित्र निर्माणया, मानसिक विशुद्धताया विपुलता प्राप्त यायेगुया रक्षण यायेगु अनुरक्षण-प्रयत्न खः । सम्यक्-स्मृति आर्य-मार्ग खः । न्ह्यागुं अवस्थाय नं मानुषिक, भिगु मभिगुया दृष्टि स्वतःआलोचना यायेगु ल्वःममंका

च्वनेगु शुकी खँ दु । सम्यक्-समाधि आर्य-मार्ग खः । एकान्ते च्वना न्ह्यलंचागु-न्ह्यपुं (आलोक-सञ्जी) स्मृति पूर्वक उद्धतता तोता शान्त-चित्तं विचरणया सद्-साहस दयेका वनेगु शुक्रिया सार खः ।

मानवताया मू फूमं अपो दया वया च्वंगु ध्व युगे महामानव तथागतया ध्व लँपुइ सु गुलि अपो वना च्वंगु दु, धात्थेया अर्थे व हे उलि अपो महान जुइ । चाहे साहित्यिक जुइमा, चाहे राजनैतिक जुइमा, चाहे धार्मिक जुइमा शुकिं विमुख जुइगु अथवा ध्व च्यागू प्रकारया सम्यक्त्वं तापायेगु वयागु महत्ताया द्योतक गबलें जुइ मखु, अले अजापिनिगु ज्या नैतिक ध्येयवाद प्रतिष्ठा-पोषक मजुया जग-कल्याण याइगु नं जुइ मखु ।

सद्-प्रेरणा वीगुली स्वया ग्रहण याना कायेगु तसकं थाकु, हानं श्रेष्ठता नं शुकी हे दु । उकिं शुजागु स्वांया-पुन्हीथे जागु तथागतया जीवन नापं मुख्य मुख्यगु स्वंगू घटना जूगु पावन-स्मृति दिनं भीत शुजागु सद्-प्रेरणा बिया च्वंगुली गुलि श्रेष्ठता दु, व सिवे अपो ध्व प्रेरणा गुलि फु उलि अपो स्वयं अंगीकार यानावं यंकेगुली दु । अस्तु !

दोष

श्री भक्तकृष्ण उपासक

बुद्ध भगवानया उपदेशानुसार मैत्री भावना यायिह्य ब्यक्तिं थमं थःतर्नि मैत्री याय् माः। थथे धया बिज्यागु हे थमं थःत मैत्री याय् अःपुगु जुया खः। थमं थःत यानागु मैत्री याकनं पूर्ण जू। थःत थमं मैत्री यायिह्य ब्यक्ति जि निदुःखी ज्वीमा, नीरोगी ज्वीमा, सुखी ज्वीमा धका थुगु रूपं धयां मगाः थःके दया च्वंगु दोषयात लिकया छेगु हे धाल्थेगु मैत्री ज्वी। लोक्य मनुतयगु स्वभाव हे थःगु दोष मखनेगु व करपिनि दोष खना च्वनिगु खः। फलानाम्हेसिनं थज्योगु खरापगु ज्या यात खरापगु खँ लहात धका करपिनिगु दोष जक धया च्वनि। थथे हाला च्वनिह्य मनु थः थमं हे थमं धया च्वनागु दोषं पूर्ण ज्वीका च्वंहा जुया च्वनि। थःके नं छुं दोष दुला धका भचा हे बिचार याना खइ मखु।”

“मुदस्सं वज्जं अच्चेनं-अत्तनो पन दुहसं, परेसं दिस्व वज्जामि ओपु नाति यथा भुमं अत्तनो पन छादेति कलिं व कितवा सको”

“करपिनि दोष याउँक खंका काइ। थःगु दोष खंके थाकु। करपिनि दोष क्यनिह्य मनुखं मेपिसं छुं छगू बांमलागु ज्या यात बा धाल धासा अप्पो याना क्यनि करपिनि दोष क्यनिम्हेसिनं थःगु दोष तोपुया तयि। गथे ब्याधां थःगु शरीर पंक्षीतेसं मखंकेत स्याउला हलं तोपुया च्वनि।” अथे हे धका भगवान बुद्ध देशना याना बिज्यागु खः।

थथे धाइगु सांसारिक मनुतेगु साधारण स्वभाव खः। उकिं बुद्धिमानपिसं अथे सँकेगु बा खराबगु

लेखक

इच्छां मालि मखु। सुं गुहोसियागु दोष खंसां वयात गन खन अन हे धया निन्दा उपहास याइ मखु। करपिनि भूल जूगु दुसां वयात प्रेमपूर्वक धयाबी। सुनानं करपिनि दोष खंका निन्दा याइ बा प्रचार याना बीगु रूपं धाल धासा वं थःगु जीवने याना च्वंगु छगू तःधंगु भूल याना च्वन धासां ज्यू।

“पर वज्जानु पस्सिसं निच्चं उज्झान सं जिनो आसवा तस्स वजन्ती आगसो आसवक्खयो”

“करपिनि दोष जक स्वइम्हेसिके काम आशा अथवा क्लेश बरे जुया वइ। क्लेश मदेका अरहन्त ज्वीम्हेसिनं थज्योगु दोष मदेका छई” धका भगवान बुद्ध देशना याना बिज्यागु खः।

उकिं न्हाबलेसं करपिनि भिगु जक स्व। करपिन्त निन्दा याना च्वनिह्य ब्यक्तियाके क्लेश (ल्यंगु २५५ पेजे)

बौद्ध

श्री भक्तकृष्ण उपासक

नमोतस्म भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स—
बुद्धया विशेषता, वास्तविक गुणया चित्रण, बौद्धया परिभाषा
बी न्ह्यो धुक्किया छुं अर्थ थ्यायेगु आवश्यकता खना। गुगुं
धर्म वा धार्मिक सम्प्रदायया परिभाषा व सार्थकता विषये
नं थुजागु सर्वाधिक वा सर्वप्रथम पाठ याइगु वाक्यं व श्लोकं
धाइ। हा; गुजागु जुइ; मा, ह; अले खां नं अजागु हे जुइ।
धन मेमेगु सम्प्रदाय व धर्मया खां तोता बौद्धधर्म व बौद्ध
विषये हे जक छुं धायेगु शिर्षकयात त्वः, जित यः।

‘वसपोल भगवान अर्हतु सम्यक् सम्बुद्धयात नमस्कार’,
थ्व शास्त्रीय अथवा ग्रन्थे उल्लेखित शब्दया व हे शब्दं
बिया तःगु अर्थ खः। नमस्कारया तात्पर्य आदर तथा खः।
बौद्धधर्मे बुद्धयात नमस्कारया मतलब वसपोलया दासत्व
स्वीकार यायेगु मखु। वसपोलयात ज्ञायु नमस्कार यायेगु
लेसाया अर्थ खः, ज्ञायुकि वसपोल ‘अरहं!’ गबलें गुप्त पाप
याना बिमज्याम्ह खः, राग, द्वेष भीह हनन याना बिज्याये
धुंक्मह खः, दके ला देव व मनुष्यपिनि निति सारथी जुया
व्यूम्ह खः, लै क्यना व्यूम्ह खः, सम्यक् सम्बुद्ध खः। ‘बुद्ध’
सिद्धार्थयागु बोधिज्ञान प्राप्तं लिपा संस्कारित जुगु नां खः।
सदा सर्वदा समये समये अवतरित जुया लोक कन्याण
यायावं च्वनीम्ह धाम्म मडुम्ह ईश्वरया छुं पलखया लोका-
वनरित समयया संज्ञा मखु। वसपोल बुद्धया उपदेश अनुसार
आचरण याइम्हसित बौद्ध धाइ।

थौं बौद्ध निगु प्रकारं खने दु। ढगू जन्मजात बौद्ध
अर्थात् बौद्ध जातिया कुले जन्म जूमह, व्वलंमह मनूयात बौद्ध
धाइ। मेगु धार्थ्येगु प्रकारया बौद्ध खः, जन्म जात सम्बन्ध
मतसे नियमं वा आचरणं बौद्ध जुइपि। न्हापांगु प्रकारया
बौद्ध अर्थात् बौद्धया कुले जन्म जुइवं, बौद्ध मां-बौया नातां
बौद्ध जुइगु धार्थ्येगु बौद्ध जुइगु मखु। चावांकया शैली
त्याना धाःसा बौद्ध कुले जन्म जुइवं बौद्ध जुइगुसा, बौद्धया
छें जन्म जुइवं बौद्ध जुइगुसा वया छें पशु पक्षीया जन्म जुइ
बले इमित नं बौद्ध धाये माली। बौद्ध छें व्वलनेवं हुकें जुइवं
बौद्ध जुइगुसा व छें तमा जुइगु सिमा-खांमा नं बौद्ध सिमा
खांमा धाये माली। तर भीगु बौद्धया तात्पर्य छें बुइगु व
हुकें जुइगु नाप मखु। बौद्धया छें छुं मेगु धर्म सम्प्रदाययापि
बालं च्वंसा वया पाखें बूमह सन्तान व हे धर्मीम्ह माने याइ

गुगु धर्मीया वया मां-बौ खः।
उकिं थौं धर्मी धयागु नं
ब्राह्मणवादया जातिवादया
थासायु धाना जन्म हे बौद्ध

जि धका फुले जुया तुति वें मचूसे जुइगु थ्व समय मखु। बौद्ध
कुले वा बौद्ध मां-बौया कुल परम्पराय हे बौद्धया वास्तविक
परिभाषा मध्ये धुंक्कु मस्यु गुलि दन। बुद्धया अनुयायी मां-
बौया सन्तान जुया बुद्धया उपदेश धुइकेगु प्रयत्न हे मयासे
च्वना च्वंगु नं गुलि दन मस्यु। अले गुगुं गुगुं विकृत बौद्ध
संस्कृतियात सभ्यतायात नं सत्य व खच्छ रूपे हयेगु गबलें
भीके मती मल्ल।

बुद्धया शासने बौद्ध प्यंगू प्रकारयापि दु। लिंगभेदया
शब्द विशेष तोत्सा अम्ह निगू हे जक दः वनी। व खः,
भिष्णु-भिष्णुणी, उपासक-उपासिका। बौद्धया चरम अवस्था
अर्हतत्व खः, प्रारम्भिक अवस्था पञ्चशील खः। पञ्चशील बुद्ध
प्रदत्त व प्रानिपत्ति खः, गुगु पालन याइम्हसित हे बौद्ध धाइ।
बुद्धकालीन समये व वयां गुलिखे लिपा तर्क थौं बौद्ध धार्थ्ये
उपासक-उपासिका गृहस्थ पक्षया बुद्धयागु उपदेश न्यनीपि
नरनारीपित, त्यागी पक्षया नर-भिष्णु नारीयात भिष्णुणी
धाइगु खः। बुद्धया शरण वनेगुया मतलब नं बुद्धया विचार
समर्थन यायेगु खः, अले आचरण यायेगु खः। पाली सूत्रे
तर्क-वितर्क लिपा, धर्म श्रवणं लिपा आपालं क्षत्रिय वा
ब्राह्मणपि नं बौद्धजुल, इमिसं अबले थथे हे प्रायः धाइः—
‘तस्माहं भगवन्तं गोतमं सरणं गच्छामि, धम्मं च भिक्खु
संघं, उपासकोऽति मं तव गोतमो धारेतु।’ जि भगवान
बुद्धया शरणे वया, धर्मया व संघया शरणे वया। भगवान,
जित उपासक धका धया बिज्याहुं।

थथे हे बौद्ध ग्रन्थया अध्ययन व परीक्षणं भीत बौद्धया
वास्तविक तात्पर्य हे उपासक व उपासिका कथं बी। तर भी
धाःसा न्यने नं मखु, याये नं मखु धाइपि! भीगु थ्व ज्ञान
क्षेत्रया परिधि खः, प्रगतिया बाधक खः। बांलाक छुं मथू,
मस्यु, अर्थे मथुयावं वना च्वन। अले उपासक उपासिका
धयागु शब्द हे नं न्हूगुथें जुया पुलांगु परिपाटीया शन प्रतिशान

[ल्यंगु ५०२ पेजे]

बरे जुया वइ । थथे जुइका च्वने मालिगु हे बांम-
लागु बिचार याना च्वनिगुलि खः । मभिगु मती
तया करपिनि दोष मालिह मनुयात मार्ग फल
प्राप्त याना कायगु तापाना वनि । वं निर्वाण लाना
काय फेमखु । उकि हे सन्सारे जन्म जू पत्ति दुःख
सिया च्वने मालिगु । सुयागुं दोष खंसा मैत्री
चित्तं धया बीगु छगू पुण्य कार्य खः । करपिनि
दोष क्यना बीगु स्वया थःके दुगु दोष माला स्वंगु
हे श्रेष्ठ जू ।

“अत्ताहि गवेसथ”

“थःगु दोष माला ख” धका भगवान बुद्धं
उपदेश याना बिज्यागु मध्ये उत्तमगु उपदेश खः ।
थःत थमं मैत्री यायगु वा स्वयगु हे थःके छुं दोष
दुला धका स्वयगु खः । दोष रहितपि सन्सारे सुं
मदु । न्हि न्हि क्लेश बरे याना च्वनिगु काय,
वाक्, चित्त भीके दया च्वंगु दु ।

उकि भीसं करपिनिगु दोष मालेगु स्वया थःत
थमं मैत्री याना थःके च्वंगु दोष मदेका छयगु हे
धात्थेयागु मैत्री जू वनि ।

सकल सत्व सुखी ज्वीमा ।

[५९१ पेजया त्वं]

व अविद्यादी आश्रव थुलि बलवान धका सीका कायेगु
‘आसयानुसय’ ज्ञान ।

(३) थःगु शरीरं लः-भि पिकया क्यनेगु ‘यमक प्राति-
हार्य’ ज्ञान ।

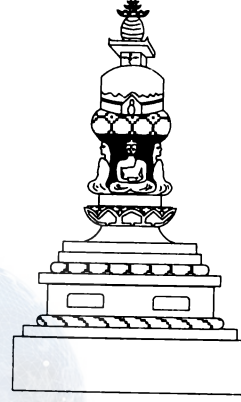
(४) दुःखीपि प्राणीपित ध्यानं खंका प्राणीपिनिगु
दुःखं मुक्त यायेगु दया तथा बिज्याइगु ‘महाकरुणा समापत्ति
‘यान’ ।

(५) सर्व धर्म व दर्शनयान सर्व प्रकारं सीका कया उगु
विषये विचाः याना थुइके फुगु ‘सब्वञ्जुत’ ज्ञान ।

(६) ह्याउंक छुया तःगु नपातां गंगु लपते थीवं अष्प
याइथे अपुक हे न्यागु धर्मयात नं थःगु प्रज्ञां थुइका कायेगु
‘अनावरण’ ज्ञान ।

थुकि अतिरिक्त तथागतया अनन्त गुणे गुगुं गुण ल्यया

विचाः मयासे स्वयं सिद्ध सत्य माने याना मयगु पढः
पिकया च्वनी । दुनेया अर्थं थःके दुगु दूगुणं तोना सत्यया
सादर समर्थन व स्वीकारया मतलब हे बौद्ध खः, उपासक
खः । अन्यथा वाह्यदृष्टिं भीके बौद्ध धायेकेत वा उपासक
धायेकेत न का छपु दु, न आगंसा ! भीगु धार्मिक
सम्प्रदायया छुं चि दुसा व खः, आचरण व चरित्र ! अले व
हे मंत धाःसा भीसं मनी तये हे माः, भीके छुं मंत !
भी सुं मखु ।

तःगुयात नवअरह आदि गुण धाइ । गुकियात फुक
थेरवाद राष्ट्रं सर्वमान्य रूपे स्वीकार याना ‘नवगुण’ स्मरण
रूपे सदां स्मरण याना च्वनी :—

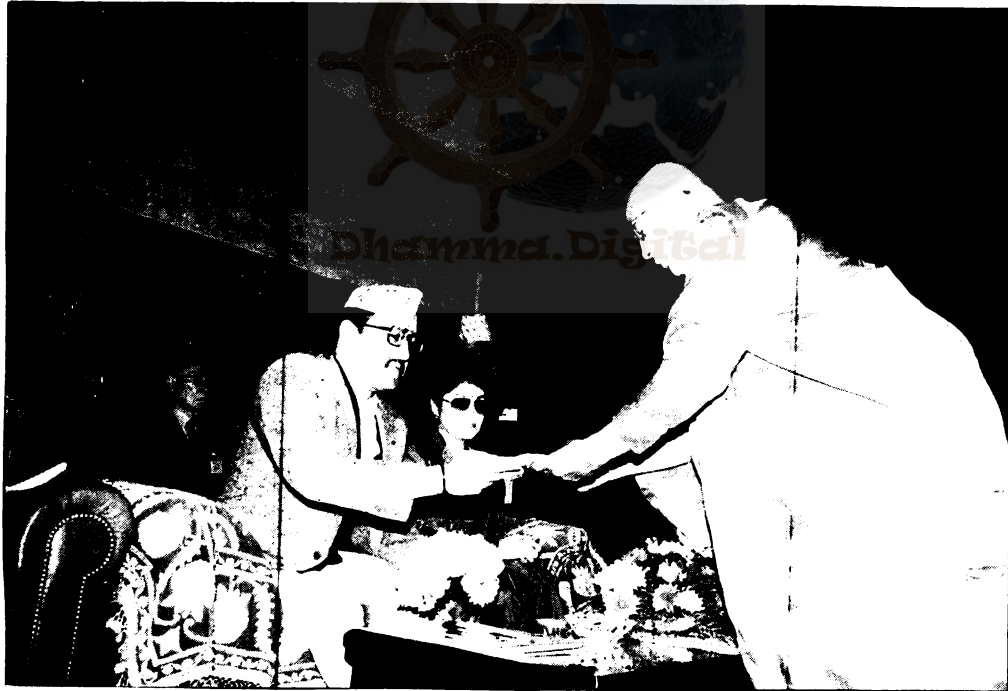
इतिपी सो भगवा अरहं सम्मासम्बुद्धो विजाचरण सम्पन्नो
सुगतो लोकविद् अनुत्तरो पुरिस दम्म सारथी सत्था देव
मनुस्सानं बुद्धो भगवा’ति ।

वसपोल अर्हत्, सम्यक् सम्बुद्ध, विद्या व आचरणं सगपन्न,
सुगत, लोकविद्, देवमनुष्यपिनिगु निति उत्तम सारथी-सम, देव
मनुष्यपिनि शास्ता, बुद्ध, भगवान खः ।

बौद्ध-कवि, बौद्ध-साहित्यकार अथवा आचार्य गुलिसिनं
बुद्धया प्रति थःगु श्रद्धा शब्दं व्यक्त याना वन, उपि फुक
थ्व नवगुणे निहित जुया च्वंगु दु । थ्व नवगुणे नं संक्षिप्त
याना बौद्ध-जगतं (सपोलयात ‘बुद्धरत्न’ धाइ ।

श्री ५ महेन्द्र र सहभागीहरूका साथ भिक्षु सुमंगल

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवका साथ भिक्षु सुमंगल

भिक्षु सुमंगल पंचेन लामा संग छलफल गरिंदै

Dhamma.Digital

भिक्षु सुमंगल डिल्लीमा भएको Asian Buddhist Conference मा

भिक्षु सुमंगल बौद्ध सम्मेलनमा

भिक्षु सुमंगल जापानको एउटा उत्सवमा सामेल

भिक्षु सुमंगल थाइल्याण्डमा राजगुरू थाइसंघराजाको अभिनन्दन समारोहमा सहभागी

भिक्षु सुमंगल भारतका राष्ट्रपति राधा कृष्णसंग अटोग्राफ लिइदै

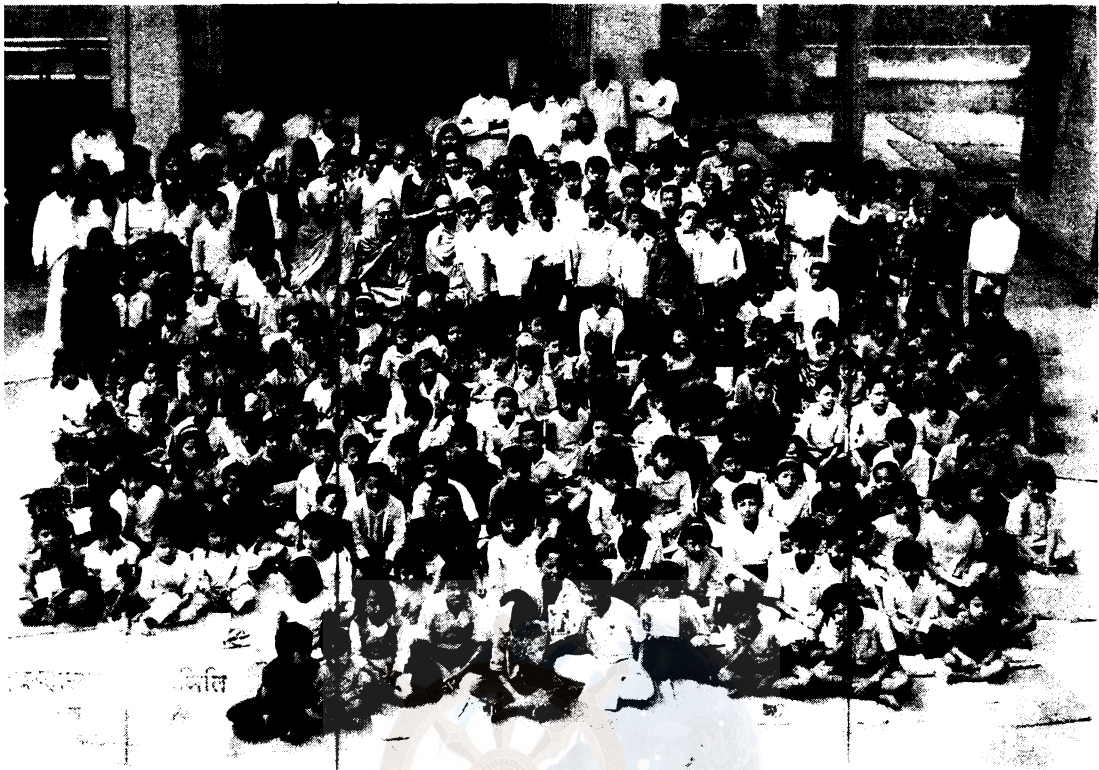
भिक्षु सुमंगल भारतका प्रधानमन्त्री श्रीमती इन्दिरा गान्धीलाई बुद्धको तस्वीर दिदै

भिक्षु सुमंगल दलाई लामा तथा अन्य महानुभावहरूका साथ

भिक्षु सुमंगल जापानका फुजी गुरूका साथ

Dhamma.Digital

भिक्षु सुमंगल बौद्ध बृद्धाश्रम वनेपामा इमेज च्यानललाई अन्तर्वार्ता दिदै

भिक्षु सुमंगलबाट बौद्ध बृद्धाश्रमको भवन शिलान्यास कार्यक्रमको अध्यक्षता ग्रहण

भिक्षु सुमंगल क्योडो केदानका साथ

भिक्षु सुमंगल आफ्ना सहपाठीहरूका साथ

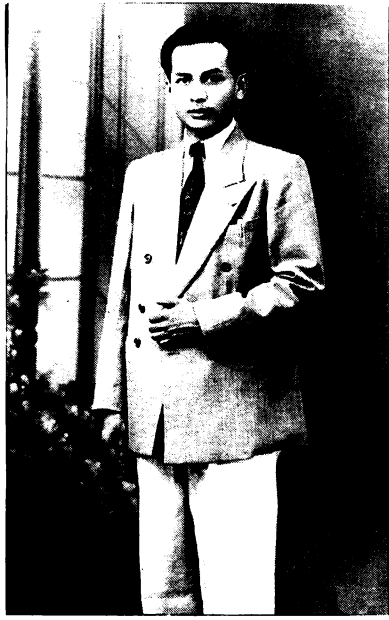
भिक्षु सुमंगल जापानमा रहनु हुंदा वहाँ माफर्ति प्राप्त सहयोगमा निर्मित
गणमहाविहारको भवन

अभय उपचारको निजी भवन

सिद्धार्थ शिशु निकेतन प्रा. वि. को वार्षिक कार्यक्रम

युवक भक्त कृष्ण

भिक्षु सुमंगल उपासक उपासिकाहरूका साथ धार्मिक भ्रमणमा

वर्मासा श्रामणेर हुनु भन्दा अगाडि गुरुमाहरूका साथ भक्त कृष्ण

डा. धनराज अर्याल

Dr. D. R. Aryal

M.B.B.S. (Cal), D.C.H. (Cal)

PGT Diarrhoeal Diseases (Dhaka)

Consultant Paediatrician

वरिष्ठ बाल रोग विशेषज्ञ, फिजिशियन

Clinics

Naxal Pharma, Naxal

7.30 A.M. - 8.30 A.M.

Tel: 416 708

Charu Medical Store, Chabel

5.00 P.M. - 7.00 P.M. Tel: 470549

Tel: 413411 (Res.)

To Whom it may Concern

This is to certify that

Bhikkhu Sumangala aged 68 yrs

Expired on 05/11/22 at 11.05 PM.

Cause of death - Cardio-respiratory
arrest in a case of
Ischaemic Heart Disease.

Daryl
Reg. no 418
NMC

कृपया अर्को पटक आउँदा यो पुर्जा साथमा लिई आउनु होला ।

Date २०५५ फाल्गुण २१

२०५५ फाल्गुण २१, शनिबार

धौं २१ फाल्गुण २०५५ या चार्लेसिया साठे दुई वजे (२:३० वजे)

अ.ने.भि. महासंघया अध्यक्ष, उपाध्याय, महासचिव, सचिव, सिद्ध धर्मपाल, सिद्ध विजयपाल या उपस्थिति वये निर्णय जुल। थुगु निर्णय अ.ने.भि. महासंघया कार्य समिति मेगु निर्णय मयात्तै खः।

१) धौं ५ सन्ध्या ५-६ वजे ति द्वाहा विषयाकम्ह सिद्ध सुमंगल महास्पापिर द्दया-घाटया बघलिखिया साठे दश वजे (१०:३०) ति बोधल जुल। दकसिबे न्हापी वसपोलयात जन्म जराव्याधिं भरण युक्तयु निर्माण लोभ जुइमा धका तिरलनयाके पुर्वना याना।

२) वसपोलया आगिसंकाय वसपोलयागु बुद्ध शासनया सेवा अनुत्प माःगु व ल्पगु कथं थयेगु निवेत सिद्ध बुद्धराज महास्पापेर, वसपोल महास्पापेरया कोला पुणुम कृष्ण शिरोकार, मिन्चा राजेन्द्र राजशर्मा वसपोल थःगु मरणोपान्त बुद्ध विहारयागु संरक्षण व पुनःधया विगमा थिया तःगु कागेटियाम्ह जनाक वंका श्री लोकदरशन वजाचार्या सयुक्त तलबिल थयेगु।

३) आगिसंकाय कंस अर्थात २४ फाल्गुण २०५५ काठ आनन्दकुटीसं थयेगु जुल।

४) वसपोलयागु चल-अचल सम्पत्ति, धार्मिक आर्सेन, वसपोल गठल थाना तर्क विद्यागु बुद्ध विहारयागु संरक्षण यागु कमिटीं प्रारबिल नेपाल सिद्ध महासंघया निर्देशनाय थानेगु लिसें वसपोलयागु आगिसंकायात माःगु तर्क नं बुद्ध विहारया संरक्षण कागेटिं हे थारि।

५) थुगु बुद्ध विहारय आः थयें यान सिद्ध अलोमदासि, सिद्ध पञ्जाकिर्ती व विजयोद्दि सिद्ध स्वम्हः भये निम्ह चामी। वसपोलयात उपस्थापना थाना स्वधिं उपस्थितिसिं हे उपस्थापन थारि। मुख्ययु ताचा सिद्ध महासंघयाके चाली। मेमेगु ताचा बुद्ध विहारया संरक्षण समितिं सिद्ध महासंघया निर्देशनाय थारि।

सिद्ध सुमंगल
सिद्ध राजेश्वर
सिद्ध सुमंगल
सिद्ध सुमंगल
सिद्ध सुमंगल
सिद्ध सुमंगल
सिद्ध सुमंगल

भिक्षु सुमंगल महास्थविर दिवंगत जुगुया शोक संबन्धि व क्रियाया ज्याभव

धर्मोदय सभा

२०५५/११/२३

- १) सुथः ६ ताः ईलानिसें सनिलय् ६ ताः ईलय् श्रद्धेय भिक्षुया पार्थिप शरिर दर्शन ।
- २) भिक्षुसंघ पाखें :
१. पाठ - न्हिनसिया २ ताः निसें २.३० ताःतक
- ३) बज्जाचार्य गुरुपनि पाखें :
१. पाठ - न्हिनसिया ३ ताः निसें ३.३० ताः तक
- ४) लामागुरू पाखें :
१. पाठ - न्हिनसिया ४ ताःनिसें ४.३० ताः तक
- ५) अनगारिका गुरुमार्पनि पाखें :
१. पाठ - न्हिनसिया ४.३० निसें ५ ताः तक
- ६) पश्रद्धेय भन्ते मदुया सुचं राजदरवार, प्रधानमन्त्री, संस्कृति मन्त्री व पार्टी अध्यक्षपिंत पौ च्वयाः विगु । राजदूर्तापिंत फोनं जक सुचं बीगु ।

२०५५/११/२४

मदुम्ह श्रद्धेय भन्ते सुमंगल महास्थविरया पार्थिव शरीरया
अन्तिम दर्शनया लागि बुद्ध विहारस तथा तःगु दु । वस्पोलया
शव यात्राया लंपु कोय् चोयाकथं जुई

सोमवार १२ बजे प्रोसेसन न्ह्याइ

लंपु : बुद्ध विहारं

पुतली सडक - बागवजार - असं - न्हैकन्तला - टेंगल - बुरांख्यो - ताम्सीपा - दल्लु
- भुइख्यो - स्वयम्भू गःचाहिला - मन्सीगाः आनन्दकुटीया कोसं दिपे अन्त्येस्ती
(अन्तिमश्रद्धाञ्जलि)

अभिचात सरवारा

था प्रथम पुस्तिका कविता विद्यात । बुद्धविरासतया
कर्मवृत्ति व उन्नावमा नितीं सुहपात्री लक्ष्मी
त्रिभुपि मध्यम वृत्तपाल त्रि सदाया जित्त एव
लिंगाम् पुत्रु शान लोता विद्यात ।

वरापालमा निर्वाणमा कागता पाठा ।

वरापालमा कृति बुद्धविद्या । वासु वृद्धा मारा
वरापालमा लक्षण व रवि वृत्त केल १० भाषी शिष्ट
त्रिभुपि मध्यम पुत्राल कवचपा युता लपि ए
वरापालमा धारि वेदांग कवचपा ताया ।

वरापालमा बुद्धविरासत प्रवपा सेवा काः १८
प्रागु मिहरी चमरे मपु ।

वरापालमा कान्तिम हरेणा वरापालमायु बुद्ध
विरासत प्रतिपा लेनायुल जपेमा ।

प्रातः ५ वज

सुभाष
२३/११/२०२४

मिंक्षु सुमंगल महारथविर प्रति श्रद्धाञ्जली

गिगिजा पु. कोइराला
(पुधति मन्त्री)

पूर्व प्रधानमन्त्री तथा प्रतिपक्ष नेता मनमोहन अधिकारीबाट अन्तिम श्रद्धाञ्जली

श्रीगुरुपुत्र जिष्ठ सुभंगल महास्पर्धीरकी ६८ वर्षकी उमेर हिने
 राती अचानक निधन भएओ बुजाले समीलाई अत्यन्त दुखीत
 बनाएओ छ। हुन त जन्म र मृत्यु एउटा स्वभाविक प्रकृति
 प्रवृथा है। तर पनि असल र सम्मानित व्यक्तिओ निधन
 ले धेरै व्यक्तिहरू दुखित र स्वस्थ मानवका साथ मानव-
 सेवा, शान्ति र प्रवृत्त अभिवृद्धि को अभिप्रायमा गोपनी
 पु-पाउने गर्दछ। भन्ना स्वयंभूमि निरन्तर दुःखाशील (हुनु मरनु)
 श्रीगुरुपुत्र जिष्ठ सुभंगल को निधन भएते एउटा नावजानीको हुला हो।
 म वहाँ प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै मृत आत्मा को
 लिए शान्ति को हार्दिक कामना गर्दै लावीधत स्वर्गमा स्वर्गकान्त
 भक्त गान सादर

२०२४/११/२४

श्रीगुरुपुत्र जिष्ठ
 महाशयिन, नेकपा (एमाले)

२६६८ अमृत कुमार बोहरा (स्थायी विद्यार्थी)

श्रीगुरुपुत्र जिष्ठ प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु।

श्रीगुरुपुत्र जिष्ठ

हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै छु।

Dhamma.Digital

To My beloved teacher and a great person.

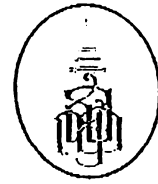
श्रीगुरुपुत्र जिष्ठ
 २६/११/२४

WAT BOVORANIVES VIHARA

10, Kathmandu

11, Bangkok

7 March 2542 B.E. (1999).

To
The President,
All Nepal Bhikkhu Mahasangha
Kathmandu, Nepal.

Venerable Sir,

I have learned with Dhamma-samvega of the sudden death of Venerable Bhikkhu Sumangala Mahathera at the age of 68 years on 6th March, 1999. May he attain Nibbana.

Venerable Bhikkhu Sumangala was a prominent monk who dedicated his whole life to the social and religious benefits of the people of his country. He paid a number of visits to Thailand as recorded in history. Moreover, he was well-known to and highly regarded by the Thai Sangha and Thai Buddhists. His demise is a great loss to the Buddhism of Nepal.

Please accept my profound Dhamma-samvega and the sincere condolences of Thai Buddhists at this time of great loss.

S. D. Phra Nyanasamvara

(Somdet Phra Nyanasamvara)

Supreme Patriarch of Thailand

Sri Lanka Amarapura Maha Sangha Assembly

SRI DHARMAPALAKAMAYA SRI DHARMAPALA ROAD, MOUSI LAYENIA SRI LANKA TEL: 011 251081 71480

SECRETARY GENERAL

VEN'BLE. KOTUGODA DHAMMAWASA ANUNAYAKE THERA

7th March, 1999

The Ven. Kotugoda Dhammawasa Anunayaka Thero, Secretary General of the Sri Lanka Amarapura Maha Sangha Sabha on behalf of the Sri Lanka Amarapura Maha Nikaya and with the concurrence of the Supreme Patriarch the Most Ven. Madihe Pannasecha Maha Nayaka Thero and of the entire Bhikkhu Community of Sri Lanka express their deepest sympathies on the demise of the Ven. Sumangala Maha Thero, Chief Incumbent of the Buddha Vihar Kathmandu in Nepal. Sumangala Thero who received his early education in Sri Lanka was a popular and articulate Buddhist Monk of our times and a preacher par excellence especially in the English Language. As much as he preached the Dhamma he was a hive of activity teaching, learning preaching and practising the Dhamma both to the Samanoras, Bhikkhus and the laity. He has done yeoman service to Nepal in particular and to the Buddha Sasana in general. Apart from the unparalleled service rendered to Nepal, he travelled to various parts of the world and won acclaim as a Dhamma-dutha in Japan, Myanmar and Thailand. Ven. Sumangala emerged as a successor to the Most Ven. Amambhavananda Maha Thero of Nepal who too rendered invaluable service to the Buddha Sasana by travelling to many parts of the World.

MAY HE ATTAIN THE SUPREME BLISS OF NIBBHANA

VEN. KOTUGODA DHAMMAWASA THERO
Secretary General
Sri Lanka Amarapura Maha Sangha Sabha
Sri Dappalaramaya
Mt. Lavinia, Sri Lanka

(7-3-94) ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

Date

(7-3-94) मुख्य अन्वयान सिद्धांत इत्यम् ...
 स्यादी कौमुद्यान्त सुकाल परलोक युवा विद्यायां यथा (4-3-94) मुख्यपारक
 व सीका निरुद्ध उत्पत्ते कुत्रै विद्या कौमुद्यान्त (4-3-94) मुख्यपारक
 I.B.M.C कान्तिभ कर्ष आयुज्जान सुकाल किरी नप लाना वधायु खः । वस्योलं
 न्हाया न्हाया याना विद्यायां कौमुद्यान्त अकार युक्तु विभिन्न साधन सम्बन्धी क्रिया
 कलापर नुगलयु वधने लोके वया नेपालयु सुदृष्टशासनया किरी नः ह्यु ह्यताप्रकारया
 धनति सुत मनय कौमुद्यान्त सुकाल वधना

...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

कौमुद्यान्त पाठि लानिरी
 पठि नाराम
 स्वैताईकुण सासना यैता
 यौगुन , म्यानमार

लुम्बिनी विकास कोष

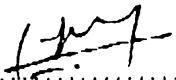
मिति २०५५/११/२३

श्री अखिल नेपाल भिक्षु महासघ
विश्व शान्ति महाविहार
नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं ।

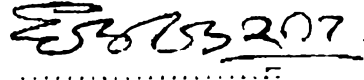
नेपाल धर्मोदय सभाका उपाध्यक्ष एवं बौद्ध धर्मका ख्यातिप्राप्त विद्वान्
भिक्षु सुमंगल महास्वामीरन्को असामयिक निधनले हामीलाई स्तब्ध तुल्याएको
छ ।

लुम्बिनी विकास एवं बौद्ध धर्म प्रति निरन्तर रूपमा बहाँले गर्नु भएको
योगदान सदा अवस्मरणीय रहने छ ।

दिवंगत भन्तेज्यूको सुख, शान्ति एवं निर्वाणको लागि तथागत बुद्धसंग
प्रार्थना गर्दछौं ।

गजेन्द्र कुमार लामा
उपाध्यक्ष

छत्रराज शाक्य
कोषाध्यक्ष

विमल कुमार शर्मा
सदस्य-सचिव

अभय उपचार केन्द्र, प्रधान कार्यालय, नेपाल
SEI MEI-KYO, HEAD OFFICE, NEPAL

द. नं. १०/०४३/४४

पो. व. नं. २३४१

लालदरवार, काठमाडौं

P. O. Box 2341
Lal Durbar Camp
Kathmandu
NEPAL

मिति २०५५ / ११ / २४

Date 1999 / 03 / 08...

हार्दिक समवेदना

श्री बुद्ध बिहार
भृकुटी मण्डप
काठमाडौं

यस संस्थाका संस्थापक एवं आजीवन अध्यक्ष भिक्षु सुमंगल महास्थवीरज्यूको यही फागुन २२ गतेका दिन असमायीक निधन भएकोले यस संस्थाका सबै सदस्य शोकाकुल भई हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं । उहाँको आत्माको चिर शान्तिको लागि प्रार्थना गर्दछौं ।

बि. के. मल
शोकाकुल परिवार
अभय उपचार केन्द्र
लालदरवार काठमाडौं

सेईमेईक्यो जापान

समवेदना

अभय उपचार केन्द्र नेपालका संस्थापक तथा अध्यक्ष भिक्षु सुंगल महास्थवीरज्यूको यही फागुन २२ गतेका दिन (1999 March 6th) आकस्मिक निधन भएको समाचारले गहिरो दुःख लागेको छ। अतः यस दुःखद घडीमा शोकाकुल सम्पूर्ण परिवार प्रति हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछु ।

अध्यक्ष
कियोमिची तानीगावा
सेईमेईक्यो जापान

LOTUS RESEARCH CENTRE

Govt. Regd. 330/50/51

लोटस रिसर्च सेन्टर

Ref. 449/55

P. O. Box No. 59 Lalitpur, Nepal
Phone : 536932
E-mail : lrc@wlink.com.np

Date: २४/११/२०४५

श्री बुद्ध विहार,
यँ ।

विषय : समवेदना ।

बुद्ध विहारया संस्थापक व मायक श्रद्धेय भिक्षु सुमंगल महास्थविर वंगु २०४५ फागुण २२ गते कुन्हु ६८ दँया वैशय हृदयाघात ल्वचं आकाभाकं दिवंगत जुया बिज्या:गु खँ न्यनां धुगु लोटस रिसर्च सेन्टर परिवारयात तच्च:गु दु:ख महशुस जुल । वसपोल मदुगुलिं नेपा:या बुद्ध शासनय् अपूरणीय क्षति जूगु तुल ।

धर्मोदय सभाया उपाध्यक्ष, बनेपा वौद्ध बृद्धाश्रमया संस्थापक, चतुर्थ विश्व बौद्ध सम्मेलन, गण महाविहार जीर्णोद्धार, शंखमूलय् अन्तर्राष्ट्रिय भावना केन्द्र दयेकेगु, सिद्धार्थ शिशु निकेतन स्थापना यानां शिक्षा बिडगु, नेपा:या श्रामणेरपिन्त थाइलैण्ड, श्रीलंका देशय् अध्ययन याके छवयेगु, जापानया सेइ मेइ क्योया सहयोगं स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन यायेगु आदि ज्याय् वसपोलं योगदान बिया बिज्या:गु ख: । नेपालय् बुद्ध शासनयात व्यापक प्रचार प्रसार यानां बुद्ध शासनयात स्थिर यायेगु कुतलय् सदा समर्पित जुया बिज्या:मह वसपोल भन्तेजुया योगदान लुमंकुसें समवेदना व्यक्त यानाच्चवना । लिसें वसपोल मदुगु दु:खया इलय् 'अनिच्चावत संखारा' लुमंका वसपोलया निर्वाणया कामना यानागु जुल ।

प्रा. डा. वज्रराज शाक्य
अध्यक्ष
लोटस रिसर्च सेन्टर

स्वयम्भू विकास मण्डल

(स्थापित : २०१० वि. सं.)

SWAYAMBHU VIKAS MANDAL

पत्र संख्या:-

श्री बाँद्व वृद्धाश्रम,
बुद्ध विहार, मुकुटी मण्डप,
ये ।

स्वयम्भू महाचैत्य,
स्वयम्भू, काठमाडौं, नेपाल
☎ २-२२७१२

मिति

ने.सं.१११६, चित्लागा: १३
(२०५५, चैत १ गते)

मूर्त :- बिचा: हायेका ।

बाँद्व वृद्धाश्रम, प्वैतया संस्थापक अध्यक्ष श्रद्धेय मित्तु सुर्मंगल महास्थविर ७० देया
बसय वंगु ने.सं. १११६, चित्लागा: ४ (२०५५, फागुन २२ गते) सनिवा:कुन्हु आकाफाका
मत्तवमदुगुलि दु:ख प्वकुसे वसपीलया आत्मायात शान्ति दया: निर्वाण प्राप्त जुयेमा धका:
श्रद्धान्जलि देकासे थुगु स्वयम्भू विकास मण्डल पासे बिचा: हायेका च्वना ।

(कुलवीरसिंह तुलाधर)

अध्यक्ष

स्वयम्भू विकास मण्डल

पत्र व्यवहार तलेको ठेगानामा गर्नु होला :

श्री सं. दयावीरसिंह कंसकार : अध्यक्ष, स्वयम्भू विकास मण्डल, केलटोल, काठमाडौं, नेपाल । ☎ २-२४०४३

बुद्ध शरणं गच्छामि

रजिष्टर्ड नं. ५५४/०५१/५२

बौद्ध महिला संघ, नेपाल

BUDDHIST WOMEN'S ASSOCIATION, NEPAL

बुद्ध विहार, भृकुटी मण्डप
काठमाण्डौ, नेपाल ।
फोन नं. २२७१७६

पत्र संख्या : बौ.म.स.ने.।

२८ फाल्गुन ०५५
मिति : _____

श्रद्धेय उपाध्यक्ष
बुद्ध विहार समिति

विषय : समवेदना सन्देश ।

श्रद्धेय उपाध्यक्ष महोदय,

गत २०५५ साल फाल्गुन २२ गते राति श्रद्धेय भिक्षु सुमङ्गल महास्थविरज्यूको अचानक हृदयगति बन्द भई दिवंगत हुनु भएकोमा हामी बौद्ध महिला संघ परिवार अत्यन्त दुःखित भएका छौ । श्रद्धेय भिक्षु सुमङ्गल महास्थविरज्यू आफ्नो कलिलो उमर देखि नै प्रव्रजित भई धेरै धर्मकी लागि अनवरत रूपमा सेवा गर्नु भएको थियो । साथै वहाँले राष्ट्रिय एवं अन्तरराष्ट्रिय सभा तथा सम्मेलनहरूमा भाग लिनु भई बुद्ध धर्मको उत्थानको लागि योगदान दिनु भएको थियो । वहाँ सधैं बौद्ध संघ संस्थाका लागि अत्यन्त सहयोगी एवं प्रेरणादायि व्यक्तित्व हुनु भएको थियो । वहाँ आफ्नो जीवनकालमा बुद्ध धर्म एवं समाज सेवामा सधैं क्रियाशिल रहनु हुन्थ्यो ।

यसरी वहाँ अचानक अनित्य बोध गरी जानु भएकोमा बौद्ध महिला संघ परिवार हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौ । वहाँको अनुपस्थितिले बौद्ध जगतमा एक अपुरणिय क्षति भएको हामीले महशुस गरेका छौ ।

अन्तमा वहाँको गुण स्मरण गर्दै वहाँको निर्वाणको कामना गर्दछौ ।

भवदीय,

मीरा ज्योति
महासचिव
बौद्ध महिला संघ, नेपाल

DHARMODAYA SABHA
(Field: Buddha Era 2488, A. D. 1944 Nov. 30)
(The National Buddhist Organisation & W.F.B. Nepal Regional Centre)

Regd. No. 18/042
Buddha Vihar
Bhrikuti Mandap, Kathmandu
P. O. Box No. - 4053
Tel: 227176

Ref. No.

Date: २०.११.२०१२

President
H.E. Trungram Gyatrul Rinpoche
Sherpa, Tel: 370089

Vice Presidents
Mr. Lok Darshan Bajracharya
Tel: 223005
Mr. Omkar Pd. Gauchan
Tel: 220150
Mr. Bhakti Das Shrestha
Tel: 411083
Mr. Kanak Man Shakya
Tel: 224812
Ven. Bhikkhu Sumanpa
Tel: 226743

Secretary General
Dr. Triratna Man Tuladhar
Tel: 224910

Secretary
Mr. Buddha Ratna Bajracharya
Tel: 231484

Joint Secretary
Mr. Soviet Ratna Tuladhar
Tel: 228939

Treasurer
Mr. Laxmi Das Manandhar
Tel: 414538

Joint Treasurer
Mr. Sagar Man Bajracharya
Tel: 243729

Members
Miss Nani Mainya Manandhar
Tel: 413993
Mr. Suwarna Sakya
Tel: 212855
Mr. Padma Jyoti
Tel: 225490
Mr. Buchitra Man Shakya
Tel: 482704
Mr. Tri-Ratna Tuladhar
Tel: 211778
Mr. Indra Bahadur Gurung
Tel: 410458
Mr. Swayambhu Ratna Tuladhar
Tel: 223097

Regional Members
Mr. Dharma Kumar Halwai
Tel: 22148
Mr. Akkal Dhoj Gurung
Tel: 20221
Mr. Prakash Man Gutthapa
Tel: 20881
Mr. Prom Lal Tuladhar
Tel: 22174

Member Nominated
Mr. Ramananda Prasad Singh

**शोक समा सम्पन्न भएको
सूचना**

भक्तिय भिक्षुसुर्गल महारथविरको निधनमा यहि २०१५
फाल्गुन २८ गते शुक्रवार बुद्ध विहार भुङ्गी मण्डलमा धर्मोदय समाको
आयोजनामा एक ब्रह्मान्जली समारोहको आयोजना गरियो

धर्मोदय समाको महासचिव डा. त्रिरत्नमान तुलाधरबाट
संचालन गरिएको उक्त समारोहमा धर्मोदय समाका सल्लाहकार
सभितिका अध्यक्ष भिक्षु सुदर्शन महारथविर, थेरवाद बौद्ध दायक
केन्द्रिय परिषदका तर्फबाट वरत वहादुर चित्रकारले, बौद्ध महिला
संघ, नेपालका तर्फबाट नानी पौर्वा मानन्धरले युवक बौद्ध
मण्डलका तर्फबाट सुचित्रमान शाक्यले युवा बौद्ध समूहका तर्फबाट
त्रिरत्न तुलाधरले दिवंगत भन्ने प्रति ब्रह्मान्जली मन्तव्य दिनु
भएको थियो ।

यस्तै उक्त समारोहमा धर्मोदय विहारका आशा भाईले, धर्म
अध्ययन समाजको तर्फबाट प्रेमलाल चित्रकारले तथा अन्तरराष्ट्रिय
बौद्ध भावना केन्द्रको तर्फबाट रत्नमान शाक्य तथा शान्तमान
शाक्यले ब्रह्मान्जली मन्तव्य गर्नु भएको थियो ।

समारोहमा धर्मोदय समाको कार्यवाहक अध्यक्ष लोक दर्शन
बुद्धाचार्यबाट प्रवृत्ति वर्गलाई निश्चक रवास्थ्य उपचार गर्ने व्यवस्था
गर्नेमा जोड दिनु भएको थियो ।

विभिन्न बौद्ध संघ संस्थामा सक्रिय रूपमा कार्यरत उहाँ
भिक्षुको यहि २०१५ फाल्गुन २२ गते दिवंगत हुनु भएको थियो ।

समारोहमा दिवंगत भिक्षुको निष्ठाको कायना गर्दै एक
मिनेट मौन धारणा पनि गरिएको थियो ।

भवतु सत्त्व र्मगल्म्

त्रिरत्नमान तुलाधर

डा. त्रिरत्नमान तुलाधर
महा-सचिव
धर्मोदय समा

To : Ms. Indira Manandhar
General Secretary of Bouddha Bridhasshram
Kathmandu, Nepal

March 8, 1999
Mr/Mrs. Ohtani
(Masaka Yuguchi wrote)

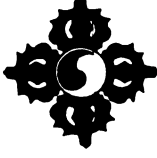
We are very much sorry to know suddenly that our most dear Reverend Bhikkhu Smangala passed away. We believed he will soon come to Japan because he told us that his treatment of heart is over.

Our friendship started long long ago in Japan. He made it a rule to visit us whenever he came to Japan for his trip. He was one of the most active and true international religious leaders not only in Nepal, but also, in the Buddhist world at large. The friendship Bhikkhu Smangala had established between Nepal and Japan through Buddhism will be remembered in our heart forever. He was a representative international Buddhist to strengthen the Buddhism ideal through his activities backed by his wide linguistic genius. He commanded dozen of different languages, including Japanese. We could communicate with him freely without any linguistic barrier.

His strong passion for the construction of the Home for the Aged might have been the source of power at the last stage of his career, even in the hospital bed in Bangkok.

We regret so deeply of his departure and we have no word to express our sorrow of farewell to Bhikkhu Smangala. We will talk to our people what he has done on behalf of the Nepal-Japan Buddhist co-operation and co-understanding.

We are not able to assist the funeral ceremony which we hear is to be held today. But we hope to send our message to pray for his peace as Buddhist and for his nirvana.

ॐ॥ बेसाथ न्नाट घेदुङ्ग
नेपाल तामाङ घेदुङ्ग
NEPAL TAMANG GHEDUNG

केन्द्रीय सचिवालय, पो. व. नं. १३६६, काठमाडौं, नेपाल, फोन : २६३९,६०

च. नं. ६९/२५/२६

Date: २०२५/१२/२६

समवेदना

भिक्षु सुमंगल महास्थविरको ६८ वर्षको उमेरमा यही २०५५ चैत्र २२ गते अचानक हृदयगति बन्द भै देहवसान भएको समाचारद्वारा हामी नेपाल तामाङ घेदुङ परिवार स्तब्ध र दुःखी भएका छौं। उहाँको निधनबाट नेपालका बौद्धहरुले बुद्धधर्मको प्रचार प्रसारणका दृष्टिले एक बौद्ध दूत, बौद्ध धर्मको संस्थागत विकासका दृष्टिले एक कुशल बौद्धकर्मी र धर्म निरपेक्ष आन्दोलनका दृष्टिले एक कर्मठ योद्धा गुमाएको छ। यो नेपालको बौद्ध इतिहासमा एक अपूरणीय क्षति हो भन्ने हामीले ठानेका छौं। यस बखत म नेपाल तामाङ घेदुङ परिवारको तर्फबाट भिक्षु महासंघ तथा बुद्ध विहार परिवार प्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछु र स्वर्गीय भिक्षु सुमंगलको सुखावतिमा बास होस् भन्ने कामना पनि गर्दछु।

(Handwritten signature)

(परशुगाम तामाङ) **केन्द्रीय अध्यक्ष**
अध्यक्ष

नेपाल तामाङ घेदुङ, केन्द्रीय सचिवालय
पो. व. नं. १३६६, काठमाडौं, नेपाल।

गोरखापत्र

प्रमंठारा श्रद्धाञ्जलि

काठमाडौं, फागुन २४ गते । प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला आज बुद्ध विहार जानुभै धर्मोदय सभाका दिवंगत उपाध्यक्ष भिक्षु महास्थवीर सुमंगलको पार्थिव शरीरमा श्रद्धाञ्जलि व्यक्त गर्नुका साथै त्यहाँ राखिएको शोक पुस्तिकाको हस्ताक्षर गर्नुभयो ।

त्यस्तै मन्त्रीहरू भरतमोहन अधिकारी, अमृतकुमार बोहरा, नेकपा एमाले नेताहरू के.पी. शर्मा ओली, मंगलसिद्धि मानन्धर, कृष्णागोपाल श्रेष्ठ, पद्मरत्न तुलाधर, नेपालका लागि थाइल्याण्डका राजदूत र म्यान्माका कार्यवाहक राजदूतले पनि भिक्षुप्रति श्रद्धाञ्जलि व्यक्त गर्दै शोक पुस्तिकाको हस्ताक्षर गर्नुभयो ।

उहाँको निधनमा थाइल्याण्ड, श्रीलंका, म्यान्मा र जापानका विभिन्न संघ-सस्थाबाट सन्देश प्राप्त भएको कुरा सो सभाले जनाएको छ ।

यसैबीच प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले धर्मोदय सभाका उपाध्यक्ष भिक्षु सुमंगल महास्थवीरको असामयिक निधन भएकोमा गहिरो दुःखका साथ आज समवेदना सन्देश पठाउनु भएको छ ।

सो सन्देशमा प्रधानमन्त्रीले महास्थवीर बौद्ध दर्शन र आदर्शप्रति समर्पित व्यक्तित्व हुनु भएकोले उहाँको निधनबाट नेपाली भिक्षु समुदाय एवं बौद्ध जगत एक निष्ठावान अनुयायीबाट सदाको लागि वञ्चित हुनु परेको तथा राष्ट्रले एक सहृदयी नागरिक गुमाउनु परेको उल्लेख गर्नुभएको छ ।

उहाँले समवेदना सन्देशमा दुःखको बस घडीमा शोक सन्तप्त परिवार र नेपाली बौद्ध समाजप्रति हार्दिक समवेदनाका साथै दिवंगत आत्माको चिर शान्तिको लागि ईश्वरसँग प्रार्थना पनि गर्नुभएको छ । रासस

भिक्षु सुमंगल महास्थवीरयात

विशिष्ट महानुभावपाखें श्रद्धाञ्जली

ये विश्वभूमि हट्ट एट्टक जुयाः दिवंगत नुयाविन्याः भिक्षु सुमंगल महास्थवीरयात देश विदेशया विशिष्ट व्यक्तित्वान्पन्म अन्तिम श्रद्धाञ्जली देखायेगु ज्या जुल ।

श्रद्धाञ्जली देखायेगु भवनय थौ मुथय प्रगतमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला, अर्थमन्त्री भरतमोहन अधिकारी व यथा खेलकूद तथा संस्कृति मन्त्री पूर्णवहादुर खड्कापि अत्र विहारय भक्तपदीगु खः ।

अर्थ हे नेकपा एमालेया नेताप केपी ओली, कृष्णागोपाल श्रेष्ठ, डा भरत प्रधान,

डा मंगलसिद्धि मानन्धरगं न बुद्ध विहारय भक्तायाः श्रद्धाञ्जली देखानादिल । तापं थाई राजदूत प्रिक्षा प्रतिमानं व श्रीलंकाया राजदूत नं अन भक्ताया विचा हायेकादिल । उक्तथं हे नेकपा,

मालेया सहाना प्रधान द राजेन्द्र श्रेष्ठ, नेकपा एमालेया महासचिव माधव कुमार नेपाल, येया पुलांम्ह मेयर पि एल सिंह, नेपाली कांग्रेस यलया नेता दगन राज भावय, व मिगा नेतृ विचा भण्डारीपिन्मं न श्रद्धाञ्जली देखाः भक्तागु द ।

विदेशपाखें थाई संघराजा सोमडेट फान्यान सयट, श्रीलंकापाखें अमरापुर महाराज म्यानमारया पण्डितागम व ताथापाखें शोक सन्देश छवयाहःगु द ।

वसपोल भिक्षुया गीम्ह यो हे न्हिनसिया १ ताः उल कूट विहार पिनहयाः दे चाहिला भानन्दकृती विहार कय च्वगु लिपय अन्तिम दाह सरकार याइ ।

हिन्दू

भिक्षु सुमंगलको निधनप्रति महासचिव नेपालद्वारा दुःख प्रकट

काठमाडौं । यहाँको अद्वैतमार्ग स्थित बुद्ध विहारका भिक्षु सुमंगल महास्थवीरको ६८ वर्षको उमेरमा हृदयघातबाट शनिवार दुःखद निधन भयो ।

बुद्ध धर्मदर्शनमा विशेष ज्ञान राख्नु हुने भिक्षु महारथीवर नेपाली बुद्ध भिक्षुहरूमा

एक तिब्बत व्यक्तित्व मानिनुहुन्छ । नेकपा एमालेका महासचिव माधवकुमार नेपालले भिक्षु महास्थवीरको असामयिक निधनप्रति गहिरो दुःख प्रकट गर्दै उहाँको निधनबाट बुद्ध धर्मावलम्बी समुदायले एक गुरु र राष्ट्रले सम्मानित व्यक्तित्व गुमाउनु परेको उल्लेख गर्नुभएको छ । उहाँको निधनबाट शोकाकुल बुद्ध धर्मावलम्बी समुदायप्रति महासचिव नेपालले गहिरो समवेदना प्रकट गर्दै स्व महास्थवीरवप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली प्रकट गर्नुभएको छ ।

विश्वभूमि

नगदेश बौद्ध समूहया बिचा: मुंज्या

ये (विश्वभूमि) अग्र्यक्ष ज्ञान कुमार बादेया नाय.मुद
नगदेश बौद्ध समूह बिमिया जूग धुग बिचा मुंज्याय नगदेश
वसपालय बंगु शनिवा: सुमंगल बौद्ध विहारय सामूहिक पंचशील
महास्थवीर देहत्याग यानाविज्या:गु प्रार्थना यमं वसपोल भन्तेया क्पियाय
बारे छगू बिचा: मुंज्या जुल । पुप्यापणं व छगू मिनेट मौनधारण
वसपोल श्रदेय भिक्षु ग:गु ख: ।
सुमंगल महास्थवीर पीदं न्हयबनिमें नगदेश बौद्ध समूहया
भिक्षु ग्रीवन हनाविज्या:फ्द ख.सा छयाज्जे क्पेणकुमार प्रतापनि वसपोल
वसपोल छ्वांदया वैसय धुगु भौतिक भन्तेया ग्रीवनीया चचां यानादीगु
त्रेहत्व त्यागया अनित्यगु संसार ख: । नापं वसपोलया गुणस्मरण व
बिदा कयाविज्या:गु ख: । वसपोलखं निवाण कामना सहित
नगदेश बौद्ध समूहया मुंज्या क्वायेकूग ख: ।

सद्धात्ताकय

भिक्षु सुमंगलया निवाण कामना

ये (सद्धा टाइम्स) बंगु पीदं
न्हयबनिसें बुद्धशासनयात चीर स्थायी
यायेत ध:गु जीवन समर्पित यानादीम्ह
भिक्षु सुमंगल महास्थवीर ६९ दंया
वैशय मद्दुग दु:खय धेरनाद बौद्ध दायक
केन्द्रीय परिपदया साधारण सभां छगू
मिनेठ मौन धारणा याना: मद्दुग भन्तेया
निवाणया कामना यान ।
भिक्षु सुमंगल बंगु २२ गते
मद्दुगु ख: ।

न.स. १११९ चिन्लागा १२

२०५५ फागुण ३० आइतवा:

सुमंगल भन्तेया म्हगस पूर्वकेगु प्रतिबद्धता

ये (सद्धा टाइम्स) मद्दुग सचिव शान्तमान शाक्य सुमंगल
भिक्षु सुमंगल महास्थविरया सुमन्दि
अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रय बौद्ध भन्तेया जीवनी बारे कनादिल ।
परम्परा कथं छगू बिचा: मुंज्या जुल । पौछि विपस्सना ध्यान भावना
पंचशील प्रार्थना याना: न्ह्या:गु उगु ज्याभव: नं जूगु ख: ।
मुंज्याय वसपोल दिवगत
मुंज्याय वर्मी भिक्षु सयादो ऊ. सुजन भन्तेया म्हगस पूर्वकेत उपस्थित सकल
पेयपाखें धर्मदेशना यानाविज्या:गु ख: । उपासक उपासिकापिसं ध.पिसं फगु
केन्द्रया अध्यक्ष रत्नमान शाक्य मद्दुग चा:गु ग्वाहालि याना: केन्द्रया गतिविधि
भिक्षु सुमंगलया सक्रियतां हे उगु भवन सुधासाक न्ह्याका यंकेगु प्रतिबद्धता
नेमाण जूगु खं न्हयथनादिल । केन्द्रया प्वंकुगु ख: ।

Dhamma.Digital

भिक्षु सुमंगलको अन्त्येष्टी सम्पन्न

काठमाडौं (सिद्धि टाइम्स) / दिवंगत भिक्षु सुमंगल महास्थवीरको अन्त्येष्टी बौद्ध धर्म परम्परा अनुसार हिजो स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी महाविहार नगिकको आर्यघाटमा सम्पन्न भयो ।

यस अघि दिवंगत भिक्षु सुमंगलको पार्थिव शरीरलाई नगर परिक्रमा सहित आर्यघाट पुऱ्याइएको थियो । यसै सन्दर्भमा प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला र नेकपा (एमाले) का अध्यक्ष मनमोहन अधिकारीले दिवंगत भिक्षु सुमंगलप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै शोक बक्तव्य जारी गर्नुभएको थियो ।

यसैबीच मध्यपुर थिमि नगरपालिकामास्थित नगदेश बौद्ध विहारमा दिवंगत भिक्षु सुमंगलको सम्झनामा एक श्रद्धाञ्जलि सभाको आयोजना गरियो । नगदेश बौद्ध समूहद्वारा आयोजित सो सभामा

समूहका अध्यक्ष ज्ञानकुमार बाडेले स्व. भिक्षुको तस्वीरमा पुष्पापण गर्नुभयो ।

एक मिनेट मौन धारण गरी शुभाग्भ गरिएको उक्त सभामा समूहका सचिव कृष्णकुमार प्रजापतिले स्व. भिक्षु सुमंगलले बौद्ध धर्ममा पुऱ्याउनु भएको योगदानबारे चर्चा गर्नुभएको थियो ।

मदुम्ह सुमंगल भन्तेया शवयात्रा न्ह्यात

ये मन्था टाडम् मदुम्ह भन्ते सुमंगल महास्थवीरया शवयात्रा थी धनया वुद्ध विहार शम् जुगु दु । मिहगनिसें वसपोलया पार्थिव शरीरयात अन्तिम टशनया नांग वुद्ध विहाग्यु तयात गु छ । थी वगंगेन प्रांत श्रद्धाञ्जलि वज्जयेत प्रज्ञानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला, अर्थमन्त्री भन्मोहन अधिकारी, स्थानीय बिकाम मन्त्री अमृत बोहरा, मालेया अध्यक्ष सहना प्रधान, एमालेया महामन्चिव माधव नेपाल व मेमोप थीथी नेतान के पी आनी, गजेन्द्र श्रेष्ठ, डा भरत प्रधान, डा मंगल-

सिद्धि मानन्धर, कृष्णगोपाल श्रेष्ठ, विद्या भण्डारी, पी एन सिंह, जगन्नाथ शास्त्र आदीप न भ्नागु दु । अथेहे अन थाड-व्याण्ड व श्रीलकाया गजदुर्वाप न भ्नागु दुमा थाडव्याण्डया संघजन, श्रीलकाया अमगपुग महासंघ व बर्माया पण्डितागमपाखें शोक सन्देश व्जयाहगु दु ।

बसपोलया शवयात गाडीड तयाः वुद्ध विहार पुतलिसतक, वागवजा, अम, न्याग, नुरांख्यः जुयाः स्वयम्भू यकुसें आनन्दकुटिया स्वस अन्त्येष्टि थाडगु न्याभवः दु ।

थौं मदुम्ह भिक्षु सुमंगल महास्थविरया शवयात्रा

थे (न्हगु बिहबभूमि) / अन्तर्राष्ट्रिय छस्सु नेाःथा वुद्ध धर्म प्रचार प्रसार थामेगु ज्यस्सु तःधंगु योगदान यत्नाविन्याःभू भिक्षु सुमंगल महास्थविर

स विपरयत्ना ध्यानया विरोध बीजा कया विन्याःगु छः ।

६८ वैया बैसय् म्हीग ङ्की १०:३० ताः इस्सु हुदयघातं कनया वुद्ध बिहार भूकुटी मण्डप्यु दिवंगत जुया विन्यात । बसपोल म्हीग हे तिति धर्म बहादुर घाडवा कन्याण कोलपाखें २५ इः तकाया सिरपाः ब हनोपी कयाविन्याःगु छः ।

बसपोल थीथी बौद्ध संघ संन्याय् तामः, न्वक् निर्देशक, बुजः जुया बिन्याःम्ह छः । बयक्ः 'बौद्ध शाकना ब ध्यानया परिचय' नंगु सफ्फा ज्वमि नं छः ।

बसपोल 'बौद्ध अध्यायन' विषयस सनातक धीलंकापाखें, बौद्ध दर्शन विषयस सनाकोतर जापालपाखें, बिहबशान्ति स्तुप म्थानामारश् धामणार जुया विन्यानाः सन् १९५९

बसपोलया पार्थिव शरीर दिहाः म ि न त म ध्दाञ्जलीया निति बनया भूकुटी मण्डपय् तयातःगु छःसा थी न्हिन् १२

ताः इस्सु बसपोलया पार्थिव शरीर अन्तिम संस्कारया निति वुद्ध बिहार भूकुटी मण्डपं शवयात्रा शुरु न्हगु दु । सकल ध्दानु धर्मप्रीपित्त शवयात्राय् ज्वति कयावीत इनाप थामातःगु दु ।

भिक्षु सुमंगलको निधन

टाइम्स संवावता
काठमाडौं, फागुन २३

भूकट्टीमण्डपस्थित भिक्षु सुमंगल महास्थवीर हिजो बेलुका बिहारमै असाभयिक निधन भएको छ ।

गत ४० वर्षअघि जीवन वित्ताई युद्धको शान्ति सन्देशलाई प्रचार गर्दै हिंडुनएका ६८ वर्षीय भिक्षु सुमंगल धर्म तथा शान्ति प्रतिष्ठान नेपालका संस्थापक अध्यक्ष पनि हुनुहुन्थ्यो । हिजो दिउँसो ३ वजे उहाँलाई एक कार्यक्रममा सम्मान गरिएको थियो भने उहाँको बेलुका १०:३० वजे हृदयघात बन्द भई दिवंगत भएको थियो ।

भिक्षु सुमंगलले गण महाबिहार पुनर्निर्माण, प्रणिधिपूर्ण विहार बलम्बुस्थित ध्यानगरको निर्माण, शिखरस्थित अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध ध्यान केन्द्रको प्रारम्भिक निर्माण, वनेपामा बौद्ध वृद्धाश्रम निर्माणमा योगदान गर्नुभएको छ ।

भिक्षु सुमंगल महास्थवीर मन्त

ये (सन्ध्या टाइम्स) नेपाःया बुद्ध धर्म प्रसार यायेगु ज्यायु तःधुगु योगदान यानाविज्याःम् भिक्षु सुमंगल महास्थवीर म्हाः बहनी १०:३० वजे धनया भूकट्टी मण्डपस्थित बुद्ध विहारय मन्त । ६८ दं दुम्ह भिक्षु सुमंगले हर्ट एटेक जुयाः मद्गु छः । वसपोल म्हाः हे निति न्किय ३ वजे जुगु छगु समारोहयु थःगु सम्मानयु पछ्यागु सिरपाः व हनापी नःतानाः कयादिसे ५ वजे विहारयु निज्याःगु छः ।

४० दं न्कयवनिसे भिक्षु जीवन म्यानाः गणमहाबिहारया पुनर्निर्माण, प्रणिधिपूर्ण विहार बलम्बुस्थित ध्यानगरया निर्माण, भूतया बौद्ध वृद्धाश्रमया निर्माण आदि लगायत नेपालयु सेई-मेई-स्यो प्रविधिपाछे बासः यायेगु विधि दुत ह्येगु ज्याया आरम्भ वसपोल यानाविज्याःगु छः । बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु भवलय वसपोल विषया आपाल देशया भ्रमण

विनाविज्याःगु दु ।

वसपोलया पार्थिव शरीरयात थौ न्कित्छि अन्तिम दर्शनया लागि बुद्ध विहारयु तु तइगु ज्याभः दु । वसपोलयात श्रद्धाञ्जलि प्वकेगु लागि बुद्ध विहारयु आपाल धर्मविनम्बोपि व राजनीतिक पार्टीया नेतात न् ध्यनाच्चंगु दु ।

भन्तेको निर्वाण

काठमाडौं, (समाचारपत्र)। धर्मोदय सभाका उपाध्यक्ष तथा बुद्ध विहारका संस्थापक प्रमुख महास्थवीर सुमंगल भन्तेको शनिबार राति ११ बजे निधन भएको छ।

स्व. भन्तेको पार्थिव शरीरको शवयात्रा आज दिउँसो १२ बजे बुद्धविहारबाट गुरु मठ स्वयम्भू, आनन्दकुटीमा अन्तिम श्रद्धाञ्जलि तथा अन्तिम संस्कार सम्पन्न हुने कुरा धर्मोदय सभाले जनाएको छ।

भिक्षु सुमंगल महास्थवीर दिवंगत जुयाविज्यात

ये (विश्वभूमि) धर्मोदय सभाया उपाध्यक्ष भिक्षु सुमंगल महास्थवीर ६८ दैया बैशय म्हाः हर्टएटेक जुयाः मन्त ।

सन् १९३० मार्च ३० कुन्हु यलय जन्म जुयाः थौ कुन्हु बुद्ध बिहार, भूकट्टी मण्डपयु च्चनाविज्याःम् वसपोल हर्ट एटेक जुयाः मद्गु छः । वसपोल भिक्षु न्हापानिसे मुद्दु सम्बन्धी त्वच कयाच्चम्ह व मुटुया सन्ध्याक्रिया य यानाविज्यायेधंकुम्ह छः ।

वसपोल भिक्षु नेपाःया बीबी बौद्ध विहार, संघ-संस्थायु संस्थापक निर्देशक, सदस्य जुया विज्यायेधंकुम्ह छः स

२०५४ सालयु अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रपाछे हनेज्या व म्हाः निति धर्म बहादुर धाख्वा कल्याणकोष पाछे २५ दः तकाया

सिरपा कयाविज्याःम् छः । वसपोल एशिया, अमेरिका व युरोपया बीबी देशयु जुगु अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलनयु नेपाःया प्रतिनिधि मण्डलया दुतः जुयाः स्वति कयाविज्यायेधंकुम्ह छः । वसपोल भिक्षु ४० दै न्त्यःनिसे भिक्षु जीवन हनाः बुद्ध शासनया अभिवृद्धिया निति मदिक सेना यानाविज्याःगु छः । वसपोल बिद्याल कार विरवविद्यालय, श्रीलंकापाछे "बौद्ध अध्ययनयु" स्नातक, रिशो विरवविद्यालय जापानपाछे बौद्ध दर्शनयु स्नातकोत्तर, विश्व शान्ति स्तुप म्यानमारयु भ्रमणर जुया विज्यानाः सन् १९५९ स तनया क्याउड, म्यानमारयु उपसम्पदा

गृह्हा व शासन यइता, म्यान्मारयु विषयता ध्यानया विश्लेषा दीक्षा प्राप्त यानाविज्याःम् छः । वसपोल भिक्षुया पार्थिव शरीरयात थौ न्कित्छि बुद्ध विहारयु तथाः भिक्षुसंघ, बडाबाबायु गुरुपि लामागुरुपि, अनावांरिका गुरुमापि पाछे पाठ यायेगु नाप भिक्षु मद्गु सुचं राजबरवार, प्रधानमन्त्री, संस्कृति मन्त्री, पार्टी अध्यक्षपित्त जानकारी विइगु धाःगु दु । नाप वसपोलया पार्थिव शरीरयात कुन्हु न्किय १२ ताइलयु थनया बीबी बासयु चाहिकाः आनन्दकुटीइ यकाः अन्तिम श्रद्धाञ्जलि व बाहसंस्कार याइ ।

प्रज्ञासागर

"अनिच्छावत मखागा, उपादवय धम्मिनो ।

उत्पाञ्चत्वा निरुञ्जन्नि, तेस वृपसमो, सुखो" ति ॥

दुक्ति

१९३० मार्च ३०
१९८६ फागुण

मदुगु ति

१९९९ मार्च ६
२०५५ फागुण २२

नेपाःया धेरवादी बुद्ध शासनया ख्यलय् उल्लेखनीय योगदान विद्याः ३९
दं तक प्रवर्जित जीवन हना विज्याःम्ह ध्व ध्यान केन्द्रया स्थापना
कार्त्तनमें निर्देशक जुयाः दच्छि न्हयःतिनि संरक्षक परम्य
तक नं च्वनाः योगदान याना च्वनाविज्याःम्ह

पूज्य भद्रन्त सुमंगल महास्थवीर

६८ दंया वैशय् ध्वहे २०५५ फागुण २२ गते वहनी १०:३० वजे
हृदयघाट जुयाः मन्थवं दिवंगत जुयाविज्याःगुलि वसपोलयात निर्वाण
प्राप्त जुइमाः धकाः भगवान बुद्धयाके प्राथना याना ।

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र

बुद्धनगर, शबमूल, न्गु शान्तेरवर, ये

अनिच्छावत संखारा

दुक्ति

१९८६ फागुण

मदुगु ति

२०५५ फागुण २२

नेपाःया बुद्धशासनया धीधी ख्यलय् उल्लेखनीय योगदान विद्याः
३९ दं तक प्रवर्जित जीवन हना धमं बहादुर धाखा कल्याण
कोपपाखे ने.सं. १९९९ चिल्लागा चौधि (२०५५ सालया)

मिरपालं सम्मानित जुयाविज्याःम्ह

भिक्षु सुमंगल महास्थविर

६८ दंया वैशय् २०५५ फागुण २२ गते वहनी
हृदयघाट जुयाः मन्थवं दिवंगत जुयाविज्याःगुलि वसपोलयात
निर्वाण प्राप्त जुयाः सुखावति भूवनस बास लायेमा धकाः
भगवान बुद्धयाके प्राथना याना ।

धर्मबहादुर धाखा
संरक्षक/संस्थापक

वेबरल धाखा
अध्यक्ष

धर्मबहादुर धाखा कल्याण कोष

कृष्णगल्ली ३ बडा, यल

बौद्ध विहार संघ

अक्षेयश्वर महाविहार संरक्षण समिति

पूच, यल

नेपाःया बुद्धशासनया धीधी ख्यलय् उल्लेखनीय योगदान विज्या
३९ वर्ष तक प्रवर्जित जीवन हना पूज्य सुमंगल महास्थविर ६८ दंया
वैशय् म्हिगः २०५५ फागुण २२ गते वहनी ११ वजे हृदयघाट जुयाः
दिवंगत जुया विज्याःगुलि याकने हे वसपोलयात निर्वाण प्राप्त जुइमा
धकाः भगवान बुद्धयाके प्राथना याना ।

वसपोलया अन्तिम दर्शन यायेत थौ बुद्धविहार, प्रदर्शनी मार्गय्
फायाः श्रद्धाञ्जलि छाया अनं लिपा कन्हे १२ वजे जुइगु अन्तिम
शवयात्राय सहभागी जुइत सकल बौद्ध विहार, संघ, संस्था तथा
श्रद्धालु सकसित इनाप यानाच्वना ।

पवित्रबहादुर बुण्डबहादुर वज्राचार्य

वीर-पूण पुस्तक संग्रहालय

नेपाःया धेरवादी बुद्ध शासनया ख्यलय् ज्वःमदुगु
योगदान विद्याविज्याःम्ह हनेबहम्ह

भद्रन्त सुमंगल महास्थवीर

६८ दंया वैशय् ध्वहे वंगु ने.सं. १९९९ चिल्लाध्व ५ कुन्हु
आकाफाका दिवंगत जुयाविज्याःगुलि वसपोलया
निर्वाण कामना याना ।

न्हुठेसाल महर्जन - लक्ष्मीदेवी महर्जन

पुष्पसाल महर्जन

पीस इन्टरनेशनल प्रा.लि., बालिफ, यल

भिक्षु सुमंगलको शवलाई नगरपरिक्रमापछि सोमबार स्वयम्भूमा लगी बीड परम्पराअनुसार अन्त्येष्टि गरियो ।
६८ वर्षीय भिक्षु सुमंगलको गत शनिबार हृदयघात बन्दा भई मृत्यु भएको थियो । हिटा फोटो : नवीन कौली

यस अभय उपचार केन्द्रका स्थापन अध्यक्ष तथा वर्तमान संरक्षक भिक्षु सुमंगल महास्थवीर ६८ वर्षको उमेरमा हृदयघातबाट बुद्ध विहार भृकुटी मण्डपमा दिवगत हुनुभएकोले दिवगत आत्माको चिर शान्तिको कामना गर्दछौं ।

अभय उपचार केन्द्र

प्रधान कार्यालय नेपाल,

शाखा काठमाडौं, पाटन, भक्तपुर, कीर्तिपुर, धरान, पोखरा, नारायणगढ, बनेपा

उपशाखा : शिशुवा, चिकमगल, नदीपुर, हेटौडा, पर्सा, विर्तामोड, जनकपुर ।

इकाई : दमक, काकरभिट्टा, ठोरी

नेपाःया थेरवादी बुद्ध शासनया ख्यलय् तसकं
नाजीःम्ह अले युगु सभाया उपाध्यक्ष
श्रद्धेय भिक्षु सुमंगल महास्थवीर ६८ दया वैसय्
महीग २०१५ साल फागुण २२ गते वहनी
१०:३० वजे हृदयघात जुयाः दिवगत
जुयावज्याःगुलि वसपोलयान निर्वाण प्राप्त जुडमा
धकाः भगवान बुद्धयाके प्रार्थना यानाच्चवना ।

धर्मोद्विग्य सभा

बुद्ध विहार, भृकुटीमण्डप

युवा बौद्ध समूह

१

अन्तिम श्रद्धाञ्जली ब्यूपिनिगु नां धलः

<u>ल्याः</u>	<u>बिचाः हायेकूपिनिगु नां</u>	<u>संघ संस्थाया नां / थायबाय</u>
१.	भिक्षु बिमलानन्द	धर्मचक्रविहार, बागबजार
२.	आसारत्न तण्डुकार	"
३.	डा. धन राज अर्याल	
४.	तुलसी मानन्धर	
५.	बखत वहादुर चित्रकार	केन्द्रिय दायक परिषद
६.	धुबदास राजकर्णिकार	
७.	बिमला राजकर्णिकार	
८.	Mr & Mrs. Kishor Bajracharya	
९.	बुद्धरत्न वज्राचार्य	धर्मोदय सभा
१०.	सविता	अ. बौ. भा. के.
११.	अमिता धाख्वा	विश्व शान्ति विहार, दायक समिति
१२.	खगेन्द्र प्रसाद घिमरे	
१३.	अमृत ताम्राकार	पाटन
१४.	रविन्द्र राज ताम्राकार	"
१५.	कविन्द्र ताम्राकार	"
१६.	विकाश ताम्राकार	"
१७.	धरम दीदी	
१८.	बुद्धीराज	बागबजार
१९.	सुवर्ण शाक्य	धर्मोदय सभा
२०.	पद्म ज्योति	"
२१.	विकासमान तण्डुकार	कमलादी
२२.	पुरूषोत्तम इंगोल	सानेपा, साचल
२३.	नारायणदास मानन्धर	लाजिम्पाट
२४.	इन्द्रकुमार तण्डुकार	कमलादी
२५.	चन्द्रमाया	"
२६.	धनलक्ष्मी	बुद्धविहार
२७.	कर्ण कुमारी	
२८.	रामकृष्ण मानन्धर	लाजिम्पाट
२९.	गोपाल प्रधान	"
३०.	गोविन्दप्रसाद खनाल	अभय उपचार केन्द्र
३१.	अनागारिका अग्गञ्जाणी	अ. बौ. भा. केन्द्र
३२.	रत्न देवी धाख्वा	श्री शाक्य सिंह विहार
३३.	नानी मैया मानन्धर	धर्मोदय सभा
३४.	सुचित्र मान शाक्य	"
३५.	रवि मानन्धर	अभय उपचार केन्द्र
३६.	भुवन प्रसाद घिमरे	बागबजार

३७.	देव काजी शाक्य	विश्व शान्ति विहार
३८.	रामजी कार्की	बागबजार
३९.	रूपेन्द्र मान शाक्य	ओमबहाल
४०.	धर्म लाल तमोट	बागबजार
४१.	डा. मित्र सुशोभन	ॐ वहा:
४२.	अर्पितारा बज्राचार्य	गावहाल
४३.	सुजाता बज्राचार्य	"
४४.	ज्ञान ज्योति कंसाकार	ठमेल
४५.	प्रेम वहादुर तण्डुकार	पुतलीसडक
४६.	अष्टमाया तण्डुकार	कमलादी
४७.	मिना तण्डुकार	"
४८.	शोभा तण्डुकार	"
४९.	सुमित्रा तण्डुकार	थापाथली
५०.	इन्द्रमाया तण्डुकार	बागबजार
५१.	अष्ट माया	पुतली सडक
५२.	हेरा शोभा	"
५३.	शान्ता राजकर्णिकार	कमल पोखरी
५४.	केशरी लक्ष्मी मानन्धर	बौद्ध महिला संघ
५५.	रेणुका मानन्धर	बौद्ध महिला संघ नेपाल
५६.	मदन शिल्पकार	चक्र वहाल नंवा
५७.	विश्व कमल तुलाधर	असन किर्सिढोका
५८.	सीता मानन्धर	न्यूरोड
५९.	नानीछोरी शाक्य	पाटन
६०.	सरिता तुलाधर	बौद्ध महिला संघ, नेपाल
६१.	मीरा ज्योति	"
६२.	सुजाता मानन्धर	"
६३.	प्रभावती स्थापित	"
६४.	वीणा कंसाकार	"
६५.	चन्द्र देवी शाक्य	"
६६.	गंगा श्रेष्ठ	"
६७.	कृष्णकली शाक्य	बौद्ध महिला संघ, नेपाल
६८.	बासन्ती देवी बज्राचार्य	"
६९.	चुनु	"
७०.	केशव चित्रकार	ओमवहा:
७१.	राजु राजकर्णिकार	पुतलीसडक
७२.	इश्वरलाल तण्डुकार	कमलादी
७३.	तुलसीमाया ताम्राकार	क्षेत्रपाती
७४.	श्रीकुमारी ताम्राकार	"
७५.	संघलक्ष्मी ताम्राकार	"
७६.	अन्नपूर्ण शिल्पकार	ल.पु. जोम्वहाल

७७.	पुर्ण काजी उपासक	बागबजार
७८.	मथुरा कुमारी	डिल्ली बजार
७९.	बिमला बज्राचार्य	स्वयम्भू
८०.	त्रैलोक्य नाथ उप्रेती	कालिकास्थान, डिल्लीबजार
८१.	गुणनिधि रन्जित	पद्मसुगन्ध विहार, मजिपात
८२.	रत्ना शाक्य	बागबजार
८३.	श्याम मान प्रधान	ठमेल
८४.	अमिता सिल्पकार	नःवाल
८५.	हरि तण्डुकार	पुतली सडक, रत्नपुर विहार
८६.	रत्ना	ललितपुर लगनखेल
८७.	लोक दर्शन	धर्मोदय सभा
८८.	सागरमान बज्राचार्य	"
८९.	लक्ष्मीदास मानन्धर	"
९०.	मोक्ष देवी	सातदोबाटो
९१.	दिल कुमारी ताम्राकार	ल. पु हौगल
९२.	केशवमान शाक्य	बबरमहल
९३.	नोबु बज्राचार्य	बागबजार
९४.	जीवरत्न स्थापित	बागबजार, जा.भ.स्वयम्भु
९५.	तीर्थ लक्ष्मी तुलाधर	गण महाविहार
९६.	लक्ष्मी देवी	"
९७.	विद्यालक्ष्मी	"
९८.	कदममाया	"
९९.	कान्छि	"
१००.	ज्ञानि मल्लिका	यल
१०१.	मन्दिरा श्रेष्ठ	बौद्ध बृद्धाश्रम, बनेपा
१०२.	सहनशीला श्रेष्ठ	सिद्धार्थ शिशु निकेतन
१०३.	अनुषा सिंह	"
१०४.	ईश्वरी दाहाल	"
१०५.	लक्ष्मी ताम्राकार	"
१०६.	तिमिला रन्जीत	मञ्जुश्रीटोल वडा नं. २१
१०७.	प्रेमलाल राजवंशी	बागबजार, काठमाडौं
१०८.	लिला शाक्य	सिद्धार्थ शिशु निकेतन
१०९.	पद्मा चित्रकार	"
११०.	रेनु तण्डुकार	"
१११.	उत्तरा सुब्बा	"
११२.	सुरेश तण्डुकार	"
११३.	मदन वहादुर धाखा	चाकुपाट ललितपुर १०
११४.	रत्नेश्वरी शाक्य	"
११५.	काजी बहादुर शाक्य	मान भवन पाटन
११६.	दिलीप कुमार ताम्राकार	टंगाल ल. पु

११७.	जगत रत्न तुलाधर	मैतीदेवी
११८.	राम बहादुर थापा	चावहिल
११९.	हेम बहादुर शाक्य	ह.खा.
१२०.	मोहन शाक्य	"
१२१.	डा. हर्षरत्न शाक्य	वैलाछें
१२२.	श्रीमती शिला शाक्य	"
१२३.	भिम नारायण महर्जन	मुसुवा
१२४.	श्री लक्ष्मण प्रसाद गजुरेल	का.जी. जितपुर फेदि-६
१२५.	सिन्दुरमान तुलाधर	असं
१२६.	मीन बहादुर शाक्य	नागार्जुन बौद्ध अध्ययन संस्था
१२७.	बज्रराज शाक्य	लोटस रिसर्च सेन्टर
१२८.	रत्नयले महर्जन	ल. पु. भोलढोका
१२९.	नन्दलाल शिल्पकार	ल. पु. जोम्वा
१३०.	बिकास महर्जन	"
१३१.	रत्न सुन्दर शाक्य	घालाछें, भक्तपुर
१३२.	सम्भना कसजु	पुतली सडक
१३३.	भिक्षु पञ्जामूर्ति	स्वयम्भू
१३४.	भिक्षु चन्द्रगुप्त	शाक्य सिंह विहार
१३५.	आनन्द सिद्धि तुलाधर	युवा बौद्ध समूह, ये
१३६.	सिरिया सिल्पकार	जोमवहाल
१३७.	संघलक्ष्मी सिल्पकार	"
१३८.	पुष्पराज शाक्य	ढोकाटोल
१३९.	यश कुमार सिल्पकार	जोम्वाहाल, यल
१४०.	राम वहादुर	पुतली सडक
१४१.	राजु महर्जन	गछें
१४२.	बद्री सिद्धी शिल्पकार	जोम्वाहा
१४३.	अ. अमरावती	यशोधरा विहार पाटन
१४४.	अ. धम्मचारी	"
१४५.	कृष्णमाया साह	ठमेल
१४६.	वजीरजानि अनागारिका	भक्तपुर
१४७.	संघ सिला	"
१४८.	राम कृष्ण वैद्य	"
१४९.	गणेश मान श्रेष्ठ	"
१५०.	मोहन देवी वैद्य	"
१५१.	न्हुछें माया वैद्य	"
१५२.	एस. रत्न	
१५३.		यल पाटन य.वै.वि
१५४.	अ. चितावती	पाटन
१५५.	अ. अनुपमा	धर्मकीर्ति विहार
१५६.	जाणशीला	शाक्य सिंह विहार

१५७.	सत्यशीला	"
१५८.	मासुखी	य. वौ. वी. पाटन
१५९.	दिबेस्वर महर्जन	श्री कीर्ति विहार, कीर्तिपुर
१६०.	हरि गोपाल महर्जन	"
१६१.	नारायण गोविन्द हल्वाइ	पाटन थसिखेल
१६२.	मनिष राजकर्णिकार	"
१६३.	गुन राजकर्णिकार	"
१६४.	न्हुछे लाल तण्डुकार	कमलादी तुकुचा
१६५.	भिक्षु सुमेघ	पद्म सुगन्ध विहार
१६६.	सुदिश	अ. उ. क. कीर्तिपुर शाखा
१६७.	हेराकाजी ताम्राकार	ईखालाछी
१६८.	भिक्षु सुबोधानन्द	गण महाविहार
१६९.	डा. गोविन्द प्र. ढकाल	त्रि. वि.
१७०.	डा. जीवराज पोखरेल	"
१७१.	डा. पुष्कर बज्राचार्य	"
१७२.	प्रताप खत्री	लुम्बिनी वि. कोष
१७३.	भिक्षु सुशील	संघाराम, ढल्को
१७४.	भिक्षु सुवोधार्किर्ति	
१७५.	भिक्षु तपस्सी धम्म	चारूमती विहार चावहिल
१७६.	शान्तरत्न	
१७७.	अष्टमुनि गुभाजु	नेपाःया बौद्ध धर्म संघ
१७८.	रीना तुलाधर	धर्मकीर्ति विहार
१७९.	भुवनलाल प्रधान	
१८०.	तुलसी मान राजकर्णिकार	ल. पु. जोम्बहाल
१८१.	कर्ण लक्ष्मी राजकर्णिकार	"
१८२.	अष्ट चन्द्र बज्राचार्य	ज्याथा
१८३.	फणीन्द्ररत्न बज्राचार्य	रत्नकेतु महाविहार (भूवावहाल)
१८४.	अच्युतराज रेग्मी	विश्व हिन्दु महासंघ नेपाल
१८५.	सोम प्रसाद गौचन	रापान, त्रि. वि.
१८६.	चिरेन्द्र राज सत्याल	नेपाली क्याथोलीक
१८७.	शरद शर्मा	धर्म तथा शान्ति प्रतिस्थान, नेपाल
१८८.	फल्स मान शाक्य	बुद्धिष्ट कम्प्युनिकेशन सेन्टर, पाटन
१८९.	छेचु कुशयो लामा	साँङ्गे छ्वेलिङ्ग गुम्वा
१९०.	अमृत ताम्राकार	धर्मकीर्ति विहार
१९१.	जीवन अवाले	प्रज्ञानन्द स्मृति क्लिनिक
१९२.	आभा दुवाल	भास्सरा आ. विद्यालय(ल.पु)
१९३.	तारादेवी तुलाधर	तंलाछी
१९४.	कोण्डन्य	संघाराम विहार
१९५.	कृष्ण कुमार ताम्राकार	असन कमलाक्षी
१९६.	नारायण काजी ताम्राकार	"

१९७.	नारायण देवी ताम्राकार	असन
१९८.	कृष्णप्रसाद शाक्य	ज्ञानमाला सभा तानसेन पाल्पा
१९९.	माधवी बज्राचार्य	कुलेश्वर
२००.	शिल्पा तुलाधर	असन
२०१.	उत्पला तुलाधर	असन
२०२.	हरि भक्त रंजितकार	पद्म सुगन्ध विहार
२०३.	देशरत्न कसा	बालकुमारी
२०४.	धर्म रन्जीत	पद्म सुगन्ध विहार
२०५.	प्रदिप मानन्धर	मरु चिलाछैं
२०६.	Gita Bdr. Joshi	Chabil
२०७.	राम बाघका	ल. पु. कोवाल
२०८.	सुनिला स्थापित	नेपाल जेसीज
२०९.	महेश रत्न शाक्य	नेपा-स.
२१०.	दिनेश शाक्य	न्यू भ्वाइस अफ रेडियो
२११.	धर्मरत्न शाक्य	अभय उपचार केन्द्र धरान शाखा
२१२.	लिना ताम्राकार	
२१३.	अगम्य रत्न कंसाकार	धर्मकीर्ति विहार
२१४.	रूद्र बहादुर खड्गी	चसान्ड बन्जाहिटी
२१५.	इन्द्र नारायण मानन्धर	कालीमाटी सोल्टी मोड
२१६.	लिजा राजकर्णिकार	
२१७.	Ujwal Rajkarnikar	
२१८.	रत्न सागर तुलाधर	असन
२१९.	Basanta Devi Shrestha	Chhetrapati
२२०.	Rameshwar Shrestha	„
२२१.	Dr. Dharma Sharna Manandhar	Kluleswor
२२२.	Surya Devi Manandhar	
२२३.	जगतराज शाक्य	ललितपुर
२२४.	कृष्ण नारायण मानन्धर	झोछैं
२२५.	काजीमान महर्जन	ल.पु. गछैं
२२६.	अम्बिका शाक्य	न:घल
२२७.	राजु श्रेष्ठ	अभय उपचार केन्द्र
२२८.	रवि मानन्धर	„
२२९.	रत्नमान शाक्य	अध्यक्ष अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र
२३०.	शान्तमान शाक्य	सचिव, „
२३१.	धर्मरत्न शाक्य 'त्रिशुली'	सुगतपुर विहार विशेष सल्लाहकार
२३२.	केदार शाक्य	कुलेश्वर
२३३.	कुसुम शाक्य	ताहाचल
२३४.	प्रेमदास ताम्राकार	क्षेत्रपाटी
२३५.	अ. मुदिता	प्रणिधिपूर्ण महाविहार
२३६.	अ. चन्द्रशिला	„

२३७.	भीम बहादुर श्रेष्ठ	मासंगल्ली
२३८.	त्रिरत्न तुलाधर	ध. स.
२३९.	आशाकाजी सेवक	बौद्ध बृद्धाश्रम, बनेपा
२४०.	रबिलाल पुरी	दमक भापा वडा नं. १३
२४१.	अमर गुरूङ्ग	सोह्रखुट्टे, काठमाडौं
२४२.	पवित्र बहादुर बज्राचार्य	Y. M. B. A. Nepal
२४३.	खेम नारायण काफ्ले	बागबजार
२४४.	प्रकाश रत्न ताम्राकार	अन्तर्राष्ट्रिय भावना केन्द्र
२४५.	विवेक मानन्धर	नक्साल
२४६.	भिक्षु बोधिज्ञान	विश्व शान्ति विहार
२४७.	धर्मदास ताम्राकार	क्षेत्रपाटी
२४८.	धर्म बहादुर धाखा	कृष्णगल्ली
२४९.	श्याम राजकर्णिकार	पुतली सडक
२५०.	दुर्गा लक्ष्मी शाक्य	"
२५१.	भाइराजा मानन्धर	क्षेत्रपाटी
२५२.	चिनी माया तुलाधर	तीनधारा
२५३.	चित्रा शोभा तुलाधर	"
२५४.	घनश्याम राजकर्णिकार	कमलपोखरी
२५५.	बलराम बाघाकार	अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र
२५६.	रामभक्त कोख श्रेष्ठ	पूर्व मेयर बनेपा
२५७.	केशव काजी वैद्य	बृद्धाश्रम सदस्य
२५८.	कमला शाक्य	बौद्ध महिला संघ नेपाल
२५९.	मंगल कृष्ण सिल्पकार	बौद्ध मन्दिर
२६०.	संगीता साख	अभय उपचार केन्द्र
२६१.	राम प्रसाद प्रजापती	" " बनेपा शाखा
२६२.	भगवानदास मानन्धर	बागबजार
२६३.	विष्णुदेवी मानन्धर	"
२६४.	केशरी श्रेष्ठ	अभय उपचार केन्द्र भक्तपुर शाखा
२६५.	सीता लक्ष्मी पोटे	" " बनेपा शाखा
२६६.	पुष्प रत्न वाराही	Y. M. B. A. Nepal
२६७.	Chandra M. Shakya	" "
२६८.	बेखारत्न शाक्य	पूर्व मेयर ल.पु.
२६९.	प्रेम कुमार शाक्य	अ. बौ. भा. केन्द्र
२७०.	गम्भीरमान रिज्जत	मजिपाट
२७१.	बिनोद श्रेष्ठ	धर्मोदय सभा
२७२.	प्रेमलाल चित्रकार	अभिधम्म अध्ययन समाज नेपाल
२७३.	सति धाखा	शाक्य सिंह विहार
२७४.	संगिता धाखा	अ. बौ. भावना केन्द्र
२७५.	ललिता धाखा	विश्व शान्ति विहार
२७६.	रन्जनराज महर्जन	धम्मावास विहार

२७७.	मल्ल के. सुन्दर	
२७८.	ईश्वर चन्द्र लाखे	
२७९.	रमिता राजकर्णिकार	रामभण्डार
२८०.	पन्ना राज राजकर्णिकार	"
२८१.	धर्मरत्न शिल्पकार	जोम्बहाल
२८२.	नन्दगोविन्द	मंगलवजार ल.पु.
२८३.	पद्मलाल मानन्धर	कालीमाती
२८४.	भक्तिदास श्रेष्ठ	धर्मोदय सभा
२८५.	भिक्षु उदय भद्र	विश्व शान्ति विहार
२८६.	रोहिनी मास्के	महिला बौद्ध संघ नेपाल
२८७.	गिता तुलाधर	केलटोल
२८८.	सुजन थापा	बागबजार
२८९.	सानुकाजी तमोट	कोटेश्वर
२९०.	मोहन ताम्राकार	नयाँ वानेश्वर
२९१.	हेराकाजी सुजीका	सुमंगल विहार
२९२.	महेन्द्र रत्न शाक्य	" "
२९३.	भीम वहादुर शाक्य	" "
२९४.	नाति काजी शाक्य	" "
२९५.	लक्ष्मी प्रसाद श्रेष्ठ	बागबजार
२९६.	अरूणा मानन्धर	बसन्तपुर
२९७.	रमेश राजकर्णिकार	कमलपोखरी
२९८.	स्वा. आनन्द रमेश	ओशो तपोवन, नागार्जुन
२९९.	करूणा मुनी स्थापित	पुतली सडक
३००.	डा. त्रिरत्नमान तुलाधर	धर्मोदय सभा
३०१.	दुण्डवहादुर बज्राचार्य	वीर पूर्ण पुस्तक संग्रहालय
३०२.	बुधलक्ष्मी	
३०३.	कमला श्रेष्ठ	
३०४.	गीता मानन्धर	बसन्तपुर
३०५.	साबित्रि राणा	Sei Mei Kyo
३०६.	श्याम कतिला	"
३०७.	भूपेन्द्र राई	"
३०८.	दयाराम	
३०९.	काजिलाल डंगोल	ईटापुखु यल
३१०.	शोभा शाक्य	आनन्द विहार तानसेन
३११.	शकुन्तला महर्जन	नगर मण्डप श्री कृति विहार
३१२.	चैत्यमाया	गनवहाल
३१३.	हिरालाल नकर्मि	बुद्ध विहार
३१४.	रमेश नकर्मि	"
३१५.	इन्द्र कमल	धर्मकीर्ति
३१६.	ज्ञान शोभा	"

३१७.	पूर्ण देवी	"
३१८.	रूप शोभा	"
३१९.	मोहीनी राजकर्णिकार	
३२०.	रत्न कुमारी	बसन्तपुर
३२१.	मुक्ति बहादुर मानन्धर	"
३२२.	नानिभाइ स्थापित	वटु मिखाडों
३२३.	सुभद्रा	गण महाविहार
३२४.	पूर्ण प्रसाद मानन्धर	भोछें
३२५.	सरला मानन्धर	"
३२६.	मोहन लक्ष्मी शाक्य	ल.पु. हखा
३२७.	जय बहादुर	कुनात्वा
३२८.	भानिमाया	"
३२९.	हर्षमाया	"
३३०.	वीना श्रेष्ठ	अभय उपचार केन्द्र नारायणगढ
३३१.	सुबेन्द्र मानन्धर	काठमाडौं
३३२.	जगत रत्न तुलाधर	मैतीदेवी
३३३.	धर्म लाल भट्ट	सूर्य विनायक, भक्तपुर
३३४.	गिरिजा सुवेदी	पाटन, शाखा
३३५.	विद्या सापकोटा	चिकमुगल उपशाखा
३३६.	चगुंठि नारायण महर्जन	फैसगावती
३३७.	पूर्णमा अमात्य	चिकमुगल उपशाखा
३३८.	सान नानी राजकर्णिकार	ल.पु. सातदोवाटो
३३९.	आनन्द कृष्ण कर्माचार्य	ल.पु. इखालखु
३४०.	गोविन्द ताम्राकार	ल.पु. हौगल इटाछें
३४१.	बद्री लक्ष्मी शिल्पकार	ल.पु. जोम्बहाल
३४२.	गंगा देवी शिल्पकार	"
३४३.	सुवन बज्राचार्य	चिवा, जापान
३४४.	कृष्ण लक्ष्मी शिल्पकार	ल.पु. लोकेश्वर
३४५.	अंगुर मैया ताम्राकार	कुमारीपाटी, ललितपुर
३४६.	अन्जना शिल्पकार	ल.पु. लोकेश्वर
३४७.	नन्द लाल शिल्पकार	ल.पु. जोम्बहाल
३४८.	आशाराम शाक्य	ल.पु. ईबही
३४९.	धर्मबहादुर शाक्य	"
३५०.	कृष्ण देवी माली	क्षेत्रपाटी
३५१.	कूल बहादुर खड्का	बागबजार
३५२.	नन्द सिद्धि शिल्पकार	ल.पु. जोम्बहाल
३५३.	चिनिया	
३५४.	जुलुम लाल चित्रकार	ल.पु. जोम्बहाल
३५५.	प्रेम शोभा तुलाधर	टेबहाल
३५६.	चन्द्रमाया डंगोल	"

३५७.	प्राणमाया डंगोल	खिचापोखरी
३५८.	पन्ना देवी ताम्राकार	चिकमुगल
३५९.	अष्ट माया सिखाकार	टेबहाल
३६०.	सुलेखा शाक्य	चिकमुगल
३६१.	कृष्ण कुमार महर्जन	हौगः यल
३६२.	नानी शाही	पचली
३६३.	तीर्थ नारायण मानन्धर	कमिलाछि
३६४.	रत्न काजी ताम्राकार	मरू तगोचिभा
३६५.	पन्ना काजी शाक्य	लगन
३६६.	हीरा लक्ष्मी शाक्य	"
३६७.	ताराविर	बलम्बु विहार
३६८.	कृष्ण	"
३६९.	भिक्षु अशोककीर्ति	कीर्तिपुर
३७०.	भिक्षु दीपकीर्ति	"
३७१.	भिक्षु पञ्जाकीर्ति	"
३७२.	भिक्षु राष्ट्रपाल	थेचो
३७३.	पद्मरत्न तुलाधर	लाजिम्पाट, येँ
३७४.	विकास महर्जन	पांगा
३७५.	सुरेश शाक्य	न्यूरोड
३७६.	तेजमाया शाही	भरुंखेल
३७७.	तधीम नानीछोरी शाही	दल्लु बजार
३७८.	गीता देवी शाही	"
३७९.	ची. नानीछोरी	"
३८०.	सीद्धि नारायण खड्गी	"
३८१.	डा. भिक्षु सुनन्द	शाक्यसिंह, विहार थैना यल
३८२.	सीता महर्जन	मंगलबजार, यल
३८३.	देव रजित	मजिपा, जैशिवेवल
३८४.	मदन तुलाधर	पुरानो भंसार
३८५.	धर्मरत्न ताम्राकार,	बागबजार नेपाल विपश्यना केन्द्र
३८६.	भिक्षु कुमार काश्यप	आनन्द कुटी विहार
३८७.	भिक्षु सम्यक रत्न	मातातीर्थ
३८८.	भिक्षु अश्वघोष	संधाराम
३८९.	सानु महर्जन	मरू इलाछेँ
३९०.	गोपाल तण्डुकार	न्हूगु विश्वभूमि न्हिपौ
३९१.	प्रदीप रत्न शाक्य	त्रिशुली
३९२.	सतेन्द्र सिद्धि बज्राचार्य	बागबजार
३९३.	सबिना बज्राचार्य	स्वयम्भू
३९४.	सानुलाल अवाले	साक्य सिंह विहार
३९५.	हिरा काजी अवाले	" "
३९६.	त्रिरत्न मानन्धर	युवा बौद्ध समूह येँ

३९७.	अकिल शोभा मानन्धर	" "
३९८.	रजनी महर्जन	श्री कीर्ति विहार किपु
३९९.	माणिक रत्न तुलाधर	मैतीदेवी ये
४००.	सुरेन्द्र तुलाधर	"
४०१.	दिल कृष्ण तुलाधर	भोताहीती
४०२.	संघरत्न तुलाधर	कान्तिपथ , जमल
४०३.	अष्टरत्न तुलाधर	" "
४०४.	सानुकेशरी तुलाधर	" "
४०५.	मनोरमा तुलाधर	कमलाक्षी
४०६.	ज्ञानीराजा बज्राचार्य	जनवहाल
४०७.	सुर्जलाल शिल्पकार	पाटन
४०८.	सरस्वती बज्राचार्य	नयां बानेश्वर
४०९.	कर्ण हर्ष ताम्राकार	ओमबहाल
४१०.	त्रिरत्न ताम्राकार	पुतली सडक
४११.	रीता ताम्राकार	"
४१२.	विमला शाक्य	पुल्चोक
४१३.	दुर्गा देवी शाक्य	"
४१४.	ध्रुव राजकर्णिकार	डिल्लीबजार
४१५.	आनन्द रत्न बज्राचार्य	ज्याठा, मुस्यावाहा
४१६.	अष्टरत्न बज्राचार्य	श्री खण्डतर मूल विहार
४१७.	सुगत रत्न सिन्दुराकार	देशयमरू, भ्या: वा:पौ
४१८.	श्याम शरण सायमी	कालिमाती १३ वडा
४१९.	रत्न वहादुर मानन्धर	"
४२०.	जमल देवी	"
४२१.	भर्णमान शाक्य	ताहाचल १३ वडा
४२२.	जीवन लीला शाक्य	"
४२३.	हिरारत्न बज्राचार्य	ॐ बहाल
४२४.	दिव्यरत्न बज्राचार्य	भुवा बहाल
४२५.	मुनिन्द्ररत्न बज्राचार्य	"
४२६.	जगतमान शाक्य	ताहाचल
४२७.	सत्त्वतारा बज्र बज्राचार्य	मखंवहा
४२८.	हिराबाबा बज्राचार्य	मूवहाल
४२९.	अ. मीना	श्री कीर्ति विहार
४३०.	अ. सीलवर्ति	शाक्य सिंह विहार
४३१.	तारादेवी शाक्य	ओकुवाहा
४३२.	लक्ष्मी बज्राचार्य	"
४३३.	मानशोभा शाक्य	"
४३४.	रमा रेग्मी	सेइ मेइक्यो
४३५.	प्रजेश	"
४३६.	अ. प्रजा पारमीता	पनौती बुद्धविहार

४३७.	अ. सत्य पारमीता	" "
४३८.	वैनीता	एले
४३९.	अनागारिका अभया	संघरक्षिता विहार
४४०.	शान्ती	
४४१.	राधिका तण्डुकार	
४४२.	सुजमाया	
४४३.	कल्पना तुलाधर	जय नेपाल
४४४.	बसुन्धरा तुलाधर	"
४४५.	प्रयाग राज सिंह सुवाल	ओम्बहाल
४४६.	हरिलाल ताम्राकार	पाटन, हौगल
४४७.	गौतम शाक्य	फसिकेव
४४८.	सुरेन्द्र शिल्पकार	ल.पु.इखा
४४९.	पवन ताम्राकार	ल.पु. तिछुं गल्ली
४५०.	सुवर्ण केशरी चित्रकार	जमः
४५१.	नेमविर शाक्य	ल.पु. नः बहाल (बौ. वि. सं)
४५२.	सूर्यमान वज्राचार्य	ल.पु. हखवाहाल(बौ.वि.सं.)
४५३.	कुल वहादुर शाक्य	ल.पु. ओकुवाहाल(बौ.वि.सं.)
४५४.	अनागारिका श्रद्धावती	संखमोल
४५५.	अनागारिका खमैसी	संखमोल
४५६.	अनागारिका बिसुद्धा जागी	संखमोल
४५७.	विक्रम शाक्य	टोल सुधार समिति नःबहाः यल.
४५८.	मोतीकृष्ण	
४५९.	माणिक रत्न शाक्य	ताहाचल-१३ काठमाडौं
४६०.	लक्ष्मी देवी ताम्राकार	बागबजार
४६१.	फणिन्द्ररत्न वज्राचार्य	नेपाल भाषा परिषद्, न्यत तुंछें
४६२.	अमृत रत्न वज्राचार्य	वटु मूबहाल
४६३.	शान्तरत्न वज्राचार्य	"
४६४.	बाबुराजा कंसाकार	बुराख्यो
४६५.	दिल वहादुर शाक्य	कालोपुल
४६६.	नरेन्द्र मान शाक्य	न्यूरोड
४६७.	कालु महर्जन	मुसुंबाहा
४६८.	व. आ. कनकद्वीप	बागबजार
४६९.	मणिरत्न तुलाधर	असन कमलाक्षी
४७०.	माणिकरत्न शाक्य	बु. ज. स. समिति
४७१.	संघरत्न शाक्य	" "
४७२.	बाबुरत्न, नानीहेरा तुलाधर	क्षेत्रपाटी
४७३.	उत्तरा मानन्धर	
४७४.	नरेश तण्डुकार	बागबजार
४७५.	मोतीरत्न शाक्य	"
४७६.	श्रीमती पदमा शाक्य	गुजीबहाल

४७७.	श्रीमती तारा शाक्य	"
४७८.	श्रीमती पदमा शाक्य	"
४७९.	गौतम मानन्धर	बांसबारी
४८०.	सुरेन्द्रदास तण्डुकार	थापाथली
४८१.	रणवहादुर गुरूङ्ग	धादिङ
४८२.	लक्ष्मी कसाज्यु	पुतलीसडक
४८३.	रेना कायस्थ	अनामनगर
४८४.	भक्ती कायस्थ	"
४८५.	लक्ष्मी कसभु	पुतलीसडक
४८६.	मोहन प्रथारी	अनामनगर
४८७.	विष्णु श्रेष्ठ	"
४८८.	विष्णु माया तण्डुकार	बागबजार
४८९.	आशालाल तण्डुकार	"
४९०.	लक्ष्मी तण्डुकार	"
४९१.	बिद्यामान शाक्य	चोखाछे गल्ली
४९२.	निर्मला शाक्य	"
४९३.	गणेशमान नकर्मि	बागबजार
४९४.	शारदा खड्गी	"
४९५.	निलम मानन्धर	डिल्लिबजार
४९६.	प्रेमलता तुलाधर	बागबजार
४९७.	तुल्सीकृष्ण मानन्धर	फसीकेव
४९८.	शकुन्तला प्रधान	ठमेल
४९९.	रेमवहादुर ताम्राकार	साटदोवाटो
५००.	तन्त्रमुनि शाक्य	मणिमण्डप विहार संरक्षण समिति
५०१.	हरिशचन्द्र आचार्य	गोंगबु-३, काठमाडौं
५०२.	दिलरत्न शाक्य	वानेश्वर
५०३.	विद्या शाक्य	"
५०४.	ब्रम्हलाल रंजीत	श्रीखण्डपुर काभ्रे
५०५.	Ven.Sman Thupten Zopo	
५०६.	धम्मणलो भन्ते	श्री शाक्य सिंह विहार, यल
५०७.	जुनु तुलाधर	
५०८.	विमला राजकर्णिकार	
५०९.	गीता श्रेष्ठ	यल
५१०.	किष्टु	पुतलीसडक
५११.	मोन्दु	"
५१२.	हरी उपासक	बागबजार
५१३.	बाल माया	"
५१४.	हिरादेवी	कालीमाटी
५१५.	कृष्ण प्रशाद	बाङ्गेमुढा
५१६.	हरीमाया	कालीमाटी

५१७.	बिशल मानन्धर	नक्साल
५१८.	आभाश श्रेष्ठ	"
५१९.	रोशन काजी तुलाधर	भोटाहिती
५२०.	मोति काजी तुलाधर	असं, ये
५२१.	हरि कृष्ण नकमि	वडाल्या ५ किपु, पाधु स्वा
५२२.	राम वहादुर थापा	तिनकुने
५२३.	गंगा रञ्जन तण्डुकार	बागबजार, काठमाडौं
५२४.	चन्द्र रत्न शाक्य	असन
५२५.	विष्णु कुमारी ताम्राकार	नयाँ बानेश्वर
५२६.	प्रभा वस्ती	भक्तपुर
५२७.	प्रविन वज्राचार्य	धाखा चुक, यल
५२८.	तारा शाक्य	
५२९.	नविन शाक्य	
५३०.	जाणवती/प्रज्ञानन्दराम	बुद्धिष्ट कम्प्युनिकेशन सेन्टर
५३१.	गम्भीर मान श्रेष्ठ	तलाछी
५३२.	तेजशोभा शाक्य	भलननी, ब्रम्हटोल
५३३.	ऊर्वीश शाक्य	"
५३४.	सर्वज्ञ रत्न तुलाधर	लाजिम्पाट
५३५.	गणेश वहादुर परियार	पो.उ.म.न.पा
५३६.	माया मानन्धर	जगत सुन्दुर ब्वनेकुथि
५३७.	शान्ति मानन्धर	"
५३८.	बिमल नेपाल	बौद्ध वृद्धाश्रम/रा.पा.न. नेपाल
५३९.	कल्याण कृष्ण ताम्राकार	लगनखेल
५४०.	रवि शाक्य	ओम बहाल, काठमाडौं
५४१.	मोतिलाल शिल्पकार	ज्यावलाखेल
५४२.	श्यामदास राजकर्णिकार	महापाल
५४३.	जानु दास	"
५४४.	प्रबिता ताम्राकार	लगनखेल
५४५.	तिर्थ लक्ष्मी राजकर्णिकार	ईखा
५४६.	केशव स्थापित	का.म.न.पा.
५४७.	सुजीव वज्राचार्य	"
५४८.	चिनिया वज्राचार्य	"
५४९.	पुष्परत्न सागर	असन, त्यौड
५५०.	उद्धव वहादुर वज्राचार्य	छाउनी
५५१.	ओजेश वज्राचार्य	"
५५२.	हिरालाल तण्डुकार	
५५३.	श्याम कुमार महर्जन	का. जि. ३१ बागबजार
५५४.	राजेश अधिकारी	"
५५५.	मदनलाल डंगोल	लोकन्थली
५५६.	कुञ्ज वहादुर सिंह	सचिव, पद्म सुगन्ध विहार

५५७.	मणिजीव कंसाकार	विश्व शान्ति विहार
५५८.	संघमित्रा स्थापित	न्यूरोड
५५९.	जिबरत्न स्थापित	दुगंवाहिल, न्यूरोड
५६०.	रत्ना चित्रकार	ओमबहाल
५६१.	ज्ञानी राजा चित्रकार	"
५६२.	अशोक रत्न वज्राचार्य	भवावहा, येँ
५६३.	लक्ष्मी स्टेशनरी मार्ट	न्यूरोड
५६४.	Mr. Itthichart Marnalert	
५६५.	गुह्य हर्ष तुलाधर	असं दगुबाहा
५६६.	शुभरत्न शाक्य	
५६७.	सोभियत रत्न तुलाधर	धर्मोदय सभा
५६८.	सिद्धार्थ गौतम	लुम्बिनी
५६९.	श्रीमान सिंह	
५७०.	Raj Laxmi Singh	
५७१.	नानीछोरी ताम्राकार	भक्तपुर
५७२.	जमुना ताम्राकार	"
५७३.	संघरत्न राजकर्णिकार	चिकंमुगल
५७४.	सुवर्ण केशरी राजकर्णिकार	मरू
५७५.	ज्ञानिमाया डंगोल	इटापुखु
५७६.	अमृतमान शाक्य	इतुंवाहा, येँ
५७७.	सुदर्शन चित्रकार	बागबजार
५७८.	रचना चित्रकार	"
५७९.	रामकृष्ण महर्जन	"
५८०.	अंगुरमान तुलाधर	कमलादी
५८१.	चन्द्रावती चित्रकार	नयाँ वानेश्वर
५८२.	राजेन्द्र चित्रकार	"
५८३.	अनिल चित्रकार	बागबजार
५८४.	मुरारी वहादुर डंगोल	ह्युमत
५८५.	अमुल्यरत्न तुलाधर	कान्तिपथ
५८६.	विद्या मुनि वज्राचार्य	कलंकी
५८७.	मदन वहादुर डंगोल	ह्युमत
५८८.	हीरा डंगोल	"
५८९.	कृष्ण प्रसाद शाक्य	पाल्पा तानसेन, टक्सार
५९०.	पद्म रत्न धाखा	नागवहाल
५९१.	विनय रत्न धाखा	धर्मोदय सभा
५९२.	Nirmal Man Tuladhar	Asan/ Kisidhoka
५९३.	मोहन राज शाक्य	हःखा, यल
५९४.	सुरेन्द्रलाल श्रेष्ठ	मंगलवजार पाटन
५९५.	उत्पला तुलाधर	असन किसिधवाखा
५९६.	कञ्चन मान तुलाधर	"

५९७.	सिरपा तुलाधर	असन
५९८.	दिवाकर राजकर्णिकार	थापाथली
५९९.	चन्द्रमा राजकर्णिकार	"
६००.	रामदेवी राजकर्णिकार	"
६०१.	तीर्थसिद्धि तुलाधर	किलागल
६०२.	चन्द्र व. महर्जन	बलम्बु
६०३.	मुक्ति वहादुर	मरू चिलाछें
६०४.	तिमिला मानन्धर	बालुवाटार
६०५.	भगवती शाक्य	वम्बाहाल
६०६.	त्रिरत्न कंसाकार	पुतलीसडक
६०७.	महेन्द्ररत्न कसाः	केलटोल
६०८.	दुर्गा महर्जन	चिकमुंगल
६०९.	Yoshihiro Akita	Japan
६१०.	उत्तम कुमार	क्षेत्रपाटी
६११.	Pramod Kansakar	Jyatha
६१२.	रत्नदेवी कंसाकार	
६१३.	मानिकरत्न कंसाकार	
६१४.	पद्मतारा तुलाधर	असन किसिढोका
६१५.	बरदेश मानन्धर	क्षेत्रपाटी
६१६.	दुर्गा देवी वज्राचार्य	बसन्तपुर
६१७.	मोति काजी वज्राचार्य	"
६१८.	अष्टलक्ष्मी शाक्य	स्वयम्भू
६१९.	अनिता श्रेष्ठ	धापासी
६२०.	पूर्णरत्न शाक्य	ओम्बहाल
६२१.	लक्ष्मी श्रेष्ठ	नघल
६१७.	सुशील कुमार सिन्हा	गैरीधारा
६१८.	अजय रत्न स्थापित्त	ज्याठाटोल
६१९.	माधव नारायण मानन्धर	भोछें, न्हुसाल
६२१.	गौतम मानन्धर	पाटन(अ. उ. के)
६२२.	ज्ञानी रत्न तुलाधर	भोटाहिटी
६२३.	उत्तम रत्न तुलाधर	प्रर्दशनी मार्ग
६२४.	नन्द शाक्य	ल.पु.गुजिबाहाल
६२५.	राजा शाक्य	लगं, येँ
६२६.	डा. टेकराज जोशी	ल.पु.
६२७.	रत्नशोभा वज्राचार्य	"
६२८.	अमृत रत्न तुलाधर	काठमाडौं
६२९.	सीता लक्ष्मी	
६३०.	शंकर मान प्रधान	ल. पु. सानेपा
६३१.	डा. यशोधरा प्रधान	ल.पु. सानेपा
६३२.	कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ	काठमाडौं

६३३.	शम्भु राम महर्जन	कीपु
६३४.	त्रिरत्न मानन्धर	काठमाडौं
६३५.	अकल मान सिंह बानिया	नेट
६३६.	मंगलसिद्धि मानन्धर	भोछें
६३७.	लिलाराज ताम्राकार	ईखा ल.पु.
६३८.	हरिलाल ताम्राकार	"
६३९.	तौनिल कर्माचार्य	महाबौद्ध
६४०.	श्रीहरि श्रेष्ठ	हाडीगाउँ, टंगाल
६४१.	इन्द्र मानन्धर	ठमेल
६४२.	रामु थापा	
६४३.	तिर्थ वहादुर	बंजाहिति
६४४.	शान्त कृष्ण श्रेष्ठ	भोछें
६४५.	रविन्द्रराज सायमी	
६४६.	नरेन्द्रराज सायमी	
६४७.	डा. भरत कुमार प्रधान	लाजिम्पात
६४८.	योगेन्द्र संग्रौला	"
६४९.	मधुसुदन तण्डुकार	बागबजार
६५०.	भरत राज चित्रकार	त्यौड, तंलाछी
६५१.	सिद्धि वहादुर शाक्य	ललितपुर
६५२.	आशा काजी उपासक	"
६५३.	काजीरत्न शाक्य	"
६५४.	नाति महर्जन	पुल्चोक, ललितपुर
६५५.	शंकर पोखरेल	दाङ्ग
६५६.	हरिशरण आचार्य	सल्यान
६५७.	भिम बा. घोण्डे गुरूङ्ग	पाँचथर (रानीतार गा. वि.सं.)
६५८.	डा. केशरी बज्राचार्य	ठमेल
६५९.	लक्ष्मी देवी तुलाधर	जमल
६६०.	हेरासोभा तुलाधर	क्षेत्रपाटी
६६१.	अमृत शोभा तुलाधर	जमल
६६२.	रोजिना शिल्पकार	ज्यावलाखेल
६६३.	विश्व रायमाभी	मोरङ्ग
६६४.	रत्न बहादुर बज्राचार्य	आनन्द कुटी स्कूल
६६५.	इन्दिरा मल्ल	(सदस्य रापान)लाजिम्पाट
६६६.	राज कृष्ण श्रेष्ठ	अडिटर,बागबजार
६६७.	नवरत्न शाक्य	दलाछि
६६८.	किशोर शाक्य	
६६९.	मन कुमार चौहान	गोलधाप भापा
६७०.	कमला मास्के	सानेपा
६७१.	बम्प्रसाद मास्के	"
६७२.	नारायण थापा	भापा माहारानी

६७३.	मणिदास ताम्राकार	क्षेत्रपाटी
६७४.	त्रैलोक्यनाथ उप्रेति	डील्लिबजार
६७५.	आं काजी शेर्पा	सोलुखुम्बु
६७६.	हेरालाल नकर्मि	मैतीदेवी
६७७.	कृष्णभक्त नकर्मि	"
६७८.	मिनर्भा मानन्धर	ठमेल
६७९.	पूर्ण कृष्ण श्रेष्ठ	
६८०.	कर्ण हर्ष बज्राचार्य	ओबा
६८१.	शान्तरत्न शाक्य	
६८२.	माधुरी शाक्य	
६८३.	मीना शोभा शाक्य	
६८४.	हरिधर श्रेष्ठ	कालीमाटी
६८५.	नानु देवी श्रेष्ठ	"
६८६.	इन्दिरा मानन्धर	बौद्ध बृद्धाश्रम/रापान
६८७.	भीमबहादुर नकर्मि	बलम्बु
६८८.	त्रिकाय रत्न धाखा	चाकुपाट
६८९.	अष्टरत्न धाखा	नागबाहा
६९०.	अशोक राज चित्रकार	त्यौड तंलाक्षी
६९१.	हरी	बलम्बु
६९२.	बाबुकाजी श्रेष्ठ	"
६९३.	नारायण अधिकारी	भक्तपुर-५ वागेश्वरी
६९४.	कृष्ण	बलम्बु विहार
६९५.	हेरादेवी	"
६९६.	गजेन्द्र कुमार लावती	बागबजार
६९७.	दिनेश अधिकारी	"
६९८.	विष्णु प्रसाद श्रेष्ठ बरूण	बागबजार
६९९.	कालुभाई	बलम्बु विहार
७००.	ध्यागीरी	"
७०१.	सीरीमाया	"
७०२.	राम रत्न शाक्य	ओमवहाल, काठमाडौं
७०३.	श्याम कृष्ण श्रेष्ठ	धापासी
७०४.	वसन्तलाल महर्जन	
७०५.	हेमवहादुर शाक्य	सिफल
७०६.	हेमदास ताम्राकार	क्षेत्रपाटी
७०७.	तीर्थराम डंगोल	कुलेश्वर
७०८.	हर्षमाया साके	
७०९.	रम्भा शाक्य	कालिमाटी
७१०.	भाइज्यान	छाय्बहा
७११.	शितु शाक्य	
७१२.	कमला तुलाधर	बौद्ध महिला संघ

1.

७१३.	प्रतिसरा साय्मि	मरू चिलाछें त्वा: यें
७१४.	अजय बज्जाचार्य	भोटेवहाल, यें
७१५.	सरला सुवाल	बौद्ध
७१६.	रमिला शाही	बागबजार
७१७.	गोपाल कृष्ण ताम्राकार	ललितपुर हौगल
७१८.	तारावीर महर्जन	बलम्बु विहार
७१९.	राधाकृष्ण तण्डुकार	पुतलीसडक
७२०.	पूर्ण वहादुर	बलम्बु विहार
७२१.	बाबुलाल	
७२२.	प्रज्ञारत्न	पोखरा
७२३.	मोतीरत्न तुलाधर	असन
७२४.	सुरेन्द्रराज शाक्य	
७२५.	कलेशराज शाक्य	
७२६.	अना	
७२७.	पुष्प राजन शाक्य	१९ वडा
७२८.	शान्तकुमार चित्रकार	
७२९.	धर्मवीर तुलाधर	खिचापोखरी
७३०.	त्रिरत्न शाक्य	
७३१.	अ. यशवती	शाक्यसिंह विहार
७३२.	अ. धरणी	"
७३३.	मनकाजी शाक्य	फसिकेब
७३४.	रामचन्द्र बज्जाचार्य	टेवहाल
७३५.	उत्तरा अनागारिका	किण्डोल
७३६.	सतीश चन्द्र उदास	वानेश्वर
७३७.	दलवहादुर श्रेष्ठ छिमे	अद्वैत मार्ग बागबजार
७३८.	सनन्दी	किण्डोल
७३९.	अ. दिनवती	शाक्यसिंह विहार
७४०.	ध्यानवति	किण्डोल
७४१.	आसालाल	खपीछ लाछी
७४२.	अष्टमाया	पुतलीसडक
७४३.	श्याम प्रसाद	
७४४.	प्राणशोभा	बागबजार
७४५.	नरेशवीर शाक्य	जमः
७४६.	धन वहादुर महर्जन	लुभू
७४७.	हेरारत्न वाराहि	ल.पु. लगनखेल
७४८.	बैकुण्ठ यादव	महोत्तरी गा. वि. स
७४९.	सत्यमोहन जोशी	बखुंबाहाल, यल
७५०.	कृष्ण कुमार प्रजापति	धर्मोदय सभा, नगदेश
७५१.	न्हुछे कुमार सिकेमन	नगदेश बौद्ध समूह
७५२.	राम बहादुर कोजु	" "

७४६.	दीपक राज साँपाल	" "
७४७.	राम भक्त हाँयजु	" "
७४८.	देवीभक्त शाक्य	लगं येँ
७४९.	अशोकमान शाक्य	उपाध्यक्ष YMBA, ईटिटोल
७५०.	चन्द्रमान डंगोल	ल.पु. इखालखु (इतापुखु)
७५१.	अशोक डंगोल	" "
७५२.	तुलसी वहादुर	नगदेश बौद्ध समूह
७५३.	हरि महर्जन	यल, कुति सौगल
७५४.	सुगिन्द्र शाक्य	YMBA NEPAL.
७५५.	महेश मान शाक्य	" "
७५६.	सन्तोष बज्राचार्य	" "
७५७.	कान्छी प्रजापति	पाति विहार
७५८.	गनेश माया	
७५९.	सानु	
७६०.	आशा माया	
७६१.	लक्ष्मी	
७६२.	लक्ष्मीदेवी	सिघ पुच
७६३.	सविन सिंह	
७६४.	सुजाता बज्राचार्य	बौ. म. सं.
७६५.	तेज लक्ष्मी शाक्य	ओमवहाल
७६६.	राम कृष्ण वैद्य	मुनि विहार, ख्वप
७६७.	मोहन देवि "	" "
७६८.	सरस्वती लामा "	" "
७६९.	तुयुरत्न शाक्य	ल.पु.
७७०.	कृष्ण नारायण खड्गी	टेबहाल
७७१.	डा. विश्व केशर मास्के	विजेश्वरी
७७२.	मेजर मेक वहादुर राणाभात	बालाजु
७७३.	परशुराम तामाङ्ग	केन्द्रीय अध्यक्ष, नेपाल तामाङ्ग, घेदुङ्ग
७७४.	सोम बहादुर घले	महा सचिव, " "
७७५.	उदय कुमार घिसिङ	स. कोषाध्यक्ष, " "
७७६.	सिद्धी बहादुर	यशोधरा विहार
७७७.	नितेश तण्डुकार	बागबजार
७७८.	राधाकृष्ण खाँछिभोया	बनेपा ४
७७९.	फरहाद एफ. बिलिमोरिया	पाटन
७८०.	सोनम लामा	बौद्ध फुलबारी
७८१.	ज्ञानुलाल महर्जन	ल.पु. धालाछेँ
७८२.	पुण्यरत्न तुलाधार	बागबजार
७८३.	प्रो. गणेश राज सिंह	सल्लाहकार, बौद्ध बृद्धाश्रम
७८४.	अशोक बज्राचार्य	कुलेश्वर
७८५.	अ. रत्नमञ्जरी	धर्मकीर्ति विहार

1.

७८६.	अ. खेमावती	"	"
७८७.	अ. कुसुम	"	"
७८८.	राम महर्जन		
७८९.	लक्ष्मी	किन्डोल	
७९०.	डा. सुवर्णलाल बज्राचार्य	बौद्ध महिला संघ	
७९१.	बेखारत्न शाक्य	नकबहिल, ल.पु.	
७९२.	मोती हेरा		

बुद्ध विहारबाट शवयात्राको लागि बाहिर लाउँदै

शवयात्रा

मशानमा पुन्याउंदै

दागवती दिदै

भिक्षु सुदर्शन महास्थविरबाट

दिवगत भिक्षु सुमंगलको नश्वर शरीरको अन्तिम दर्शन गर्दै जनसमूह

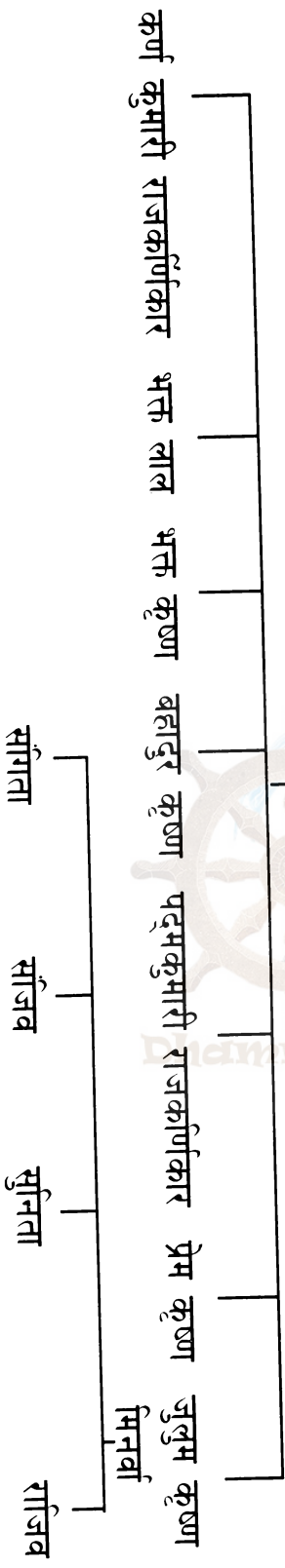
बिधु सुभंगल (भक्त कृष्ण) या हैंजः

लक्ष्म दास शिल्पकार

लक्ष्मकुमारी शिल्पकार

काजिलाल शिल्पकार

कृष्णकुमारी शिल्पकार

बुद्ध विहार भृकुटी मण्डप संरक्षण समिति

२०५५

१. भिक्षु सुमंगल महास्थविर - संस्थापक विहार प्रमुख
२. श्री जनक 'नेवा' शाक्य - सचिव
३. श्री जुलुम कृष्ण शिल्पकार - कोषाध्यक्ष
४. भिक्षु सुदर्शन महास्थविर - सदस्य
५. श्री भीम बहादुर श्रेष्ठ - "
६. श्री मोतिलाल शिल्पकार - "
७. भिक्षु धम्मशोभन - "

बुद्ध विहार भृकुटी मण्डप संरक्षण समिति

(२०५५ साल चैत्र ६ गते गठित)

१. भिक्षु सुदर्शन महास्थविर - विहार प्रमुख
२. श्री जनक 'नेवा' शाक्य - सचिव
३. श्री जुलुम कृष्ण शिल्पकार - कोषाध्यक्ष
४. भिक्षु धम्मशोभन महास्थविर - सदस्य
५. श्री भीम बहादुर श्रेष्ठ - "
६. श्री मोतिलाल शिल्पकार - "
७. भिक्षु चन्द्रगुप्त स्थविर - "

(यो समितिका विहार प्रमुखको नियुक्ति अ. ने. भिक्षु महासंघको पत्र मिति २०५५ ११ २३ अनुसार भएको हो)

